РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Е Л А Б О Р А Т

ЗА РЕАКРЕДИТАЦИЈА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА

ОРГАНСКО И БИОДИНАМИЧНО РАСТИТЕЛНО ПРОИЗВОДСТВО

Втор циклус на академски студии

Едногодишни студии

ИНСТИТУЦИЈА ПРЕДЛАГАЧ:

УКИМ, ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ

СКОПЈЕ, 2026 ГОДИНА

Содржина

1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ НА БАРАЊЕТО 5
Назив на високообразовна установа 5
2.1 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА- ЗА УНИВЕРЗИТЕТОТ 5
2.2 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА – ЗА ЕДИНИЦАТА БАРАТЕЛ НА АКРЕДИТАЦИЈА 5
2.3 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА – ЗА САМОСТОЈНА СТРУЧНА ШКОЛА 6
3. СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА 6
4. ДЕЈНОСТ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА СПОРЕД ФРАСКАТИЕВАТА КЛАСИФИКАЦИЈА
5. ОРГАН НА ЗАСТАПУВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА 7
Правна рамка ..... **Error! Bookmark not defined.**
1. Карта на високообразовната установа (Универзитет, факултет, односно висока стручна школа) 9
1.1. Карта на високообразовна установа 9
1.2. Карта на високообразовна установа - за интердисциплинарни студии – учесници во студиската програма 11
2. ПОДАТОЦИ ЗА ЕДИНИЦАТА ОРГАНИЗАТОР НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА 12
3. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА 13
3. Цел и оправданост за воведување на студиската програма 17
4. Усогласеност на студиската програма со потребите на општеството за дадениот профил на кадри 18
5. Ниво во Националната рамка на високообразовните квалификации, студиска програма Органско и биодинамично растително производство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Земјоделски институт - Скопје, согласно со Уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации 19
6.б. Специфични дескриптори на квалификации за втор циклус на едно/двогодишни студии со 60/120 ЕКТС, за студиската програма поднесена за (ре)акредитација, согласно со Уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации 21
7. Утврден сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети, со листа на задолжителни предмети, листа на изборни предмети и дефиниран начин на избор на предметите. 23
СТРУКТУРА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА 23
7.1. Правила и начин на избор на изборни предмети со можност за избор на предмети од други акредитирани студиски програми 26
7.2. Рокови за завршување на предвидените активности од студиската програма 26
8. Список на наставен кадар со податоци наведени во членот 7 (Прилог бр.4) од Правилникот за содржината за студиските програми (“Службен весник на Република Македонија”, бр.79/2023) и член 61 став 3 од Закон за високо образование (“Службен весник на Република Македонија”, бр.82/2018) 26

9. Список на обезбеден потребен број лица на ненаставен кадар, согласно член 13 од Правилникот за стандарди и нормативи за основање и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22) 29

10. Податоци за просторот предвиден за реализација на Студиската програма Органско и биодинамично растително производство, организирана на Земјоделски институт - Скопје согласно член 20 од Правилникот за стандарди и нормативи за основање и вршење на високообразовна дејност („Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22) 30

11. Листа на опрема и Информатичко – технички ресурси предвидени за реализација на студиската програма Органско и биодинамично растително производство, Земјоделски институт - Скопје согласно Прилог 2 од Правилникот за стандарди и нормативи за основање и вршење на високообразовна дејност („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр 245/22)..... 30

12. Информација за бројот студенти (прв пат запишани) на студиската програма во периодот од последната акредитација..... 32

12.1 Студенти со посебни потреби согласно член 36 од Правилникот за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22) 32

13. Информација за научно-истражувачка и издавачка дејност согласно член 18 од Правилникот за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22)..... 33

14. Библиотека и информација за обезбедена задолжителна и дополнителна литература член 37 од Правилникот за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22)..... 33

15. Информација за веб страница (член 21 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Северна Македонија бр 82/18) и член 18 од Правилникот за стандарди и нормативи за основање на високообразовни установи и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22) 33

16. Активности и механизми преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата ... 34

17. Резултати од изведената самоевалуација согласно Упатството за единствените основи на евалуацијата и евалуационите постапки на универзитетите донесено од агенција за евалуација на високото образование во Република Македонија и од Интеруниверзитетска конференција на Република Македонија (Скопје -Битола, септември 2002). 34

18. Соодветноста на структурата и содржината на циклусот на студии со општите и специфичните дескриптори 35

19. Усогласеноста на теоретската и практичната настава со целите на студиската програма 40

20. Усогласеност на студиската програма со единствениот европски простор за високо образование и споредливост со програмите на европски високообразовни институции 40

23. Податоци за наставниците кои можат да бидат ментори на магистерски труд на втор циклус на академски/стручни студии на студиската програма Органско и биодинамишно растително производство 41

1. Предлог Одлука за усвојување на студиската програма од Наставно-научниот совет на факултетот, наставничкиот совет на високата стручна школа или научниот совет на научниот институт член 110 и член 145 од Законот за високо образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/2018) .....**Error! Bookmark not defined.**

2. Одлука за усвојување на студиската програма од Универзитетскиот сенат, односно Советот на научната установа; член 94 и член 145 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018) .....**Error! Bookmark not defined.**

3. Мислење од Одборот за соработка и доверба со јавноста..**Error! Bookmark not defined.**

4. Изјава од наставникот за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма.....**Error! Bookmark not defined.**

5. Согласност на Универзитетскиот сенат, односно Научниот советот за учество на наставникот во реализација на студиската програма на единица од друг Универзитетот (член 179 од Законот за високо образование, Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018.....**Error! Bookmark not defined.**

ПРИЛОГ БР. 3 44

1. Предметни програми со информации согласно со членот 4 од Правилникот за содржина на студиските програми (“Службен весник на Република Македонија”, бр.79/2023)..... 45

ПРИЛОГ БР. 4 84

1. Податоци за лицата кои изведуваат настава и за ментори на докторски студии согласно членот 7 од Правилникот за содржина на студиските програми (“Службен весник на Република Македонија”, бр.79/2023) 85

Прилог бр. 5 142

Прилог бр. 6 .....**Error! Bookmark not defined.**

Прилог бр. 7 .....**Error! Bookmark not defined.**

Прилог бр. 8 .....**Error! Bookmark not defined.**

Прилог бр. 9 .....**Error! Bookmark not defined.**

Прилог бр. 10 .....**Error! Bookmark not defined.**

	Прва акредитација
X	Реакредитација

1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ НА БАРАЊЕТО

Назив на високообразовна установа

УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ", СКОПЈЕ
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ, СКОПЈЕ

Адреса, седиште

ул. "16-та Македонска бригада" бр.3А – Скопје

ЕМС	Матичен број
6462766	6462766
Телефон	**Факс**
+ 389 (0)2 32 30 910	/
Електронска пошта	**Веб страница на установата**
info@zeminst.ukim.edu.mk	www.zeminst.ukim.edu.mk

2.1 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА- ЗА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Назив на основачот	Собрание на Република Македонија
Назив на актот за основање	Закон на Универзитетот во Скопје
Број и датум на актот за основање	Бр. 4/1949 Службен весник на Народна Република Македонија
Промени во основачки права (назив на вториот основач и правните следбеници на основачот)	
Број и датум на Решението за исполнетоста на условите за почеток со работа и дејноста издадено од Министерството за образование и наука на Република Северна Македонија	
Број и датум Решението за акредитација на високообразовната установа издадено од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование на Република Северна Македонија.	
Број и датум на Решение за упис на високобразовната установа во Централниот регистар	

2.2 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА – ЗА ЕДИНИЦАТА БАРАТЕЛ НА АКРЕДИТАЦИЈА

Назив на основачот	УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ" ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ, СКОПЈЕ
Назив на актот за основање	Решение
Број и датум на актот за основање	Решение на Президиумот на АСНОМ бр.15 од 15.12.1944 година
Промени во основачки права (назив на вториот основач и правните следбеници на основачот)	Президиумот на АСНОМ Собрание на Република Македонија
Промени во основачки права	

(назив на вториот основач и правните следбеници на основачот)	
Број и датум на Решението за исполнетоста на условите за почеток со работа и дејноста издадено од Министерството за образование и наука на Република Северна Македонија	Бр. 19-3022/1 20.01.2009 (Одлука за давање согласност за припојување на ЈНУ Земјоделски институт, Скопје кон УКИМ)
Број и датум Решението за акредитација на високообразовната установа издадено од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование на Република Северна Македонија.	Согласно Законот за високото образование, Решение бр. 13-10554/4 од 12.08.2013 година
Број и датум на Решение за упис на високобразовната установа во Централниот Регистар	Бр. 30120110042426 20.06.2011

2.3 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА – ЗА САМОСТОЈНА СТРУЧНА ШКОЛА

Назив на основачот	
Назив на актот за основање	
Број и датум на актот за основање	

Промени во основачки права (назив на вториот основач и правните следбеници на основачот)	
Промени во основачки права (назив на вториот основач и правните следбеници на основачот)	
Број и датум на Решението за исполнетоста на условите за почеток со работа и дејноста издадено од Министерството за образование и наука на Република Северна Македонија	
Број и датум Решението за акредитација на високообразовната установа издадено од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование на Република Северна Македонија.	
Број и датум на Решение за упис на високобразовната установа во Централниот регистар	

3. СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА

X	Државна		Приватна		Мешовита

4. ДЕЈНОСТ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА СПОРЕД ФРАСКАТИЕВАТА КЛАСИФИКАЦИЈА

а) Научно подрачје (научноистражувачко поле од прво ниво)	4. Земјоделски и ветеринарни науки 1. Природно-математички науки 5. Општествени науки

б) Научно поле (научноистражувачко поле од второ ниво)	4.01 Земјоделство, шумарство и рибарство (со научни потполиња:

	4.01.01 Наука за земјиште и води 4.01.02 Растително производство 4.01.03 Фитомедицина 4.01.04 Преработки од растително потекло) 4.05 Други земјоделски науки (со научно потполе: 4.05.01 Агроекономика) 1.04 Хемиски науки 5.02 Економија и бизнис

в) Научна област	4.01.01.01 Педологија 4.01.01.02 Плодност на земјиштето и исхрана на растенијата 4.01.02.01 Житни култури 4.01.02.04 Градинарство 4.01.02.07 Овоштарство 4.01.02.08 Лозарство 4.01.02.10 Генетика и селекција на земјоделските култури 4.01.03.01 Фитопатологија 4.01.03.04 Хербологија 4.01.04.03 Винарство и јаки алкохолни пијалаци 4.05.01.01 Економика на земјоделството 1.04.00.04 Аналитичка хемија 5.02.00.01 Економија 5.02.00.03 Менаџмент и бизнис

5. ОРГАН НА ЗАСТАПУВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА

Име и презиме, функција (Ректор, Декан, Директор)

Душко Неделковски (директор)

Датум и акт на именување

Одлука за потврдување на избор за директор бр.02-845/3 од 29.05. 2025

Контакт телефон

+389 2 3230-910, лок.201

Е-маил

d.nedelkovski@zeminst.ukim.edu.mk

Лице за контакт

Име и презиме	телефон	Е-маил
Гордана Глаткова	+389 77875545	g.glatkova@zeminst.ukim.edu.mk

Датум: 16.01.2026

М.П

Овластено лице

ПРАВНА РАМКА ЗА ЕЛАБОРАТИ ЗА СИТЕ ЦИКЛУСИ

Закони:

1. Закон за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 178/21 и 58/24)
2. Закон за научно-истражувачката дејност („Службен весник на Република Македонија” бр. 46/08, 103/08, 24/11, 80/12, 24/13, 147/13, 41/14, 145/15, 154/15, 30/16 и 53/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 257/20, 163/21 и 64/24)
3. Законот за националната рамка на квалификации (Службен весник на РСМ, бр. 3 од 3.1.2025 година)

Подзаконски акти:

4. Уредба за утврдување на научно-истражувачките полиња од трето ниво (области), како дополнување на двете нивоа на Меѓународната Фраскатиева класификација (Службен весник на РСМ, бр.91/2024 година)
5. Правилник за стандардите и нормативите за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејаност („Службен весник на Република СевернаМакедонија“ бр. 245/22 и бр.4/23)
6. Правилникот за методологија, стандарди и постапката за акредитација на високообразовните установи и за акредитација на студиски програми („Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 256/22)
7. Правилник за стандардите и постапката за надворешна евалуација и самоевалуација (Службен весник 153/2022)
8. Правилник за стандардите и нормативите за основање на научни институти и завршење на научно-истражувачка дејност („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 245/22)
9. Правилник со кој се утврдуваат стручните и научните називи (Службен весник 125/2023 од 15.06.2023, Службен весник 194 од 18.9.2023 година)
10. Правилник за содржината на студиските програми (Службен весник на Република Северна Македонија, бр.224/23);
11. Правилник за содржината и формата на дипломата, упатството за подготовка на додаток на дипломата и на другите јавни исправи (Службен весник на РСМ, бр. 67 од 28.3.2025 година)
12. Правилник за водење на евиденции за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 102/2018)

Други потребни документи

13. Статут на вискообразовната установа
14. Решението за акредитација на високообразовната установа издадено од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование на Република Македонија.
15. Решението за акредитација на студиска програма издадено од Одборот за акредитација на високото образование на Република Македонија.
16. Решението за почеток со работа издадено од Министерство за образование и наука на Република Македонија односно од АКВО (акредитации до 2018).
17. Решението за почеток со работа на студиска програма од трет циклус издадено од Влада на РСМ (акредитации после 2018)

1. Карта на високообразовната установа (Универзитет, факултет, односно висока стручна школа)

1.1. Карта на високообразовна установа

Назив на високообразовната установа	На македонски јазик	УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ" ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ, СКОПЈЕ
	На англиски јазик	**Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Institute of Agriculture**
	На јазикот на која се изведува наставата	УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ" ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ, СКОПЈЕ
Седиште		ул. "16-та Македонска бригада" бр.3А – Скопје
Интернет страница		www.zeminst.ukim. edu.mk
Вид на високообразовната установа (јавна, приватна, приватно-јавна)		Јавна установа, единица во состав на УКИМ МАТ.БР. 6462766 Шифра на дејност – 85.42
Податоци за последната акредитација		Решение за акредитација бр.08- 228/6 од 09.06.2022 година
Студиско подрачје или уметничка дисциплина според Меѓународната стандардна класификација на образованието на УНЕСКО (МСКОБ, ISCED) и научно-истражувачки подрачја (Според Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 год) за кои е добиена акредитација		Според УНЕСКО (МСКОБ, ISCED) Научно подрачје; 08 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина Според Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 год: Научно подрачје; 4. Биотехнички науки Според Меѓународната Фраскатиева класификација од 2024 год 4. Земјоделски и ветеринарни науки
Податоци за меѓународна соработка на планот на наставата, научно-истражувачката работа и мобилноста на студентите		Соработката со други високообразовни установи, Институтот ја остварува преку организирање размена на научноистражувачкиот кадар, размена на информации за научноистражувачки проекти, меѓусебна поддршка во подготовка и имплементирање на научноистражувачки проекти, поддршка во организирање на меѓународни работилници, симпозиуми, конференции и конгреси, меѓусебна поддршка во активности од издавачката дејност и др.; Програмата е комплетно отворена за мобилност на студентите кон институциите на кои се нудат сродни студиски програми. Мобилност на студентите може да се оствари во рамки на програмата ЕРАЗМУС+ на Европската комисија, во согласност со потпишаните Еразмус+ договори меѓу Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" и ЕУ универзитетите. Сите документи за аплицирање се достапни на интернет-страната наУКИМ.
Податоци за просторот наменет за изведување на наставната и научно-истражувачката дејност		Земјоделскиот институт ја врши својата дејност во два објекти, од кои еден во Скопје и еден во Кочани. Објектите се наменети за научно-истражувачка работа и за образовна дејност, со можности за кабинетска настава и

	лабораториски истражувања. Исто така располага и со околу 23 ha опитна површина во градот Кочани, што претставува предност за испитување нови технологии во земјоделското производство.
Податоци за опремата за изведување на наставната и истражувачката дејност	Институтот располага со заеднички и специјализирани лаборатории за лабораториски истражувања по одделни дејности на Институтот (енологија, растителна биотехнологија -поледелство, педологија и исхрана на растенијата , хемија, заштита на растенијата, еко-земјоделство, молекуларна дијагностика, заштита на растителни генетски ресурси и др.). Во листата на опрема предвидена за реализација на студиската програма, вклучени се: HPLC со DDA, RI и флуоресцентен детектор, AAS со графитна кивета и пламена техника, GC-MS со FID и MS детектори, GC хроматограф со UV и FID детектори, UV/Vis Spectrophotometer, Аналитички ваги, Gibertini анализатор, Пламенфотометар, Технички ваги, Апарат за автоматско определување на азот во почва и растителен материјал, Автоклав, Комора за микроразмножување на растенија, Сушници, Elisa – анализатор за определување вируси во растителен материјал, вообичаена лабораториска опрема и стакларија и др. Од понов датум е опремата за серолошка и молекуларна дијагностика на болести и штетници на растенијата (ELISA READER, ELISA WASHER, PCR-апарат, Real-Time PCR-апарат, хомогенизатор, вортекс, центрифуга, магнетна мешалка, термостат, стереомикроскоп, хоризонтална електрофореза, камера за сликање гел, микробранова печка и дигестор. Институтот поседува комора и замрзнувачи (за среднорочно и долгорочно чување на семенски материјал од генетски ресурси), како и опрема за манипулација со семе (стационарна лабораториска вршачка, сушница, ‘ртилиште) и др. Лабораториските простории и опремата се на постојано располагање на студентите, во зависност од потребата и интересот.
Вкупен број на студенти за кои се добиени претходни акредитации	20
Број на студенти (прв пат запишани)	32
Број на лица во наставно-научни, научни и наставни звања	17
Број на лица во соработнички звања	3
Однос наставник: студенти (број на студенти на еден наставник)	1/1
Однос простор: студенти ($м^2$ на еден студент)	83,3
Внатрешни механизми за обезбедување и контрола на квалитетот на студиите	Комисија за самоевалуација на ниво на студиски програми, преку спроведување на студентски анкети - Упатство за евалуација на УКИМ и анкети на студентите за односот на наставниот кадар и квалитетот на наставно-образовниот процес. - Квалитетот на студиите се контролира согласно важечките законски и подзаконски акти како и со актите на Универзитетот и Институтот.
Фреквенција на самоевалуциониот	Самоевалуација на Институтот редовно се спроведува на

процес (секоја година, на две години, на три години) и датум на последна самоевалуација	секои три години, а дополнително се спроведува и на крајот од секоја академска година на студиските програми кај кои е формирана група од упишани студенти.
Податоци за последната спроведена надворешна евалуација на установата	Последна последователна евалуација на Европската асоцијација на Универзитети е спроведена во јуни 2017 година.
Други податоци кои Установата сака да ги наведе како аргумент за нејзината успешност	- Во 2024 година Земјоделскиот институт-Скопје прослави 80 години од своето постоење. - Резултатите од научните и апликативните истражувања кои ги спроведува Институтот се користат при реализација на предавањата и вежбите на определни предмети. -Акредитирани се три лаборатории по стандардот МКС EN ISO/IEC 17025:2018: • Лабораторија за вино и алкохолни пијалаци, • Лабораторија за испитување на семе, • Лабораторија за контрола на почва, ѓубрива и растителен материјал - Институтот учествува во бројни меѓународни и национални проекти, како и други активности.

1.2. Карта на високообразовна установа - за интердисциплинарни студии – учесници во студиската програма

Назив на високообразовната установа	На македонски јазик	
	На англиски јазик	
	На јазикот на која се изведува наставата	
Седиште		
Интернет страница		
Вид на високообразовната установа (јавна, приватна, приватно-јавна)		
Податоци за последната акредитација		
Студиско подрачје или уметничка дисциплина според Меѓународната стандардна класификација на образованието на УНЕСКО (МСКОБ, ISCED) и научно-истражувачки подрачја (Според Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 год) за кои е добиена акредитација		
Податоци за меѓународна соработка на планот на наставата, научно-истражувачката работа и мобилноста на студентите		
Податоци за просторот наменет за изведување на наставната и научно-истражувачката дејност		
Податоци за опремата за изведување на наставната и истражувачката дејност		
Вкупен број на студенти за кои се добиени претходни акредитации		

Број на студенти (прв пат запишани)	
Број на лица во наставно-научни, научни и наставни звања	
Број на лица во соработнички звања	
Однос наставник: студенти (број на студенти на еден наставник)	
Однос простор: студенти ($м^2$ на еден студент)	
Внатрешни механизми за обезбедување и контрола на квалитетот на студиите	
Фреквенција на самоевалуациониот процес (секоја година, на две години, на три години) и датум на последна Самоевалуација	
Податоци за последната спроведена надворешна евалуација на установата	
Други податоци кои Установата сака да ги наведе како аргумент за успешност на високообразовна установа учесник во реализација на стиудиската Програма	

2. ПОДАТОЦИ ЗА ЕДИНИЦАТА ОРГАНИЗАТОР НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

1	Единица на високоонбразовна установа (единица на Универзитетот)	На македонски јазик	УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ" ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ, СКОПЈЕ
		На англиски јазик	**Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Institute of Agriculture**
		На јазикот на која се изведува наставата	УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ" ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ, СКОПЈЕ
2	Седиште		Ул. 16-та Македонска бригада бр. 3ª – Скопје
3	Студиско и научно-истражувачко подрачје во кое е акредитирана единицата според Меѓународната стандардна класификација на образованието на УНЕСКО (МСКОБ, ISCED).		08 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина
4	Научно истражувачко подрачје за кое е акредитирана единицата според Фраскатиева класификација		4. Земјоделски и ветеринарни науки
5	Вид на студии (академски или стручни) кои се развиваат на единицата		Академски
6	Студиски програми во состав на единицата		Енологија Органско и биодинамично растително производство
7	Циклус на образование (прв или втор циклус на студии, или интегриран прв со втор циклус студии и трет циклус)		Втор циклус универзитетски студии
8	Вкупен број на студенти за кои се добиени претходни акредитации		32 (22-енологија; 9 – растително производство; 1 – органско и биодинамично растително производство)

9	Број на студенти (прв пат запишани)	4

10	Број на лица во наставно-научни, научни и наставни звања	17
11	Број на лица во соработнички звања	3
12	Однос наставник: студенти (број на студенти на еден наставник)	1/1

Табела 2.1. Список на лица избрани во наставно-научни звања во работен однос со полно работно време на единица (факултет) што бара (ре)акредитација на студиската програма (член 61 од Закон за високо образование, "Службен весник на Република Македонија", бр.82/2018)

	Име и презиме на наставникот	Наставно-научно звање
1	Душко Мукаетов	редовен професор
2	Марјанчо Андреевски	редовен професор
3	Климе Белески	редовен професор
4	Ана Селамовска	редовен професор
5	Винко Станоев	редовен професор
6	Мелпомена Поповска	редовен професор
7	Добре Андов	редовен професор
8	Александар Марковски	редовен професор
9	Емилија Симеоновска	редовен професор
10	Горан Миланов	редовен професор
11	Гордана Глаткова	редовен професор
12	Виктор Ѓамовски	редовен професор
13	Биљана Коруноска	редовен професор
14	Душко Неделковски	вонреден професор
15	Милена Тасеска Ѓорѓијевски	редовен професор
16	Катерина Банџо Орешковиќ	редовен професор
17	Христина Попоска	вонреден професор
18	Марија Ѓошева Ковачевиќ	научен соработник
19	Лазо Димитров	научен соработник
20	Биљана Дрвошанова	научен соработник

3. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

1	Назив на студиската програма	На македонски јазик	Органско и биодинамично растително производство
		На англиски јазик	Organic and biodynamic plant production.
		На јазикот на која се изведува наставата	Органско и биодинамично растително производство
2	Студиски полиња или уметнички дисциплини од прво, второ и трето ниво според Меѓународната стандардна класификација на образованието на УНЕСКО (МСКОБ,	Пошироко подрачје	08 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина
		Потесно подрачје	080 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина кои не се дополнително дефинирани

	ISCED). За интердисциплинарни	Детално подрачје	0800 Земјоделство, шумарство, рибарство и
	студиски програми се наведуваат соодветните студиски полиња или уметнички дисциплини од прво, второ и трето ниво		ветерина кои не се дополнително дефинирани
3	Фраскатиева класификација (за определување на назив)	Научно подрачје	4. Земјоделски и ветеринарни науки
		Научно поле	4.01 Земјоделство, шумарство и рибарство
		Научна, стручна или уметничка област	4.01.01.01 Педологија 4.01.01.02 Плодност на земјиштето и исхрана на растенијата 4.01.02.01 Житни култури 4.01.02.04 Градинарство 4.01.02.07 Овоштарство 4.01.02.08 Лозарство 4.01.03.01 Фитопатологија 4.01.03.04 Хербологија 4.05.01.01 Економика на земјоделството 5.02.00.01 Економија 5.02.00.03 Менаџмент и бизнис
4	Национална класификација на занимања	Главни групи	2 Стручњаци и научници
		Подгрупи	///
		Споредни групи	213. Стручњаци од областа на природните науки
		Единечни групи	2132. Агрономи, шумарски инженери и сродни стручњаци
5	Вид на студии (академски или стручни)		Академски
6	Циклус на образование (прв или втор циклус на студии, или интегриран прв со втор циклус студии)		Втор циклус на студии
7	Оптовареност на студиската програма изразена во ЕКТС кредити и доколку е предвидено подготвителни курсеви		60 ЕКТС
8	Вредност во ЕКТС кредити на завршната работа на стручните и академските додипломски и постдипломски студии		12 ЕКТС
9	Времетраење на студиите (во години и семестри на траење на студиската програма)		Едногодишни студии/ два семестри
10	Податоци дали студиската програма се поднесува за акредитација или за продолжување на претходната акредитација		Продолжување на претходната акредитација
11	Начин на финансирање на предложената студиска програма, а за приватните и приватно-јавните непрофитни високообразовни и научни установи доказ за обезбедена квалитетна финансиска гаранција за судиската програма		**1.** Потполно или делумно финансирање на успешни кандидати, директно од Владата или владините институции; **2.** Меѓународни стипендии од различни извори; **3.** Финансирање на одредени кандидати од страна на деловниот сектор за конкретни проблематики; **4.** Фондови и програми на ЕУ наменети

		за едукација, земјоделство и животна средина и
		5. Самофинасирање на заинтересираните кандидати. Научниот совет на Земјоделскиот институт, секоја учебна година, го утврдува износот на финансиски средства потребни за следење на наставата, поставувањето на опити и комплетирање на вториот циклус студии. Во интерес на своите студенти, Институтот ќе одреди прифатлива и реална цена на последипломскиот студиум. 500 €/семестар во денарска противвредност
12	Степен или ниво на квалификација потребно за запишување на студиите според Националната рамка на квалификации	Завршни додипломски студии (прв степен универзитетски студии)

13	Услови за запишување на студиската програма посебно за редовни, вонредни и странски студенти, кои вклучуваат предмети релевантни за студиската програма од државната матура или приемен испит со јасна, недвосмислена и точна содржина на испитот, неговото траење, изведување и оценување		На вториот циклус од последипломските студии имаат право да се запишат кандидатите со завршени додипломски студии. Програмата е наменета за кандидатите кои имаат завршено четиригодишни или петгодишни додипломски студии, преку утврдување на еквивалентноста на соодветните студиски програми. Условите и критериумите за запишување се дефинирани со Правилникот за постдипломски студии од втор циклус според Болоњската декларација и се во согласност со *1. Закон за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 178/21 и 58/24),* *2. Правилник за условите, критериумите, правилата и постапката за запишување и студирање на прв циклус студии (додипломски студии) и втор циклус студии) на Универзитето „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје* (Универзитетски гласник бр.417, од 29.01.2019 г. и бр. 607 од 6.04.2024 г.), *3. Правилник за дополна на Правилникот за условите, критериумите, правилата и постапката за запишување и студирање на прв циклус студии (додипломски студии) и втор циклус студии) на Универзитето „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје Универзитетски гласник бр. 607, од 6 април 2022* *4.Анекс на Правилникот за условите, критериумите, правилата и постапката за запишување и студирање на прв циклус студии (додипломски студии) и втор циклус студии) на Универзитето „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - Универз.гласник бр 689 од 26 јуни 2024*
14	Степен или ниво на квалификација што се стекнува со завршување на студиите според Национална Рамка на Квалификација		Втор циклус универзитетски студии
		На македонски јазик	Магистер по земјоделски и ветеринарни науки– органско и биодинамично растително производство

15	Академски или стручен назив кој се стекнува по завршувањето на студиската програма	На англиски јазик	Master of agricultural and veterinary sciences/MSc in the area of organic and biodynamic farming
		На јазикот на која се изведува наставата	Магистер по земјоделски и ветеринарни науки– органско и биодинамично растително производство
16	Место на реализирање на наставата		УКИМ Земјоделски институт - Скопје
17	Број на студенти што се планира да се запишат на студиската програма		10
18	Јазик на којшто ќе се изведува наставата		Македонски а по потреба на англиски
19	Можност за изведување на наставата на странски јазик (прозорци на мобилност-наставни предмети што можат да се реализираат на англиски јазик)		Сите наставни предмети
20.1	Начин на студирање (редовни, вонредно студирање)		Редовно/вонредно студирање
20.2	Правила, можности и услови за вонредно студирање на студиската програма		
21	Информација за продолжување на образованието вклучувајќи студиски и научни полиња за студиски програми од втор и трет циклус на академски или стручни студии за кои со завршување на соодветната студиската програма од прв циклус се обезбедува содветна проодност		Со завршување на студиите, студентите можат да ги продолжат своите студии на трет циклус од соодветното научно-истражувачко подрачје.
22	Учебна година во која ќе започне реализацијата на студиската програма		Академска 2026/2027
23	Роковите за завршување на предвидените активности од студиската програма		Роковите за завршување на предвидените активности од студиската програма се регулирани во член 29 од „Одлуката за правила за студирање на втор циклус на студии (постдипломски студии) на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Земјоделскиот институт-Скопје“
24	Број и датум на Решение (доколку се поднесува за реакредитација)	на последна акредитација од Одборот за Акредитација	08-228/6 од 9.06.2022 година
		за почеток со работа на студиската програма од МОН/АКВО	08-643/4 од 7.07.2022 година

3. Цел и оправданост за воведување на студиската програма

Науката и образованието се суштината на работата на Земјоделскиот Институт, а нивната содржина и квалитет претставуваат основен критериум за вредноста, препознатливоста и конкуретноста на институтот.

Во глобалната светска економија, квалитетот на храната која се произведува, стандардите, примената на добра земјоделска пракса, преработката на земјоделските производи, складирањето и маркетингот се аспекти кои се од исклучително значење за земјоделските производители, а со самото тоа и за едукацијата во областа на земјоделството. Поврзувањето на научните истражувања со современите начини на едукација се клучни предизвици за идниот развој на Република Северна Македонија во делот на земјоделството, образованието и економскиот развој.

Земјоделскиот институт, работејќи во исклучително динамични услови, со својот тим обезбедува поддршка за развој на македонското земјоделство преку изграден едуциран научен кадар од сите области на земјоделските науки. По негово повеќедецениско работење, комуникација со праксата, прилагодувањето кон современите потреби во земјоделството, Институтот идентификува потреба од дополнување на постоечкиот втор образовен циклус.

Студиската програма за Органско и биодиманично производство произлегува од растечката потреба на широката заедница како потрошувач на безбедна и здрава храна, а истовремено недоволната информираност за самиот процес на производство. Со воведување на новата студиска програма, се очекува студентите преку предметната настава, да ја разберат важноста на почвата како природен ресурс и нејзината повеќенаменска улога во средината, истовремено изучувајќи ги современите методи во целината „почва-вода-растение" и многубројните интеракции во истата. Покрај тоа, овој студиум има за цел да овозможи детално изучување на одделни сегменти од широкиот опсег на органското производство, како неопходна алатка за целосно разбирање и раководење со истото. Исто така, една од целите е и да после завршување на студиите, кандидатот биде оспособен за правилно извршување на стручно организационите активности и самостојно донесување на одлуки, истовремно почитувајќи ги правилата за заштита на животната средина, законските регулативи и сл. Целината од знаење која ќе ја нуди студиската програма по органско и биодинамично производство ќе ги подготви студентите за успешна кариера и ќе им овозможи да се ангажираат како во приватниот, така и во јавниот сектор. Успешноста на идните учесници во секторите треба да се проценува преку нивото на поседување на современи знаења и вештини за изградба на современ однос кон одржливиот земјоделски развој. За таа цел, Институтот, со својот кадар, како и со кадарот од сродните институциии, се предвидува да покрие поголем број на актуелни области од овој тип на современо растително производство.

Органското производство како систем ги зема предвид еколошките, економските и социјалните аспекти на земјоделството на локално, национално и на глобално ниво. Главни цели на органското земјоделско производство се: основање на одржлив систем на управување за земјоделството кој ги почитува системите и циклусите на природата и ги одржува и јакне здравјето на почвата, водата,

растенијата и животните и рамнотежата помеѓу нив; производство на производи од висок квалитет; производство на широк асортиман на храна и други земјоделски производи кои одговараат на барањата на потрошувачите и кои не смеат да штетат на животната средина, човековото здравје, здравјето на растенијата или здравјето на животните и нивната благосостојбата. Истото се темели на употребата на природни препарати и заокружување на циклусите на производство и на движење на материјата на местото на производство. Промовира методи и практики кои ја обновуваат, одржуваат и подобруваат еколошката рамнотежа во производствениот процес. Регулирано е со закон и вклучува процес на контрола и сертификација на производството, а техниките на производство се спроведуваат врз база на меѓународни стандарди. Поконкретно, органското земјоделско производство претставува производство на земјоделски производи без употреба на хемиски синтетички средства за ѓубрење и заштита на растенијата. Ѓубривата и пестицидите што се употребуваат во производството се од органско потекло.

Основните принципи на биодинамичното земјоделство се резултат на т.н anthroposophic филозофија. Основа на anthroposophic холистичката теорија е идејата дека сè што живее е еден добро избалансиран организам, кој е во земна и космичка врска. Биодинамичното производство нема воопшто штетни влијанија врз човекот и животните, односно се добива еколошки чиста храна, чиста продукција со главен акцент на квалитетот, а не на квантитетот. Во пракса, преку биодинамичкиот земјоделски систем првенствено се препорачува примената на мерките зелено ѓубрење (сидерација), мулчирање, ротацијата на културите (плодоред), се со цел да се поттикне разновидноста на растителниот и животнискиот свет, како и за да се подобри биолошката активност во почвата. Методите кои се специфични за биодинамичниот приод вклучуваат третмани на животните, растенијата и почвата како единствен систем, употребата на традиционални и развој на нови локални видови и подвидови и употреба на т.н астролошки календар за сеење и садење. Денес биодинамиката се практикува во повеќе од 50 земји ширум светот и во различни услови, кои варираат од земјоделство на умерена обработка како што е лозарството во Франција и производство на памук во Египет, до одгледување на свилена буба во Кина. Биодинамичкиот земјоделски метод се шири низ целиот свет, но најмногу во Европа (Германија, Швајцарија, Скандинавските земји, Холандија итн.) и Австралија, препознатлив преку ознаката „Demeter“.

4. Усогласеност на студиската програма со потребите на општеството за дадениот профил на кадри

Програмата за Органско и биодинамично растително производство произлегува од растечката потреба на широката заедница како потрошувач на безбедна храна.

Органското производство нуди можност за постигнување рамнотежа помеѓу производството на доволни количини храна со висок квалитет и намалувањето на опасноста од загадување на човековата средина, како и задоволување на егзистенцијалните потреби на сиромашното население. Еден од важните аспекти на органското производство претставува и социјално-економскиот аспект, бидејќи во производството можат да бидат директно вклучени голем број мали производители.

Органските производи се продаваат по повисоки цени кои овозможуваат фер приходи за производителите и компензација за зголемените производствени трошоци од органскиот начин на производство.

Студентите по завршување на оваа програма ќе бидат подготвени да бидат директно вклучени во комерцијалното производство на органска, здрава и безбедна храна или придружните дејности на оваа гранка. Органското и биодинамично растително производство промовираат методи и практики кои ја обновуваат, одржуваат и подобруваат еколошката рамнотежа во производствениот процес. Покрај тоа, постојат можности за пласирање на работна сила на полето на управување со водни, почвени и природни ресурси, советодавни служби, организација на ланци на снабдување, како и продолжување со научно-истражувачка работа во специфични полиња на интерес.

5. Ниво во Националната рамка на високообразовните квалификации, студиска програма „Органско и биодинамично растително производство“ Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, согласно со Уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации

Ниво во Националната рамка на високообразовните квалификации		Високо образование	Ниво во Европската рамка на високообразовни квалификации
VII	A	II циклус на магистерски академски студии, Едногодишни студии – 60 ЕКТС	7
	B		

6. Цели на студиска програма и резултати од учење кои означуваат успешно завршување на вториот циклус на студии (60/120 ЕКТС) и се доделуваат на лице кое ги исполнува следните дескриптори на квалификациите:

6.а. Општи дескриптори на квалификации за втор циклус на едно/двогодишни студии со 60/120 ЕКТС, за студиската програма поднесена за (ре)акредитација, согласно со Уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации

Тип на дескриптор	Опис

Знаење и разбирање	-Знаење и разбирање, организациски способности и управување при производствениот процес. -Разбира и може да примени соодветни методики за решавање сложени проблеми од полето на биотехнички науки -Подготвеност за креативен начин на размислување и внесување на оригиналност во развивањето и примената на автономни идеи во контекст на производствениот процес. -Способност за употреба на теоретски и практични знаења и лесно прилагодување и проширување со ново знаење во полето на растителната биотехнологија и органското производство. -Покажува високо ниво на професионална компетентност во полето биотехнички науки и ја разбира сложеноста на полето како и другите сродни области од слични научни полиња со кои ќе биде во контакт при извршување на секојдневни работни обврски. -Поседува знаење од растителна биотехнологија кое е базирано на најсовремени и најреномирани меѓународни истражувања во научното поле.
Примена на знаењето и разбирањето	-Способност за критичко, независно и креативно решавање проблеми во областа со лесно прилагодување и изучување нови и непознати работи, поврзани со органското и биодинамичното производство. -Обученост практично да го примени теоретското знаењето во процесот на органско и биодинамично производство на храна. -Примена на соодветната технологија согласно ресурите кои му се дадени на располагање за непречено одвивање на производствениот процес, а притоа да се задржи високиот квалитет на производот. -Способност да работи во хетерогена работна средина и да примени критичка евалуација на фактите за решавање и отстранување на тековните проблеми. -Мотивираност за размислување „надвор од прозорецот“ и примена на нови технологии за решавање на проблемите во производството.
Способност за проценка	-Способност за синтетизирање и интегрирање на знаењето за решавање проблеми во областа на органското растително производство. -Способност за справување со сложени прашања поврзани со органското производство и превземање иницијатива за нивно самостојно решавање. -Способност да направи проценка на комплексни проблеми и да ги систематизира истите, креативно да ги исканализира и да може да донесе одлука. -Способност за оценување и селекција на методи и алатки од областа на органското производство за поставување на нови иновативни решенија на научна основа, нивна анализа и носење на заклучоци врз основа на истите.
Комуникациски вештини	-Високо ниво на презентерски вештини со користење на напредна технологија и избор на соодветен медиум. -Способност за јасна, концизна комуникација (вербална, невербална и писмена) со засегнатите страни. -Способност за размена на искуства и предлози со аргументирање, како со стручни, така и со нестручни лица, јасно и недвосмислено. -Способност да мотивира и обучи друг стручен кадар.

Вештини на учење	-Способност за препознавање на личната потреба за понатамошно знаење и способност за независно и самостојно делување при стекнувањето нови знаења и вештини во доменот од интерес. -Преземање иницијатива за понатамошен професионален развој и усовршување. -Способност за стратегии за професионален развој на ниво на организацијата. -Висока свесност и познавање на концептот за доживотно учење.

6.б. Специфични дескриптори на квалификации за втор циклус на едно/двогодишни студии со 60/120 ЕКТС, за студиската програма поднесена за (ре)акредитација, согласно со Уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации

Тип на дескриптор	Опис
Знаење и разбирање	-Високо ниво на знаење и разбирање од областа на органското и биодинамично растително производство, вклучително детални знаења и разбирање за пооделните процеси (избор на култура, почва, ѓубрива, средства за заштита, методи за контрола на квалитетот на земјоделскиот производ и сл.) и нивната примена во реалниот сектор. -Поседува знаење и рабирање за ботаничкиот опис, агробиолошките својства и технолошката вредност на одделни видови и сорти земјоделски култури и може да процени каква агротехника и заштитни средства да примени за нивното производство. -Го познава и целосно го разбира производствениот процес на организацијата. Знае да направи екстерна и интерна евалуација и да креира стратегија во областа на органското производство. -Разбира и може да примени методи соодветни за решавање сложени проблеми во организацијата од аспект на органско производство, креира менаџерска стратегија, како и соодветно управување со соодветни ресурси. -Поседува систематизирано знаење за областа, како и за другите поврзани предмети од сродни области, што обезбедува основа и можност за оригиналност во развивањето и примената на процесите. -Поседува знаење од областа, како и поседува вештини за проценка и правилна употреба на соодветни алатки во текот на процесот на производство, базирани на стекнато искуство и проучување на најреномирани меѓународни истражувања во тоа научно поле.

Примена на знаењето и разбирањето	-Има способност да ги препознава трендовите на бизнисот, како и нивното влијание врз секторот. -Способност да ги развива и усовршува технолошките процеси во органското производство во насока на подобрување на квалитетот на производот. -Способност за критичко, независно и креативно решавање проблеми од областа на органското и биодинамичното производство, како на пример: избор на сорти, иновативна технологија, автоматизација на процесот, користење на нови средства и препарти и сл. -Способност за проценка на квалитетен стручен кадар и мотивација на истиот преку обуки, тренинзи и награди. -Способност практично да го примени теоретското знаењето во организации од различна дејност, големина и место на работење. -Со здобиените знаења од областа на органското и биодинамичното производство, способност за извлекување заклучоци и решавање на проблеми во производството во секојдневното работење.
Способност за проценка	-Способност за создавање на услови и интегрирање на деловните стратегии. -Способност за проценка на важноста на проблемот и проценување на итноста за негово решавање. -Способност за справување со сложени прашања поврзани со производниот процес. -Да доставува резултати, врз основа на способноста да направи проценка на комплексноста на проблемот, како што се воведување нови технолошки методи, програми за напредување и обука, планирање на ресурси и управување со ризици. -Да споделува систематизирани информации на сите нивоа на организацијата. -Способност за оценување и селекција на методи и алатки од областа на органското производство за поставување на нови иновативни решенија на научна основа, нивна анализа и донесување на заклучоци врз основа на истите. -Здобиените познавања се основа за споредување на органското и биодинамичното производство наспроти класичното и интегралното, и градење на добра земјоделска пракса
Комуникациски вештини	-Способност за користење на напредна технологија и автоматизација на процесите, како и со употреба на напредни презентерски вештини да ги креира и споделува информациите јасно, концизно и навремено. -Способност за преговарање и справување со конфликтни ситуации и решавање на истите. -Умешно водење на работни состаноци и превземање одговорност за исходот од заедничките резултати.
Вештини на учење	-Способност за препознавање на личната и организациската потреба за понатамошно усовршување. -Да креира политики за професионален развој, со користење на соодветни алатки со кои ќе направи анализа на потребите на ресурсите. -Способност да креира и реализира кратки тренинг програми наменети за вработените за унапредување на професионалните вештини од областа. -Способност за комуникација и користење на искуства од компетентни лица од областа. -Способност за едукација и пренесување на стекнатите знаења и искуства на соработниците.

7. Утврден сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети, со листа на задолжителни предмети, листа на изборни предмети и дефиниран начин на избор на предметите.

СТРУКТУРА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА

Табела 7.1. Распоред на предмети по семестри и години на студии за академски студии (АС) и стручни студии (СС), и

Реден број	Код на предметот	Назив на предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ПРВА ГОДИНА						
		Задолжителен предмет				
1.	ОП/З 1-01	Производни практики и проценка на квалитет на органското производство	I	4	2	6
.2.	ОП/З 1-02	Плодност на земјиштето и ѓубрење во органското производство	I	4	2	6
3.	ОП/З 1-03	Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство	II	4	2	6
4.	ОП/З 1-04	Научно-истражувачки труд	II			6
5.	ОП/З 1-05	Стручна пракса	II			6
.6.	ОП/З 1-06	Магистерска тема	II			12
		Изборен предмет (називот на изборниот наставен предмет се наведува во табела 7.2)				
7.		Изборен наставен предмет	I	3	3	6
8.		Изборен наставен предмет	II	3	3	6
9.		Изборен наставен предмет	II	3	3	6
		Вкупно часови (предавања/вежби) и ЕКТС за година		21	15	60

Реден број	Код на предметот	Назив на предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ВТОРА ГОДИНА						
		Задолжителен предмет				
		Изборен предмет				
		Вкупно часови (предавања/вежби) и ЕКТС за година				

Реден број	Код на предметот	Назив на предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ТРЕТА ГОДИНА						
		Задолжителен предмет				
		Изборен предмет				
		Вкупно часови (предавања/вежби) и ЕКТС за година				

Реден број	Код на предметот	Назив на предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ЧЕТВРТА ГОДИНА						
		Задолжителен предмет				

		Изборен предмет				
Вкупно часови (предавања/вежби) и ЕКТС за година						

Табела 7.2. Изборни предмети на студиската програма (во Листата се вклучуваат изборните предмети од студиска програма и наставни предмети кои се изведуваат на друга единица на универзитетот, согласно член 139 став 9 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија 82/18))

Реден број	Код	Назив на предметот	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС	Од која единица
				предавања	вежби		
1.	ОП/И 1-07	Органско и биодинамично производство на поледелски култури	I	3	3	6	УКИМ Земјоделски институт, Скопје
2.	ОП/И 1-08	Органско и биодинамично производство на овошни култури	I	3	3	6	
3.	Е/И 1-13	Органско и биодинамично производство на грозје и вино	I	3	3	6	
4.	ОП/И 1-09	Климатска варијабилност и ранливост на органското производство	II	3	3	6	
5.	ОП/И 1-10	Законска регулатива во органското производство	II	3	3	6	
6.	ОП/И 1-11	Карантински болести и штетници во органското производство	II	3	3	6	
7.	ОП/И 1-12	Одржливо управување со почвените ресурси	II	3	3	6	
8.	ОП/И 1-13	Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси	II	3	3	6	
9	ОП/И 1-14	Рурален развој	II	3	3	6	
10.	ОП/И 1-15	Одржливи технологии во градинарството	II	3	3	6	
Вкупно:				30	30	60	

Табела 7.3. Прозорци на мобилност – наставни предмети кои можат да се реализираат и на англиски јазик согласно член 139 став 10 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18)

	Назив на предмет	**Наставник**	**Година/Семестар**	**ЕКТС**
1.	Производни практики и проценка на квалитет на органското производство	Проф. д-р Виктор Ѓамовски Проф. д-р Климе Белески	I	6
2.	Плодност на земјиштето и ѓубрење во органското производство	Д-р Христина Попоска	I	6
3.	Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство	Проф. д-р Гордана Глаткова, Проф.д-р Катерина Банџо Орешковиќ	II	6
4.	Органско и биодинамично	Проф. д-р Винко Станоев,	I	

	производство на поледелски култури	Проф. д-р Емилија Симеоновска, Проф. д-р Добре Андов		6
5.	Органско и биодинамично производство на овошни култури	Проф.д-р Мелпомена Поповска Проф. д-р Ана Селамовска Проф. д-р Александар Марковски	I	6
6.	Органско и биодинамично производство на грозје и вино	Проф. д-р Климе Белески, Проф. д-р Биљана Коруновска, Д-р Душко Неделковски	I	6
7.	Климатска варијабилност и ранливост на органското производство	Проф. д-р Виктор Ѓамовски, Проф. д-р Душко Мукаетов, Д-р Христина Попоска, Проф. д-р Катерина Банџо Орешковиќ.	II	6
8.	Законска регулатива во органското производство	Проф. д-р Душко Мукаетов, Проф. д-р Гордана Глаткова.	II	6
9.	Карантински болести и штетници во органското производство	Проф. д-р Катерина Банџо Орешковиќ	II	6
10.	Одржливо управување со почвените ресурси	Проф. д-р Марјан Андреевски, Д-р Христина Поповска	II	6
11.	Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси	Проф. д-р Виктор Ѓамовски, Проф. д-р Ана Селамовска	II	6
12.	Рурален развој	Д-р Лазо Димитров, Д-р Марија Ѓошева - Ковачевиќ,	II	6
13.	Одржливи технологии во градинарството	Д-р Биљана Дрвошанова	II	6

Табела 7.4. Преглед на застапеност на задолжителните предмети и изборните предмети на студиската програма.

Семестар	**Број на задолжителни предмети**	**Број на изборни предмети**	**Вкупно предмети**
I	2	1	3
II	1	2	3
III			
IV			
Вкупно	3	3	6
% застапеност	50	50	100

Табела 7.5. Преглед на процентуалната застапеност на задолжителните предмети и изборните предмети.

Ред бр	Траење на студиите (години)/ вкупен број на ЕКТС на студиската програма	Вкупна оптовареност изразена преку ЕКТС		Оптоварност за задолжителни предмети изразена преку ЕКТС		Оптоварност за изборни предмети изразена преку ЕКТС	
		А Вкупен број на ЕКТС на студиската програма	А1 Процентуална застапеност на ЕКТС од наставните предмети на студиската програма	**Б** Вкупен број на ЕКТС од задолжителни наставни предмети	Б1 Процентуална застапеност на ЕКТС од задолжителните наставни предмети во однос на вкупниот број на ЕКТС на студиската програма	**В** Вкупен број на ЕКТС од изборни наставни предмети	В1 Процентуална застапеност на ЕКТС од изборните наставни предмети во однос на вкупниот број на ЕКТС на студиската Програма
1.	1 година 60 ЕКТС	**60**	**100%**	**42**	**70%**	**18**	**30%**

7.1. Правила и начин на избор на изборни предмети со можност за избор на предмети од други акредитирани студиски програми

Начин на избор на изборни предмети од студиска програма
Студентот избира три изборни предмети од понудената листа според лични преференци.
Начин на избор на изборни предмети од универзитетска листа

7.2. Рокови за завршување на предвидените активности од студиската програма

Студентите на втор циклус студии имаат право да ги завршат започнатите студии според условите и студиската програма на која се запишале, најдолго во времето што е двапати подолго од пропишаното траење на студиите, односно најмногу 2 (две) години (четири семестри) од почетокот на учебната година кога е извршен уписот на Институтот за едногодишните студии, односно 4 (четири) години (осум семестри) за двегодишните студии.
Рокот за завршување на студиите ја вклучува и третата испитна (последна) сесија предвидена за предметите запишани во летниот семестар.
По истекот на рокот, студентот може да ги продолжи студиите со понесување на барање за продолжување на студии. Доколку во меѓувреме настане измена на студиската програма, студентот ги продолжува студиите по студиската програма која се применува.

8. Список на наставен кадар со податоци наведени во членот 7 (Прилог бр.4) од

Правилникот за содржината за студиските програми ("Службен весник на Република Македонија", бр.79/2023) и член 61 став 3 од Закон за високо образование ("Службен весник на Република Македонија", бр.82/2018)

Табела 8.1 Список на лица избрани во наставно-научни, научни и наставни звања во редовен работен однос со полно работно време **на единицата,** што ќе учествуваат во реализација на студиската програма

	Име и презиме на наставникот	да се наведе		**Назив на предметот** (од Табела 7.1 и 7.2)	**Вкупен број на предмети**	
		Звањето во кое е избран и во која научна област	*Областа во која што е докториран*		зимски	летен
1	Виктор Ѓамовски	Редовен професор, Овоштарство	Овоштарство	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство 3. Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси	1	2
2	Климе Белески	Редовен професор, Лозарство	Лозарство	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Органско и биодинамично производство на грозје и вино	2	0
3	Гордана Глаткова	Редовен професор, Хербологија	Хербологија	1. Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство 2. Законска регулатива во органското производство	0	2
4	Добре Андов	Редовен професор, Генетика и селекција	Генетика и селекција на житни култури	1. Органско и биодинамично производство на поледелски култури	1	0
5	Винко Станоев	Редовен професор, Житни култури	Житни култури	1. Органско и биодинамично производство на поледелски култури	1	0
6	Емилија Симеоновска	Редовен професор, Генетика и селекција на земјоделските култури	Генетика и селекција на земјоделските култури	1. Органско и биодинамично производство на поледелски култури	1	0
7	Мелпомена Поповска	Редовен професор, Генетика и селекција на земјоделските култури	Генетика и селекција на земјоделските култури	1. Органско и биодинамично производство на овошни култури	1	0
8	Ана Селамовска	Редовен професор, Овоштарство	Генетика и селекција на земјоделските култури	1. Органско и биодинамично производство на овошни култури 2. Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси	1	1

9	Александар Марковски	Редовен професор, Овоштарство	Овоштарство	1. Органско и биодинамично производство на овошни култури	1	0
10	Биљана Коруновска	Редовен професор, Лозарство	Лозарство	1. Органско и биодинамично производство на грозје и вино	1	0
11	Душко Мукаетов	Редовен професор, Педологија	Педологија	1. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство 2. Законска регулатива во органското производство	0	2
12	Марјан Андреевски	Редовен професор, Педологија	Педологија	1. Одржливо управување со почвените ресурси	0	1
13	Катерина Банџо Орешковиќ	Редовен професор, Фитопатологија	Фитопатологија	1. Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство 2. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство 3. Карантински болести и штетници во органското производство	0	3
14	Христина Попоска	Вонреден професор Плодност на земјиштето и исхрана на растенијата	Плодност на земјиштето и исхрана на растенијата	1. Плодност на земјиштето и ѓубрење во органското производство 2. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство 3. Одржливо управување со почвените ресурси	1	2
15	Душко Неделковски	Вонреден професор, Биотехнички науки	Лозарство	1.Органско и биодинамично производство на грозје и вино	1	0
16	Марија Ѓошева Ковачевиќ	Научен соработник, Економика на земјоделството	Менаџмент и бизнис	1.Рурален развој	0	1
17	Лазо Димитров	Научен соработник, Економија	Економија	1.Рурален развој	0	1
18	Биљана Дрвошанова	Научен соработник, Градинарство	Градинарство	1.Одржливи технологии во градинарството	0	1
				Вкупно	12	16

Табела 8.2 Список на лица избрани во наставно-научни, научни и наставни звања во редовен работен однос со полно работно време **од други единици на високообразовната установа** ангажирани на единицата каде што се реализира студиската програма

Ред бр	**Име и презиме на наставникот**	**да се наведе**			**Назив на предметот** (од Табела 7.1 и 7.2)	Вкупен број на предмети што ги предава на единица и студ. Програма
		звањето во кое е избран и во која научна област	*Областа во која што е докториран*	*единица каде работи во редовен работен однос*		

						Зимски	Летен
1							
					Вкупно		

Табела 8.3 Список на лица избрани во наставно-научни, научни и наставни звања во работен однос во **друга високообразовната установа** или друга институција (приватна или јавна необразовна) ангажирани на единицата каде што се реализира студиската програма

Рб	**Име и презиме на наставникот**	**да се наведе**			**Назив на предметот** (од Табела 7.1 и 7.2)	**Вкупен број на предмети**		**Работен однос**
		звањето во кое е избран и во која научна област	*Областа во која што е докториран*	*институцијата каде има засновано работен однос*		зимски	летен	
1								
					Вкупно			

Табела 8.4. Број на потребните наставници за реализирање на високообразовна дејност на студиската програма (член 28 од Правилникот за стандарди и нормативи за основање и вршење на високообразовна дејнсот, "Службен весник на Република Македонија", бр.245/2022)

Ред бр.	**Наставници вклучени во**	**А** Број на	**Б** Вкупен	**В** Број на	**Г** Големина на групата	Број на часови по
	реализација на студиската програма	наставни предмети	фонд на часови по основ на предмети	студенти за кои се бара акредитација	за предавања и вежби за редовни студенти[2]	наставник - годишно[1] (Бх15) х Г
1	Виктор Ѓамовски	3	10	10	1	150
2	Климе Белески	2	7		1	105
3	Гордана Глаткова	2	7		1	105
4	Добре Андов	1	3		1	45
5	Винко Станоев	1	3		1	45
6	Емилија Симеоновска	1	3		1	45
7	Мелпомена Поповска	1	3		1	45
8	Ана Селамовска	2	6		1	90
9	Александар Марковски	1	3		1	45
10	Биљана Коруновска	1	3		1	45
11	Душко Мукаетов	2	6		1	90
12	Марјан Андреевски	1	3		1	45
13	Катерина Банџо Орешковиќ	3	10		1	150
14	Христина Попоска	3	10		1	150
15	Душко Неделковски	1	3		1	45
16	Марија Ѓошева Ковачевиќ	1	3		1	45
17	Лазо Димитров	1	3		1	45
18	Биљана Дрвошанова	1	3		1	45

9. Список на обезбеден потребен број лица на ненаставен кадар, согласно член 13 од Правилникот за стандарди и нормативи за основање и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22)

Табела. 9.1. Збирен преглед на ненаставен/административен кадар по звање и работните места на високообразовната установа (факултет односно висока стручна школа)

Ред. број	**Опис на работно место**	**Квалификација**	**Број на лица**
1.	Библиотека	Советник за библиотечно работење	1
2.	Одделение за студентски прашања		
3.	Служба за помошно-технички кадар	Хаусмајстор	1
4.	Служба за материјално и финансиско работење	Виш соработник за финансиско, сметковотствено и материјално работење	1
5.	Служба за општи и правни работи	Виш референт архивар	1
6.	Извршител за информативниот систем		

[2] Големина на групата за предавања и вежби се добива на тој начин што бројот на студенти за кои се бара акредитација се собира во зависност од големината на групата предвидена за предавања и вежби согласно член 35 од Правилникот за стандарди и нормативи за основање и вршење на високообразовна дејност, ("Службен весник на Република Македонија", бр.245/2022) пр. група за предавања – најмногу 100 студенти се смета како една група. Доколку утврдениот број се зголеми за 50% се отвара нова група за предавања и во графата „Г" се запишува 2.

[1] Број на недели во еден семестар. Ако предметите се изведуваат во два семестра се запишува 30 недели т.е една академска година.

10. Податоци за просторот предвиден за реализација на Студиската програма органско и биодинамично растително производство, организирана на УКИМ Земјоделски институт – Скопје, согласно член 20 од Правилникот за стандарди и нормативи за основање и вршење на високообразовна дејност („Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22)

Табела 10. Список на простории со површина со кои располага високообразовната установа (факултет односно висока стручна школа)

Р.Б.	**Вид и намена на простор**	**Број**	**Број на места**	**Површина** m^2
1.	Амфитеатри и предавални	1	15	50
2.	Лаборатории	3	35	200
3.	Кабинети за вработениот наставниот кадар	17	17	260
4.	Канцеларии и простории за ненаставен кадар	4	6	80
5.	Простории за работа на органите и телата на високообразовната установа	2	2	30
6.	Простории за работа на студентско собрание			
7.	Други заеднички и повеќенаменски простории: сали за состаноци,	1	40	50
8.	Библиотека, читална	1	10	50
9.	Хигиенски и санитарни јазли,	4		50
10.	Простории за прием на посетители,			
11.	Ходници, магацини, остава, архиви, лифтови, скали и друго	5		100
12.				
			Вкупно	**870**

11. Листа на опрема и Информатичко – технички ресурси предвидени за реализација на студиската програма органско и биодинамично растително производство, УКИМ Земјоделски институт Скопје, согласно Прилог 2[3] од Правилникот за стандарди и нормативи за основање и вршење на високообразовна дејност („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр 245/22)

Табела 11.1 Список на опрема и наставни средства (по вид, број и намена) за вршење на дејноста што одговараат на нормативите и стандардите за вршење високобразовна дејност.

	Опрема и наставни средства	Вид	Намена	Број
1	HPLC	Shimadzu	Вежби	1

[3] Секоја високообразовна установа (универзитет, факултет и висока стручна школа) подносител на елаборатот, Табела 10 ја прилагодува зависно од содржина нотирана во Прилог 2 согласно припадноста на единицата кон научно-истражувачко подрачје и поле од Правилникот за стандарди и нормативи за основање и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22).

2	AAS	Varian	Вежби	1
3	GC-MS	Varian	Вежби	1
4	GC со FID детектор	Perkin Elmer	Вежби	1
5	UV/Vis Spectrophotometer	Agilemt	Вежби	1
6	Спектрофотометар	Hewlett Packard 8453	Вежби	1
7	Аналитички ваги	Sartorius и Mettler Toledo	Вежби	4
8	Пламенфотометар	JENWAY PFP7	Вежби	1
9	pH metar	HACH SensiON pH3	Вежби	1
10	Технички ваги	Tehnica	Вежби	6
11	Дестилатор за азот	BIOBLOCK SCIENTIFIC	Вежби	1
12	Дестилатор за вода	INAKO, Croatia	Вежби	1
13	Автоклав	Sutjeska	Вежби	1
14	Комора за микроразмножување на Растенија		Вежби	1
15	Сушница	Instrumentaria ST	Вежби	3
16	Муфелна печка	Heraeus Hanau	Вежби	1
17	Термостат	Sutjeska	Вежби	1
18	Elisa – анализатор за определување вируси во растителен материјал	Anthos 2010	Вежби	1
19	ELISA READER	Thermoscientific Multiskan FC	Вежби	1
20	ELISA WASHER,	Thermoscientific Wellwash versa	Вежби	1
21	PCR-апарат	PCR max Alpha Thermal Cycler AC196	Вежби	1
22	Real-Time PCR-апарат	*Fast Gene*	Вежби	1
23	Номогенизатор	TAGR	Вежби	1
24	Вортекс	Cole Parmer	Вежби	1
25	Центрифуга	Thermoscientific *my spin 12*	Вежби	1
26	Магнетна мешалка	IKA C-MAG HS7	Вежби	1
27	Термостат	MEMMERT	Вежби	1
8	Стереомикроскоп	BAB Image Analysing Systems	Вежби	1
29	Хоризонтална електрофореза	Consort	Вежби	1
30	Камера за сликање гел	Cleaver Scientific micro DOC	Вежби	1
31	Микробранова печка	PANASONIC NN-F653 WF EPG	Вежби	1
32	стационарна лабораториска вршачка	Mono Makina Thresher	Вежби	1
33	Сушница	Termal	Вежби	1
34	‘ртилиште	Seed Germinator EMKO-ESM-3710-N	Вежби	1
35	Вообичаена лабораториска опрема и стакларија		Вежби	

Табела 11.2 Список на **Информатичко – технички ресурси** (по вид, број и намена) за вршење на дејноста што одговараат на нормативите и стандардите за вршење високобразовна дејност

Ред.Бр.	Информатичко – технички ресурси	Вид	Намена	Број
1.	Компјутери		Вежби	30
2.	LCD Проектор		Вежби	1
3.	Фотокопир/ Скенер		Вежби	2
4.				

12. Информација за бројот студенти (прв пат запишани) на студиската програма во периодот од последната акредитација

Табела 12.1. Преглед на бројот на студенти кои се запишани (по прв пат) на студиската програма во периодот на последната акредитација и бројот на студенти за кои е добиена акредитација

Академска година		Број на студенти за кои е добиена акредитација	Број на студенти запишани во прва година
1.	2021/2022	10	
2.	2023/2024		1
3.			
Вкупно запишани студенти		10	1

Табела 12.2. Број на студенти за кои е дообиена акредитација или запишани студенти по студиски програми, во рамките на единицата на универзитетот каде припаѓа.

Ред. број	**Назив на студиска програма**	Број на студенти за кои е добиена акредитација	Број на студенти запишани во прва година
1	Органско и биодинамишно растително производство	10	1
2	Енологија	10	3
	Вкупно	20	4

Табела 12.3. Број на студенти кој се бара со (ре)акредитација согласно нето површината со која располага единицата за реализација на студиските програми

А	**Б**	**В**	**Г**
Вкупна површина со која располага единицата во м^2 (Табела 10)	Вкупен број на студенти за кои е добиена акредитација или запишани студенти на сите акредитирани студиски програми (Табела 12.2)	**Број на студенти за кој се бара за (ре) акредитација на нова студиска програма**	**Нето површина во м^2 по студент (Б+В)/А=**
2000	4	20	83,3

12.1 Студенти со посебни потреби согласно член 36 од Правилникот за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22)

Табела 12.4. Услови кои високообразовната установа треба да ги обезбеди за студентите со посебни потреби.

	Услови	Опис (доколку не постои се остава празно или се нуди планирање)
1.	Непречен пристап до објектот	Има непречен пристап
2	Лифт	
3	Посебни места во училница	

4	Електронски помагала	
5	Рампа	Предвидено поставување со годишниот акциски план

13. Информација за научно-истражувачка и издавачка дејност согласно член 18 од Правилникот за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22)

Списокот на задолжителна и дополнителна литература е интегрален дел на прилогот за студиски програми и описот на предметите (Прилог 3). Најголем дел од предвидената литература се обезбедува од предметниот наставник или се наоѓа во библиотеката на Институтот.

14. Библиотека и информација за обезбедена задолжителна и дополнителна литература член 37 од Правилникот за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 24/22)

Табела 14.1. Список на задолжителна литература и бројот на примероци

Ред. Бр.	Вид на литература нотирана во Прилог 3	Број на примероци	Електронски формат (Pdf, word и др) [4]
1.	Задолжителна литература	42	10
2.	Дополнителна литература	70	30

15. Информација за веб страница (член 21 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Северна Македонија бр 82/18) и член 18 од Правилникот за стандарди и нормативи за основање на високообразовни установи и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22**)**

Земјоделски институт има web страница www.zeminst.ukim.edu.mk која е со постојана надградба и ги содржи сите протребни информации и прашања поврзани за студиските програми и режимот на студирање.

15.1. Јавност во работата на високообразовната установа

Табела 15. Достапни и објавени информации за работата на високообразовната установа и студиската програма која е предмет на ре/акредитација

Ред. Бр.	Вид на објавени информации	Линк
1.	Статутот на единицата (со сите измени и дополнувања) и другите акти со кои се уредуваат внатрешните односи	**https://zeminst.ukim.edu.mk/pravni-dokumenti/ (посебни pdf документи на линкот)**

[4] Во графата се пишува/се обележува вкупниот број на задолжителна и дополнителна литература за која единицата располага во електронска верзија, преку пристап до електронска библиотека

2.	Студиски програми	**https://zeminst.ukim.edu.mk/studii-od-vtor-ciklus/** **https://zeminst.ukim.edu.mk/enologija/** **https://zeminst.ukim.edu.mk/organsko-i-biodinamichno-proizvodstvo/**
3.	Извештајот од последната самоевалуација	**https://zeminst.ukim.edu.mk/informacii-od-javen-karakter/** **(посебен pdf документ на линкот)**
4.	Решението за акредитација на секоја студиска програма одделно и решение за почеток со работа за секоја студиска програма одделно	**https://zeminst.ukim.edu.mk/enologija/** **(посебни pdf документи на линкот)** **https://zeminst.ukim.edu.mk/organsko-i-biodinamichno-proizvodstvo/** **(посебни pdf документи на линкот)**
5.	Актот за систематизација	**https://zeminst.ukim.edu.mk/pravni-dokumenti/** **(посебен pdf документ на линкот)**
6.	Деловникот за работа на наставно-научниот, односно научниот совет	**https://zeminst.ukim.edu.mk/pravni-dokumenti/** **(посебен pdf документ на линкот)**
7.	Извештај и одлука за последен избор во звање за секој наставник и соработник објавен во Билтенот	**https://zeminst.ukim.edu.mk/pravni-dokumenti/** **(посебен pdf документ на линкот)**
8.	Распоредот на работни задачи	**-**
9.	Прифатени теми за изработка на магистерски/докторски трудови	**-**
10.	Акти кои ги носи единицата согласно други закони	**https://zeminst.ukim.edu.mk/pravni-dokumenti/** **(посебни pdf документи на линкот)**
11.	Етичкиот кодекс	**https://zeminst.ukim.edu.mk/pravni-dokumenti/** **(посебен pdf документ на линкот)**

16. Активности и механизми преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата

Во Земјоделски институт континуирано се работи на усовршување на наставно-научниот кадар во секој сегмент од активностите, бидејќи само добро обучен кадар може да го пренесе своето знаење и искуство. За таа цел, наставниот кадар е во постојана потрага по нови технологии и методи за подобрување на земјоделското производство во секој аспект, а тоа знаење и искуство потоа да го пренесат на студентите.

За да ги спроведе во пракса своите цели, наставно-научниот кадар на Земјоделски институт е во постојан контакт со стопанството, следејќи ги промените кои настануваат и во рамки на предложената студиска програма дава решенија за настанатите проблеми. Квалитетот на наставата постојано се подобрува преку различни механизми:

- со вклучување на современи методи на настава;
- со континуирана практична настава;
- со постојани контакти со судентите;
- со формирање мали групи за изработка на проектни задачи;
- со анонимно анкетирање на студентите на крајот од семестарот.

17. Резултати од изведената самоевалуација согласно Упатството за единствените основи на евалуацијата и евалуационите постапки на универзитетите донесено од агенција за евалуација на високото образование во Република Македонија и од Интеруниверзитетска конференција на Република Македонија (Скопје -Битола, септември 2002).

Со цел да се одржува и контролира квалитетот на наставата на Земјоделскиот институт, формирана е Комисија за самоевалуација на ниво на студиските програми, која е задолжена за објективно оценување на квалитетот на наставниот процес и односот на

наставниот кадар кон студентите. Квалитетот на студиите се контролира согласно Упатството за евалуација на УКИМ (јануари 2024) и спроведување на студентски анкети.

Самоевалуацијата на Институтот редовно се спроведува на секои три години, а дополнително се спроведува и на крајот од секоја академска година на студиските програми кај кои е формирана група од запишани студенти. Последниот Извештај за Самоевалуација на институцијата и студиските програми на УКИМ Земјоделскиот институт е изготвен за периодот 2023-2024, а во тек е подготовка на нова Самоевалуација.

Последната надворешна евалуација на Европската асоцијација на Универзитети е спроведена во јуни 2017 година.

18. Соодветноста на структурата и содржината на циклусот на студии со општите и специфичните дескриптори

Општи дескриптори		
Општи дескриптор	Опис	Предмети преку кои се обезбедува постигнување на особеностите означени со општите дескриптори
Знаење и разбирање	-Знаење и разбирање, организациски способности и управување при производствениот процес. -Разбира и може да примени соодветни методики за решавање сложени проблеми од полето на биотехнички науки -Подготвеност за креативен начин на размислување и внесување на оригиналност во развивањето и примената на автономни идеи во контекст на производствениот процес. -Способност за употреба на теоретски и практични знаења и лесно прилагодување и проширување со ново знаење во полето на растителната биотехнологија и органското производство. -Покажува високо ниво на професионална компетентност во полето биотехнички науки и ја разбира сложеноста на полето како и другите сродни области од слични научни полиња со кои ќе биде во контакт при извршување на секојдневни работни обврски. -Поседува знаење од растителна биотехнологија кое е базирано на најсовремени и најреномирани меѓународни истражувања во научното поле.	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Плодност на земјиштето и ѓубрење во органското производство 3. Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство 4. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство 5. Законска регулатива во органското производство 6. Одржливо управување со почвените ресурси 7. Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси
Примена на знаењето и разбирањето	-Способност за критичко, независно и креативно решавање проблеми во областа со лесно прилагодување и изучување нови и непознати работи, поврзани со органското и биодинамичното производство. -Обученост практично да го примени теоретското знаењето во процесот на	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Плодност на земјиштето и ѓубрење во органското производство

	органско и биодинамично производство на храна. -Примена на соодветната технологија согласно ресурите кои му се дадени на располагање за непречено одвивање на производствениот процес, а притоа да се задржи високиот квалитет на производот. -Способност да работи во хетерогена работна средина и да примени критичка евалуација на фактите за решавање и отстранување на тековните проблеми. -Мотивираност за размислување „надвор од прозорецот“ и примена на нови технологии за решавање на проблемите во производството.	3. Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство 4. Органско и биодинамично производство на поледелски култури 5. Органско и биодинамично производство на овошни култури 6. Органско и биодинамично производство на грозје и вино 7. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство 8. Законска регулатива во органското производство 9. Карантински болести и штетници во органското производство 10. Одржливо управување со почвените ресурси 11. Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси
Способност за проценка	-Способност за синтетизирање и интегрирање на знаењето за решавање проблеми во областа на органското растително производство. -Способност за справување со сложени прашања поврзани со органското производство и превземање иницијатива за нивно самостојно решавање. -Способност да направи проценка на комплексни проблеми и да ги систематизира истите, креативно да ги исканализира и да може да донесе одлука. -Способност за оценување и селекција на методи и алатки од областа на органското производство за поставување на нови иновативни решенија на научна основа, нивна анализа и носење на заклучоци врз основа на истите.	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство 3. Органско и биодинамично производство на поледелски култури 4. Органско и биодинамично производство на овошни култури 5. Органско и биодинамично производство на грозје и вино 6. Климатска варијабилност

		и ранливост на органското производство
Комуникациски вештини	-Високо ниво на презентерски вештини со користење на напредна технологија и избор на соодветен медиум. -Способност за јасна, концизна комуникација (вербална, невербална и писмена) со засегнатите страни. -Способност за размена на искуства и предлози со аргументирање, како со стручни, така и со нестручни лица, јасно и недвосмислено. -Способност да мотивира и обучи друг стручен кадар.	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Законска регулатива во органското производство
Вештини за учење	-Способност за препознавање на личната потреба за понатамошно знаење и способност за независно и самостојно делување при стекнувањето нови знаења и вештини во доменот од интерес. -Преземање иницијатива за понатамошен професионален развој и усовршување. -Способност за стратегии за професионален развој на ниво на организацијата. -Висока свесност и познавање на концептот за доживотно учење.	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Карантински болести и штетници во органското производство

Специфични дескриптори		
Специфични дескриптор	Опис	Предмети преку кои се обезбедува постигнување на особеностите означени со општите дескриптори
Знаење и разбирање	-Високо ниво на знаење и разбирање од областа на органското и биодинамично растително производство, вклучително детални знаења и разбирање за пооделните процеси (избор на култура, почва, ѓубрива, средства за заштита, методи за контрола на квалитетот на земјоделскиот производ и сл.) и нивната примена во реалниот сектор. -Поседува знаење и рабирање за ботаничкиот опис, агробиолошките својства и технолошката вредност на одделни видови и сорти земјоделски култури и може да процени каква агротехника и заштитни средства да примени за нивното производство. -Го познава и целосно го разбира производствениот процес на организацијата. Знае да направи екстерна и интерна евалуација и да креира стратегија во областа на органското производство. -Разбира и може да примени методи	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство 3. Органско и биодинамично производство на поледелски култури 4. Органско и биодинамично производство на овошни култури 5. Органско и биодинамично производство на грозје и вино 6. Законска регулатива во органското производство 7. Карантински болести и

	соодветни за решавање сложени проблеми во организацијата од аспект на органско производство, креира менаџерска стратегија, како и соодветно управување со соодветни ресурси. -Поседува систематизирано знаење за областа, како и за другите поврзани предмети од сродни области, што обезбедува основа и можност за оригиналност во развивањето и примената на процесите. -Поседува знаење од областа, како и поседува вештини за проценка и правилна употреба на соодветни алатки во текот на процесот на производство, базирани на стекнато искуство и проучување на најреномирани меѓународни истражувања во тоа научно поле.	штетници во органското производство 8. Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси
Примена на знаењето и разбирањето	-Има способност да ги препознава трендовите на бизнисот, како и нивното влијание врз секторот. -Способност да ги развива и усовршува технолошките процеси во органското производство во насока на подобрување на квалитетот на производот. -Способност за критичко, независно и креативно решавање проблеми од областа на органското и биодинамичното производство, како на пример: избор на сорти, иновативна технологија, автоматизација на процесот, користење на нови средства и препарти и сл. -Способност за проценка на квалитетен стручен кадар и мотивација на иститот преку обуки, тренинзи и награди. -Способност практично да го примени теоретското знаењето во организации од различна дејност, големина и место на работење. -Со здобиените знаења од областа на органското и биодинамичното производство, способност за извлекување заклучоци и решавање на проблеми во производството во секојдневното работење.	1. Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство 2. Органско и биодинамично производство на поледелски култури 3. Органско и биодинамично производство на овошни култури 4. Органско и биодинамично производство на грозје и вино 5. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство
Способност за проценка	-Способност за создавање на услови и интегрирање на деловните стратегии. -Способност за проценка на важноста на проблемот и проценување на итноста за негово решавање. -Способност за справување со сложени прашања поврзани со производниот процес. -Да доставува резултати, врз основа на способноста да направи проценка на комплексноста на проблемот, како што се	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Плодност на земјиштето и ѓубрење во органското производство 3. Заштита на растенијата во органско и биодинамично

	воведување нови технолошки методи, програми за напредување и обука, планирање на ресурси и управување со ризици. -Да споделува систематизирани информации на сите нивоа на организацијата. -Способност за оценување и селекција на методи и алатки од областа на органското производство за поставување на нови иновативни решенија на научна основа, нивна анализа и донесување на заклучоци врз основа на истите. -Здобиените познавања се основа за споредување на органското и биодинамичното производство наспроти класичното и интегралното, и градење на добра земјоделска пракса	производство 4. Органско и биодинамично производство на поледелски култури 5. Органско и биодинамично производство на овошни култури 6. Органско и биодинамично производство на грозје и вино 7. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство 8. Законска регулатива во органското производство 9. Карантински болести и штетници во органското производство 10. Одржливо управување со почвените ресурси 11. Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси
Комуникациски вештини	-Способност за користење на напредна технологија и автоматизација на процесите, како и со употреба на напредни презентерски вештини да ги креира и споделува информациите јасно, концизно и навремено. -Способност за преговарање и справување со конфликтни ситуации и решавање на истите. -Умешно водење на работни состаноци и превземање одговорност за исходот од заедничките резултати.	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство
Вештини за учење	-Способност за препознавање на личната и организациската потреба за понатамошно усовршување. -Да креира политики за професионален развој, со користење на соодветни алатки со кои ќе направи анализа на потребите на ресурсите. -Способност да креира и реализира кратки тренинг програми наменети за вработените за унапредување на професионалните вештини од областа. -Способност за комуникација и користење на искуства од компетентни лица од областа. -Способност за едукација и пренесување на стекнатите знаења и искуства на	1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство 2. Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство 3. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство 4. Законска регулатива во органското производство

	соработниците.	5. Карантински болести и штетници во органското производство

19. Усогласеноста на теоретската и практичната настава со целите на студиската програма

Табела 19. Список на институции со кои високообразовна та установа има склучено договор за вршење на практична настава од студиско подрачје на студиската програма за која се бара акредитација

Ред. број	Назив на институција	Начин на изведување на практична настава	Предвидено време за реализација на практичната настава
1.			
2.			

Со оглед на тоа дека Земјоделскиот институт веќе речиси десет години изведува настава од вториот циклус на студии, неговите простории се прилагодени за одржување на предавања и вежби на студенти со соодветни материјално – технички помагала. Површината со која располага институтот го исполнува бараниот критериум за нето простор по студент според член 21 од Правилникот за стандарди и нормативи за основање на високообразовни установи и вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија бр 245/22) (8,5 m^2 за студиските програми од подрачјата на техничко-технолошките науки и земјоделските и ветеринарни науки). Во зависност од бројот на студентите, студиската програма предвидува спроведување на класичен или консултативен начин на предавање. Теоретската и практичната настава и предложената литература во целост ги исполнуваат целите на студиската програма. Студентите преку активна соработка со наставниот кадар секогаш ќе бидат известувани за најновите достигнувања и промени во соодветната наставна. УКИМ Земјоделски институт соработува со јавни и приватни институции, со што се овозможува студентите активно да бидат вклучени во реалните производни процеси, со цел усовршување, унапредување и примена на здобиените теоретски знаења во пракса. Дел од практичната настава се изведува на површините на Опитното поле во Кочани во сопственост на Земјоделскиот институт.

20. Усогласеност на студиската програма со единствениот европски простор за високо образование и споредливост со програмите на европски високообразовни институции

Табела 20. Институци односно студиски програми преку кои се потврдува усогласеноста на студиската програма со единствениот европски простор за високо образование и споредливост со програмите на европски високообразовни институции

Ред број	Назив на институција	Назив на студиска програма со која се обезбедува споредливост	Линк до студиската програма
1.	АГРИФ Универзитет у Београду Пољопривредни факултет	Органсака пољопривреда	https://agrif.bg.ac.rs/sr/studije/master-akademske-studije/studijski-program-poljoprivreda/modul-organska-poljoprivreda
2.	Универзитет у Новом	Органсака	http://polj.uns.ac.rs/sr/node/3169

	Саду, Пољопривредни факултет	**пољопривреда**	
3.	**CIHEAM Bari Mediterranean Agronomic Institute of Bari**	**Mediterranean organic agriculture**	**https://www.iamb.ciheam.org/education/moa/**

Програмата Органско и биодинамично растително производство на УКИМ Земјоделски институт Скопје е усогласена согласно Болоњската декларација и е во согласност со Законот за високо образование, Правилникот за донесување студиски програми (Универзитетски гласник бр.140, 3 август 2009), Правилникот за единствените основи за организирање на последипломски и докторски студии на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје (Универзитетски гласник бр.7, од 25.09.2001 г.), како и со Правилникот за единствените основи за кредит-системот, преминот од една на друга студиска програма и преминот од една на друга високообразовна установа во состав на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје (Универзитетски гласник бр.20, од 30.11.2001 г.).

21. Правила со кои се уредува пишувањето на писмени испити, задачи, есеи, семинарски работи, проекти, дипломска работа, магистерски труд и други активности кои се изведуваат писмено кои опфаќаат најмалку содржина, обем, начин на пишување и други релевантни барања.

Правилата за пишувањето на писмени испити, задачи, есеи, семинарски работи, проекти, дипломска работа, магистерски труд и други активности кои се изведуваат писмено ги уредува и дефинира предметниот наставник и менторот.

22. Информација за обезбедена квалитетна финансиска гаранција за студиската програма[5]

Табела 21. Вредноста на финансиската гаранција

Вредност на приложената банкарска гаранција	**Износ на школарина кој студентот ја уплаќа при запишување на студиската програма**	**Вкупен број на студенти запишани на високообразовна установа** (универзитет односно висока стручна школа)	**Број на студенти за кои се бара акредитација**

23. Податоци за наставниците кои можат да бидат ментори на магистерски труд на втор циклус на академски/стручни студии на студиската програма

Табела 22. Преглед на наставници кои можат да бидат ментори на магистерски труд на втор циклус на студии

Ред. Бр.	**Име и презиме на наставникот**	**Научна област во која е избран**	**Наставно-научно, наставно или научно звање во кое е избиран наставникот**	**Научна област во која наставникот може да биде ментор на магистерски труд поврзана со научната област на студиската**

[5] Пополнуваат приватни високообразовни установи и високи стручни школи

				програма
1.	Виктор Ѓамовски	Овоштарство	Редовен професор,	Овоштарство
2.	Климе Белески	Лозарство	Редовен професор,	Лозарство
3.	Гордана Глаткова	Хербологија	Редовен професор,	Хербологија
4.	Добре Андов	Генетика и селекција	Редовен професор,	Генетика и селекција
5.	Винко Станоев	Житни култури	Редовен професор,	Житни култури
6.	Емилија Симеоновска	Генетика и селекција на земјоделските култури	Редовен професор,	Генетика и селекција на земјоделските култури
7.	Мелпомена Поповска	Генетика и селекција на земјоделските култури	Редовен професор,	Генетика и селекција на земјоделските култури
8.	Ана Селамовска	Овоштарство	Редовен професор,	Овоштарство
9.	Александар Марковски	Овоштарство	Редовен професор,	Овоштарство
10.	Биљана Коруновска	Лозарство	Редовен професор,	Лозарство
11.	Душко Мукаетов	Педологија	Редовен професор,	Педологија
12	Марјан Андреевски	Педологија	Редовен професор,	Педологија
13	Катерина Банџо Орешковиќ	Фитопатологија	Редовен професор,	Фитопатологија
14	Христина Попоска	Плодност на земјиштето и исхрана на растенијата	Вонреден професор	Плодност на земјиштето и исхрана на растенијата
15	Душко Неделковски	Биотехнички науки	Вонреден професор	Биотехнички науки

ДОКУМЕНТИ

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Универзитет СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ
Бр. 0202-24/3
16.01. 2026 год.
СКОПЈЕ

Врз основа на член 110 од Законот за високото образование (Службен весник на РСМ број 82/18), член 50 став 1 точка 6 од Статутот на УКИМ Земјоделски институт -Скопје (Универзитески гласник бр.452/2019), Научниот совет на Земјоделски институт - Скопје, на Вонредната седница одржана на 16.01.2026 година ја донесе следната

ОДЛУКА

За усвојување на студиска програма за втор циклус студии по Органско и биодинамично растително производство

Член 1

Се усвојува елаборатот за реакредитација на студиска програма по **Органско и биодинамично растително производство** од втор циклус на академски студии во рамките на Земјоделски институт – Скопје

Член 2

Наставата од студиската програма по **Органско и биодинамично растително производство** ќе започне да се изведува по добивањето согласност од Одборот за акредитација на високото образование и по добивањето на согласност за исполнување на условите за почеток со работа на студиската програма од страна на Агенцијата за квалитет на високото образование на РСМ

Член 3

Одлуката се доставува до Ректорската управа и до Сенатот на УКИМ, заради усвојување на студиската програма **Органско и биодинамично растително производство**

Член 4

Сосавен дел на оваа одлука е Елаборатот за реакредитација на студиската програма **Органско и биодинамично растително производство**

Член 5

Оваа одлука влегува во сила со денот на нејзиното донесување

Директор

Проф. д-р Душко Неделковски

Доставено до:

- Одделение/Комисија за настава на УКИМ
- Ректорска управа/Сенат на УКИМ

Врз основа на член 122 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18), Одборот за соработка и доверба со јавноста на Земјоделскиот Институт - Скопје при Универзитетот Св. „Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата седница одржана на ден 15.01.2026 година го донесе следново:

М И С Л Е Њ Е

Се дава позитивно мислење за Елаборатите за Студискитета програми „Органско и биодинамично растително производство“ и „Енологија“ на втор циклус на академски студии на УКИМ Земјоделски институт - Скопје

О б р а з л о ж е н и е

Одборот за соработка и доверба со јавноста на УКИМ Земјоделски институт - Скопје го разгледа Елаборатот на Студиските програми „Органско и биодинамично растително производство“ и „Енологија“ и донесе заклучок дека предложените Студиски програми може да ја продолжат постапката за реакредитација.

Поради сето тоа Одборот за соработка и доверба со јавноста на УКИМ Земјоделски институт – Скопје, го даде своето позитивно мислење.

Место, ден, месец, година
15. 01.2026

Одбор на Одборот за соработка со јавноста
Претседател

Проф. д-р Гордана Глаткова

Универзитет СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 15.01.2026			
Орг. Един.	Број	Прилог	Вредност
08	25/1		

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас Виктор Ѓамовски, избран во звање редовен професор и вработен во Земјоделски институт - Скопје на Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на Земјоделскиот институт - Скопје, по наставните предмети:

1. Производни практики и проценка на квалитет на органското производство
2. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство
3. Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси

Скопје, 8 јануари 2026 год.

Поднесител на изјавата

Проф. Д-р Виктор Ѓамовски

Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16-01-2026			
Орг. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
03	26/1		

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по ***Органско и биодинамично растително производство***

Јас **Климе Белески**, избран во звање редовен професор и вработен во Земјоделски институт на Универзитет Св. Кирил и Медотиј во Скопје, давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма **Органско и биодинамично растително производство** на Земјоделски институт, по наставните предмети:

1. Производни практики и проценка на квалитет на органско производство
2. Органско и биодинамично производство на грозје и вино

Скопје, 12.01 2026

Подносител на изјава
Проф. д-р Климе Белески

Универзитет СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16.01.2026			
Орг. Един.	Број	Прилог	Вредност
02	27/1		

.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас Гордана Глаткова, избран во звање редовен професор и вработен во Земјоделски институт – Скоје на Универзитет св. Кирил и Методиј – Скопје, давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на УКИМ Земјоделски институт - Скопје, по наставните предмети:

1. Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство
2. Законски регулативи во органско производство

Скопје, 08.01.2026

Подносител на изјава

Проф. д-р Гордана Глаткова

Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ
Примено: 16.01.2026
Орг. Един. | Број: 03-2811 | Прилог: | Вредност:

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр. 82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас Добре Андов, избран во звање Редовен професор и вработен во на Земјоделски институт - Скопје на Универзитет Св „Кирил и Методиј„ во Скопје давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на Факултетот Земјоделски институт-Скопје, по наставните предмети:

1. Органско и биодинамично производство на поледелски култури
2. _____

Место, ден, месец, година
Скопје, 08.01.2026

Подносител на изјава

Универзитет СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16-01.2026			
Орг. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
03	29/1		

Скенирано со CamScanner

.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас Винко Станоев, избран во звање редовен професор и вработен во Земјоделски институт на Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на Земјоделски институт, по наставните предмети:

1. Органско и биодинамично производство на поледелски култури

05.01.2026 година

Подносител на изјава
Проф. д-р Винко Станоев

Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ
Примено: 16.01.2026
Орг. Един. | Број: 03-30/1 | Прилог: | Вредност:

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по ОРГАНСКО И БИОДИНАМИЧНО РАСТИТЕЛНО ПРОИЗВОДСТВО

Јас Емилија Симеоновска, избрана во звање редовен професор и вработена на Земјоделски институт – Скопје на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма ОРГАНСКО И БИОДИНАМИЧНО РАСТИТЕЛНО ПРОИЗВОДСТВО на Земјоделски институт – Скопје на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, по наставниот предмет:

1. Органско и биодинамично производство на поледелски култури

Скопје, 5.1.2026 година

Подносител на изјава

Е. Симеоновска

Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16.01.2026			
Орг. Един.	Број	Прилог	Вредност
07	31/11		

.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас **Мелпомена Поповска**, избрана во звање редовен професор и вработена на Земјоделскиот институт – Скопје на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" во Скопје, давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на Земјоделскиот институт – Скопје, по наставниот предмет:

1. **Органско и биодинамично производство на овошни култури**

Скопје, 8.1.2026 година

Подносител на изјава

Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ
Примено: 16-01-2026
Орг. Един. | Број: 03-32/1 | Прилог: | Вредност:

.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по
Органско и биодинамично растително производство

Јас проф.д-р Ана Селамовска, избрана во звање редовен професор и вработена во Земјоделски институт на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" во Скопје, давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма *Органско и биодинамично растително производство* на Земјоделскиот институт во Скопје, по наставните предмети:

1. Органско и биодинамично производство на овошни култури
2. Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси

Место, ден, месец, година

Скопје, 8.01.2026

Поднесител на изјава

проф.д-р Ана Селамовска

Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ
Примено: 16-01-2026
Орг. Един. | Број: 03-331/1 | Прилог: | Вредност:

4. Изјава од наставникот за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по ***Органско и биодинамично растително производство***

Јас **Александар Марковски**, избран во звање **редовен професор** и вработен во **Земјоделски институт-Скопје** на Универзитет **Св. Кирил и Методиј-Скопје**, давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма **Органско и биодинамично растително производство** на **УКИМ Земјоделски институт-Скопје**, по наставните предмети:

1. Органско и биодинамично производство на овошни култури
2. _____

Подносител на изјава

Проф.д-р Александар Марковски

Скопје 8.01.2026

Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ
Примено: 16.01.2026
Орг. Един. | Број: 07-3411 | Прилог: | Вредност:

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас Проф. д-р Биљана Коруноска, избрана во звање редовен професор и вработена во Земјоделски институт - Скопје на Универзитет Св. „Кирил и Методиј" во Скопје давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма - Органско и биодинамично растително производство на Земјоделскиот институт - Скопје, по наставните предмети:

1. Органско и биодинамично производство на грозје и вино

Место, ден, месец, година

Скопје, 08.01.2026 год.

Подносител на изјава

Проф. д-р Биљана Коруноска

Универзитет Св. КИРИЛ И МЕТОДИЈ во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16.01.2026			
Орг. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
03 -	351		

.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас Мукаетов Душко, избран во звање редовен професор и вработен во Земјоделски институт на Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на УКИМ Земјоделски институт, Скопје по наставните предмети:

1. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство
2. Законска регулатива во органското производство

08.01.2026 година

Подносител на изјава
Проф. д-р Мукаетов Душко

Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16.01.2026			
Орг. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
07	136/1		

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

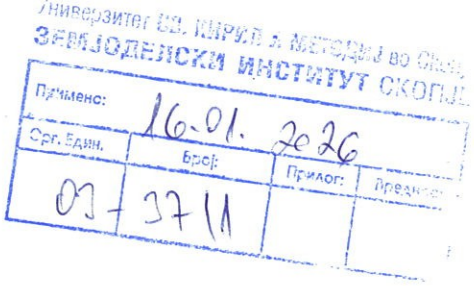
за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по
Органско и биодинамично растително производство

Јас Марјанчо Андреевски, избран во звање Редовен професор и вработен во Земјоделски институт на Универзитет Св. Кирил и Методиј давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на Земјоделски институт Скопје, по наставните предмети:

1. Одржливо управување со почвените ресурси

Место, ден, месец, година
Скопје, 8 01 2026

Подносител на изјава
Проф. д-р Марјан Андреевски



.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас, д-р Катерина Банџо Орешковиќ, избрана во звање редовен професор и вработена во Земјоделскиот Институт – Скопје на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на Земјоделски институт – Скопје, при Универзитеот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, по наставните предмети:

1. Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство
2. Карантински болести и штетници во органското производство
3. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство

Скопје, 12 јануари 2026 година

Подносител на изјава

д-р Катерина Банџо Орешковиќ

Универзитет СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16.01.2026			
Орг. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
09-	38/1		

.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас Попоска Христина, избран во звање виш научен соработник и вработен-а во Земјоделски институт на Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на УКИМ Земјоделски институт, Скопје по наставните предмети:

1.Плодност на земјиштето и ѓубрење во органското производство
2. Климатска варијабилност и ранливост на органското производство
3. Одржливо управување со почвените ресурси

08.01.2026 година

Подносител на изјава
д-р Попоска Христина

Попоска

Универзитет СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16.01.2026			
Орг. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
01	3311		

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас, д-р Душко Неделковски, избран во звање вонредовен професор и вработен во Земјоделскиот Институт – Скопје на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на Земјоделски институт – Скопје, при Универзитеот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, по наставниот предмет:

1. Органско и биодинамично производство на грозје

Скопје, 12 јануари 2026 година

Подносител на изјава

д-р Душко Неделковски

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ
Примено: 16.01.2026
Орг. Един. | Број: 03 | 40/1 | Прилог: | Вредност:

.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас, д-р Марија Ѓошева - Ковачевиќ, избрана во звање научен соработник и вработена на Земјоделски институт – Скопје, на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на втор циклус студии на УКИМ, Земјоделски институт - Скопје, по наставните предмети:

1. Рурален развој

Место, ден, месец, година

Скопје, 08.01.2026

Подносител на изјава

Универзитет СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16-01-2026			
Орг. Един.	Број	Прилог:	Вредност:
07	411		

.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас, д-р Лазо Димитров, избран во звање научен соработник и вработен на Земјоделски институт – Скопје, на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на втор циклус студии на УКИМ, Земјоделски институт - Скопје, по наставните предмети:

1. Рурален развој

Место, ден, месец, година

Скопје, 09.01.2026

Подносител на изјава

Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16.01.2026			
Орг. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
09	42/1		

.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

И З Ј А В А

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус на академски/стручни студии по Органско и биодинамично растително производство

Јас д-р Биљана Дрвошанова, избрана во звање научен соработник и вработена на Земјоделски институт - Скопје на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма Органско и биодинамично растително производство на Земјоделскиот институт - Скопје, по наставните предмети:

1. Одржливи технологии во градинарството

Место, ден, месец, година
Скопје, 8.1.2026

Подносител на изјава
_____

Универзитет [illegible] во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Примено: 16-01-2026			
Орг. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
03-	43\1		

ПРИЛОГ БР. 3

1. Предметни програми со информации согласно со членот 4 од Правилникот за содржина на студиските програми ("Службен весник на Република Македонија", бр.79/2023)

Ред.број: 1

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**					
1.	Наслов на наставниот предмет	Производни практики и проценка на квалитет на органското производство					
2.	Код	ОП/3 1-01					
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство					
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Земјоделски институт – Скопје					
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус					
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	I		
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6					
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р. Виктор Ѓамовски (одговорен наставник) проф. д-р Климе Белески					
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски					
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Познавање од ботаника, физиологија на растенија, растително производство					
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Запознавање со начелата и принципите на органското производство. Совладување на производните практики и производните протоколи на органското производство. Запознавање со ефективните системи за обезбедување на сигурен и квалитетен земјоделски производ и обезбедивање на постојан квалитет на производите					
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Дефиниција, развој и стандарди на органското растително производство. Концепт и производни практики на органското производство. Повеќефункционалност на органското растително производство, правила и стопанисување со органските култури. Придонес на органското производство во зачувување на природната средина. Вовед во глобалните пазари и маркетинг на органската храна. Фактори за квалитет на земјоделките производи. Методи за анализа на антиоксидантната активност. Организација и постбербени актовиност на земјоделските производи.					
13	Заемна поврзаност на предметите						
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, консултации, самостојно учење, учество во изработка на лбораториски вежби (демонстративни, индивидуални, работа во група)					
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180 часа					
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови				60
		16.2.	Вежби (лабораториски,				30

			аудиториски), семинари, тимска работа: часови	
		16.3.	Пракса: часови	0
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15
		17.3.	Домашно учење - задачи	60
18	Услови за потпис	Реализирани активности од 17.1. и активност и учество		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	12-20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	12-20	
	19.3.	Завршен испит: бодови	27-60	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 х до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 х до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкета и евалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	J Cooper, C Leifert, U Niggli	Handbook of Organic Food Safety and Quality	Woodhead Publishing	2007
		2.	Франц Бавец и Мартина Бавец	Органско производс-тво и употреба на заменски култури	ТРИ	2009
		3.	Ramdane Dris, S. Mohan Jain	Production Practices and Quality Assessment of Food Crops	Kluwer Academic Publisher	2004
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Karen McSwain	Organic production handbook	Carolina Farm Stewardship Association	2012
		2.	Ted Goldammer	Organic Crop Production Management Techniques for Organic Farming	APEX Publishers	2017
		3.				

Ред.број: 2

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**
1.	Наслов на наставниот предмет	Плодност на земјиштето и ѓубрење во органското производство
2.	Код	ОП/3 1-02
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКиМ Земјоделски институт - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	I
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	д-р Христина Попоска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, по потреба и на англиски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Основни познавања од педологија (почва и почвени својства), исхрана и физиологија на растенија, следење на предавања и изведување вежби			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Стекнување теоретски и практични знаења за значењето и улогата на плодноста на почвата во земјоделското производство, анализа на влијанието на мерката ѓубрење врз квантитетот и квалитетот на земјоделските култури, како и оспособување за примена на методи за утврдување на плодноста на почвата и процена на квалитетот, количината на ѓубривата, како и начинот на нивна апликација.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Предметот опфаќа изучување на основните начела за почвата и нејзиното здравје во улога на фундаментален столб на системите за органско земјоделство, обезбедувајќи есенцијални хранливи материи за растителнијата и поддржувајќи разновидна и функционално активна биотска заедница која ја зајакнува отпорноста на почвата кон еколошка деградација. 1. Почвата како природен ресурс и медиум за растително производство - својства на почвата (хемиски, физички, биолошки); потенцијал на почвата; влијание на ѓубривата врз плодноста и квалитетот на земјоделските производи. Студентот ќе може да го објасни значење на почвата како ресурс, да ги идентификува нејзините својства и да го оцени влијанието на ѓубривата врз плодноста и квалитетот на растителното производство. 2. Ѓубрењето како агротехничка мерка - намена и цели, позитивни ефекти, негативни последици од неправилна примена. Студентот ќе го разбере значењето на ѓубривата за растот и развојот на растенијата, плодноста на почвата и животната средина, и ќе препознае ризици од неправилна употреба (количина, време и начин на апликација). 3. Органски ѓубрива - класификација, состав, потекло, подготовка, фертилизациона вредност, методи за определување на количина, време и начин на апликација. Студентот ќе ја разбира улогата на органските ѓубрива, нивните својства и правилно утврдување на количината и начин на примена. 4. Рационална примена на ѓубривата и зачувување на здравјето на почвата - основни постапки за мелиоративно и редовно ѓубрење, избор на ѓубрива за различни култури, заштита на почвата и животната средина. Студентот ќе може да ги избере и рационално примени			

		органските ѓубрива за постигнување оптимален квалитет на земјодлеските производи, а истовремено да ја одржува на плодноста на почвата и да ја заштити животната средина. 5. Практичен дел – лабораториски вежби за анализа на почва и ѓубрива (земање и подготовка на просечни проби, определување на физички и хемиски својства, пресметка на потребни количини ѓубрива). Студентот ќе може самостојно да зема и подготвува проби, да врши определување на физичките и хемиските својства на почвата и ѓубривата според одредени методи, да врши класификација и пресметка на оптималните количини за рационална употреба на ѓубривата и оддржување на плодноста на почвата.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Приближно 95 % од вкупното светско производство на храна се реализира врз почвата како основен производен медиум, при што алтернативните производни медиуми не поседуваат капацитет ни приближно да ги задоволат актуелните и идните потреби на човештвото за храна и енергија. Овој факт недвосмислено укажува дека почвата претставува незаменлив природен ресурс, чија соодветна застапеност и оптимална плодност се клучни предуслови за одржливо и продуктивно земјоделско производство.		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Наставата по предметот се реализира преку комбинација на предавања со презентации, со кои се обработуваат теоретските основи и современите научни сознанија од областа. Истите се надополнуваат со теренски и практични вежби, насочени кон примена на стекнатите знаења и развивање на аналитички и практични вештини. Студентите активно учествуваат во процесот на учење преку самостојно проучување на релевантна стручна и научна литература, како и преку континуирани консултации со наставниот кадар, со цел продлабочување на знаењата и решавање на конкретни стручни и истражувачки прашања.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	40
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	40
		16.3.	Пракса: часови	10
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15
		17.2.	Самостојни задачи: часови	10
		17.3.	Домашно учење - задачи	65
18	Услови за потпис	Редовна присутност, консултации и реализирани активности		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	60	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	40	
	19.3.	Завршен испит: бодови	100	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 х до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 х до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкета и евалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mirjana Herak Ćustić, Marko Petek, Igor Palčić, Carol Mirna Herak-Kramberger	Ishrana bilja u horticulture, krajobrazu I kvaliteti hrane	Školska knjiga d.d. Hrvatska	2025
		2.	Allen V. Barker David J. Pilbeam	Handbook of Plant Nutrition,	CRC Press Taylor & Francis Group 6000 Broken Sound Parkway NW, Suite 300	2015
		3.	Larramendy M, Soloneski S.	Organic Fertilizers - History, Production and Applications	IntechOpen	2019
		4.	Ubavic M., Bogdanovic D.	Agrohemija	Poljoprivredni fakultet, Novi Sad, Srbija	2001
		5.	Попоска Х.	Практикум по анализа на ѓубрива	Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје	2025
		6.	Пеливаноска В.	Прирачник за агроехемиски испитувања на почвата	Научен институт за тутун, Прилеп	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Rana K.M.	Organic Production of Vegetable Crops	CRC Press, 2025	2025
		3.	Vukadinovic V, Bertic B.	Filozofija gnojidbe	Poljoprivrednifakultet, Osijek	2013
		4.	Barker V. A. and Pilbeam D.J.	Handbook of plant nutrition	Taylor & Francis Group, LLCBoca Raton London New York	2007

Реден број 3:

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**
1.	Наслов на наставниот предмет	Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство
2.	Код	ОП/З 1-03
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство
4.	Организатор на студиската програма	УКИМ Земјоделски институт –Скопје

	(единица, односно институт, катедра, оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Гордана Глаткова (одговорен наставник) Проф. д-р Катерина Банџо Орешковиќ			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, а по потреба и на англиски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Основни познавања од заштита на растенијата од болести, штетници и плевели			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Вовед и запознавање со принципите на заштита на растенијата од растителни вируси, фитопатогени габи, бактерии, штетни инсекти и плевели во услови на органско и биодинамично производство.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Содржина на предметната програма**: Принципи на заштита на растенијата при органско и биодинамично производство; Епидемиологија и сузбивање на растителните вируси, фитопатогени габи, бактерии, инсекти и плевели при органско и биодинамично производство на градинарски, поледелски, овошни и лозови култури; Запознавање со основните постулати на GAP во услови на органско производство. **Содржина на вежби:** Методи на идентификација на позначајните болести, штетници и плевели во земјоделското производство. Запознавање со превентивните и куративните методи на заштита на растенијата од болести, штетници и плевели во органското и биодинамичното производство. Воведување во методите на оценка на интензитетот на напад на растенијата од болести, штетници и плевели. Запознавање со методите на прогноза и сигнализација на најважните болести, штетници и плевели. Теренска настава.			
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство со останатите предмети од програмата за Органско и биодинамично растително производство се поврзува преку обработување на тематиката за заштита на растенијата од биолошките штетни агенси од сите видови на култури (овошни, градинарски, поледелски, лозови) преку почитување на основните принципи на заштитата во органското производство.			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	**Методи на учење:** предавања, вежби, консултации, самостојна изработка на проектна задача			
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30	
		16.3.	Пракса: часови		
	Други форми на	17.1.	Проектни задачи: часови	25	

17.	активности	17.2.	Самостојни задачи: часови	20	
		17.3.	Домашно учење - задачи	60	
18	Услови за потпис	Реализирани активности од 19.2.			
19	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови	60 бодови		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	40 бодови		
	19.3.	Завршен испит: бодови	60 бодови		
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 х до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 х до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкета и евалуација			

22. Литература

22.1. Задолжителна литература

Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Suckling, D.M.Butcher, M.R,	Plant Protection Challenges in Organic Production	N.Z. Plant Protection Society	2001
2.	Awasthi L. P.	Advances in Organic Farming	CABI Publishing	2025
3.	Костов, Т	Хербологија	УКИМ Факултет за земјоделски науки и храна	2006
4.	M.K. Upadhyay, R.E. Blachshow	Non-Chemical weed manage-ment, Principles, Concept and technology	CABI Publishing	2007
5.	Harminder Pal Singh, Datty Rany Batish, Ravinder Kumar Kohli	Handbook of sustainable weed management	Binghamton, N.Y. : Food Products Press	2005

Дополнителна литература

Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Костов, Т	Општо поледелство	УКИМ, ФЗНХ	2003
2.	Пејчиновски, Ф Митрев, С	Земјоделска фитопатологија	ДУГД	2009

Реден број 4

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	Органско и биодинамично производство на поледелски култури			
2.	Код	ОП/И 1-07			
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКиМ Земјоделски институт - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	прва	семестар	I
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС кредити			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Д-р Емилија Симеоновска, редовен професор (одговорен наставник) Д-р Добре Андов, редовен професор Д-р Винко Станоев, редовен професор			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, а по потреба и на англиски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Основни познавања од растително производство, општо поледелство и основни принципи на органско и биодинамично производство			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Имплементација на стандардите и техниките на органското производство кај поледелските растенија. Избор на погодни и економски оправдани поледелски култури; значење на поледелските култури во плодоредот за органско производство.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Содржина на предметната програма (теоретска настава):**. Конверзија кон органско производство на поледелски растенија. Студентите ќе ги запознаат процедурите и условите за преод од интегрално кон органско производство кај поледелските култури. Концепт на ротација на житните со други растенија; Употреба на органски ѓубрива при органско производство на житни кутури; Избор на одредени житни растенија и сорти за органско производство; Превентивни и куративни методи во менаџмент со болести, штетници и плевели кај житните растенија; Добра земјоделска пракса. Студентите ќе ја совладаат основата на производната технологија на житните растенија во услови на органско производство. Концепт на органско производствен менаџмент кај фуражни култури; Производство на органска храна за добитокот со заштита на животната средина, Претставување на можностите			

		од внес на фуражни култури во органски производен систем-поледелски, овошен, лозов. Искористување на способноста на фуражните култури за азотофиксација. Студентите ќе се оспособат за унапредување на органското производството на квалитетна добиточна храна. **Содржина на вежби:** Специфичности на органското одгледување кај пченицата, јачменот, овесот, 'ржта, просото, оризот и пченката. Запознавање со основните својства и производната технологија на заменските вистински жита (крупник, еднозрнец, двозрнец и тритикале) и невистински жита (елда, квиноа, зрнест штир и див ориз). Специфичности на органското одгледување кај најзастапените едногодишни и повеќегодишни фуражни култури од фамилиите *Poaceae* и *Fabaceae.*Студентите, покрај практичната работа во лабораториите и опитното поле во Кочани ќе посетат и производители кои применуваат органско производство на поледелски култури.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Овој предмет е поврзан со предметот кој се занимава со растителните генетски ресурси (РГР), бидејќи во рамки на РГР се наоѓа богат извор на локални популации, стари сорти и диви сродници од поледелски растенија, кои можат многу успешно да се вклучат во органското производство. Од особено значење е поврзаноста со предметот кој ќе овозможи студентите да ја разберат природата на климатските промени и нивното влијание врз земјоделското производство, особено во органското производство. Производната технологија на поледелските култури според постулатите на органското производство базира на одржливо управување со почвените ресурси, познавањето и правилното управување со плодноста на почвата, а о таа смисла е и спецификата на ѓубрењето во органското производство (теми обработени во два соодветни предмети во студиумот). Неизбежни прашања за решавање во органското производство на поледелските култури се заштитата на растенијата од растителни вируси, фитопатогени габи, бактерии, штетни инсекти и плевели, посебно карантинските штетници и патогени во услови на органско и биодинамично производство. За прашањата врзани со заштитата, студентите детално се запознаваат во рамки на два соодветни предмети во студиумот. Клучно за овој предмет е познавањето на бројните законските регулативи од областа на органското производство, кои се наведени и протолкувани во посебен предмет во оваа студиска програма.		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања со презентации, теренски и практични вежби, проучување на литература, консултации		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	45
		16.3.	Пракса: часови	15
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15
		17.2.	Самостојни задачи: часови	10
		17.3.	Домашно учење - задачи	50

18	Услови за потпис		Реализирани активности од 16.1 до 17.3		
19	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови			60
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			40
	19.3.	Завршен испит: бодови			100
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 х до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 х до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкета на студенти Самоевалуација Надворешна евалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Франц Бавец и Мартина Бавец	Органско производство и употреба на заменски култури	Издавачки центар Три	2009
		2.	Branka Lazic i dr.	Organska poljoprivreda	Nolit, Beograd	2008
		3.	Влигер А.Д., Карлие Л., Влахова М.	Легуминозните култури како база за органско земјоделство во Македонија.	Фондација: Агро-Центар за едукација, Скопје.	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	M.K. Upadhyaya and R.E. Blackshaw	Non-Chemical weed management, Prnciples, Concept and technology	CABI Publishing	2007
		2.	Chris Van Waes *et al.*	dology for determi- of a feeding of legu- forage crops Evaluation of the quality of legumes	Бирогрфаика-Скопје, скрипта	2011
		3.	П. Р. Ивановски, Т. Прентовиќ и Р. Кабранова	Практикум по фуражно производство	УНИВЕРЗИТЕТ “СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ” – СКОПЈЕ ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА – СКОПЈЕ	2011

Реден број 5

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**
1.	Наслов на	Органско и биодинамично производство на овошни култури

	наставниот предмет				
2.	Код	ОП/И 1-08			
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКиМ Земјоделски институт – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	I
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Д-р Мелпомена Поповска, редовен професор (одговорен наставник) Д-р Ана Селамовска, редовен професор Д-р Александар Марковски, редовен професор			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Познавања од технологија на овоштарско производство, Помологија			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Стекнување знаења за принципите, концептите и технологијата за органско и биодинамично производсво на овошните култури и утврдување на разликите меѓу нив.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Органско производство:** - Дефиниција, значење и принципи на органско производство на овошни култури. - Состојба во светот и кај нас. - Овошна гермплазма, значење и перспективи на самоникнатата овошна флора во екосистемот, автохтоните популации и традиционални сорти во органското производство. - Фактори на висока родност во органското производство. - Влијание на еколошките фактори при избор на погодна локација и положба за органско производство. - Избор на овошни видови, сорти, подлоги и саден материјал за подигнување на насади.			

<table>
<tr><td></td><td></td><td colspan="3">- Примена на адекватни агротехнички мерки во насадите (одржување на почвата, наводнување и исхрана на растенијата), и примена на адекватни мерки за заштита од болести, штетници и плевели.
- После бербени активности и преработка на овошје.
- Сертификација и означување на органските производи.
Биодинамично производство:
- Дефиниција, значење и принципи на биодинамично производство.
- Состојба во светот и кај нас.
- Биодинамични препарати, начини на подготовка и нивна апликација.
- Влијание на препаратите врз квалитетот на почвата, исхраната, заштитата на растенијата и квалитетот на плодовите.
- Биодинамички календар.
- Метод на формативни слики (осетлива кристализација).
- Разлики помеѓу биодинамично и органско производство.
- Сертификација и означување на биодинамичните производи.
Содржина на вежби:
- Креирање на органски насади од одделни овошни култури.
- Избор локација, видови, сорти, подлоги и саден материјал за подигнување на насади.
- Посета на производители на органско овошје.
- Споредба на нутрицистичкиот состав на органските и биодинамичните овошни производи.
- Презентација на проектна задача.</td></tr>
<tr><td>13</td><td>Заемна поврзаност на предметите</td><td colspan="3">Поврзан со задолжителните предмети од студиската програма.</td></tr>
<tr><td>14.</td><td>Детален опис на наставните и работните методи за предметот</td><td colspan="3">Метод на усно изложување и преку дијалог</td></tr>
<tr><td>15.</td><td>Вкупен расположив фонд на време</td><td colspan="3">6 x 30 = 180</td></tr>
<tr><td rowspan="3">16.</td><td rowspan="3">Форми на наставните активности</td><td>16.1.</td><td>Предавања- теоретска настава. часови</td><td>45 часови</td></tr>
<tr><td>16.2.</td><td>Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови</td><td>45 часови</td></tr>
<tr><td>16.3.</td><td>Пракса: часови</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">17.</td><td rowspan="3">Други форми на активности</td><td>17.1.</td><td>Проектни задачи: часови</td><td>15 часови</td></tr>
<tr><td>17.2.</td><td>Самостојни задачи: часови</td><td>10 часови</td></tr>
<tr><td>17.3.</td><td>Домашно учење - задачи</td><td>65 часови</td></tr>
<tr><td>18</td><td>Услови за потпис</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td rowspan="4">19</td><td colspan="4">Начин на оценување</td></tr>
<tr><td>19.1.</td><td colspan="2">Тестови: бодови</td><td>60 бодови</td></tr>
<tr><td>19.2.</td><td colspan="2">Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови</td><td>20 бодови</td></tr>
<tr><td>19.3.</td><td colspan="2">Завршен испит: бодови</td><td>20 бодови</td></tr>
<tr><td rowspan="3">20</td><td colspan="2" rowspan="3">Критериуми за оценување (бодови/ оценка)</td><td>до 50 бода</td><td>5 (пет) (F)</td></tr>
<tr><td>51 х до 60 бода</td><td>6 (шест) (E)</td></tr>
<tr><td>61 х до 70 бода</td><td>7 (седум) (D)</td></tr>
</table>

				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Анкета и евалуација	
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кесеровиќ, З., Врачевиќ, Б., Магазин, Н., Бијелиќ, С.:	Органска производња воќа. Заглавие во монографијата на авторите: Лазиќ, Б., Бабовиќ, Ј: Органска пољопривреда, том 2, стр. 357-413.	Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад.	2008
		2.	G Lafer, K Schloffer, G Innerhofer, H Meister, K Lind	Organic Fruit Growing	CABI	2003
		3.	Ана Селамовска	Самоникната овошна флора	Земјоделски институт, Скопје	2021
		4.	Gunjević, Robin	Učinkovitost biodinamičkog uzgoja biljaka	Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Diplomski rad	2018
		5.	Lucy van de Vijver, Joke Bloksma, Pieter Jans Jansonius, Bart Timmermans	Biodynamic Quality in fruit growingRecognize, generate and convey	Louis Bolk Institute, Netherlands	2013
		6.	Chiara Pagliarini	Sličnosti i razlike ekološke i biodinamičke poljoprivredne proizvodnje	Poljoprivredni glasnik 46	2012
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ана Селамовска	Јагода. Малина. Фактори на висока родност	Брезјанка, Скопје	2009

		2.	Ана Селамовска	Традиционални сорти круши во Република Македонија	Алфа 94, Скопје	2013
		3.	Slobodan Milenković	Organska proizvodnja jagodastog voća	Zaduzbina Andrejevic, Beograd	2011
		4.	S.Milenkovi, M.Kalentić, E.Stefanović, A.Milenković	Vodič za organsku proizvodnju jabuke	Nacionalna asocijacija "Serbia Organica", Biblioteka Matice srpske, Novi Sad	2011
		5.	S.Milenkovi, M.Kalentić, E.Stefanović, A.Milenković	Vodič za organsku proizvodnju višnje	Nacionalna asocijacija "Serbia Organica", Biblioteka Matice srpske, Novi Sad	2011
		6.	Botu M., Tomic L., Cvetkovic M., Gjamovski V., Jemric T., Lazovic B., Ognjanov V., Pintea M., Sevo R., Achim G., Bozovic Dj., Carka F., Cicek D., Fruk G., Jacimovic V., Kiprijanovski M., Juraveli A., Hjalmarsson I.	Balkan Pomology. Plums.	SEED net's WG for Fruit and Vitis	2012
		7.	R. A. RAM	Innovations in Organic Production of Fruits and Vegetables	Shodh Chintan. 11: 85-98	2019
		8.	Sandhya Bhat, KK Misra and Vikas Kumar Sharma	Strategies of organic farming in fruit crops, 2622-2629	Journal of Pharmacognosy and Phytochemistry	2017

Реден број 6

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	Органско и биодинамично производство на грозје и вино			
2.	Код	Е/И 1-13			
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ, Земјоделски институт - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година /	Година	Прва	семестар	Втор

	семестар				
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Климе Белески, Проф. д-р Биљана Коруноска, Проф. д-р Душко Неделковски – одговорен наставник			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Основни познавања за конвенционално одгледување на виновата лоза и преработка во вино, интернет и печатена литература			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Запознавање со термините органско, биодинамично производство на грозје и вино, со цел проширување на сознанијата и искуствата за различните постапки, методи и стратегии за одгледување на различни видови на грозје и вино. Проучување на предусловите за добивање на еколошки здраво и хемиски исчистено грозје и вино и интродукција на традиционални и природни методи во модерната технологија на производство на вино, со цел за задржување на карактерноста и автентичноста на производот.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Содржина на предметната програма:** Вовед, историјат и дефиниција на термините – органско и биодинамично производство на грозје и вино. Цели и задачи на органското и биодинамично производство. Услови за овој вид на производство. Начела и принципи за производство на органски вина од органски одгледувано грозје – од нива до трпеза. Ампелотехнички мерки и начини на заштита во органското и биодинамичното производство. Биодинамиката како холистички пристап на лозарските и винарските производители. Традиција и фактори при одгледувањето на виновата лоза и производство на биодинамични вина. Карактеристики на биодинамично вино. Дегустација, оцена и споредба на органските и биодинамичните вина со т.н. обични вина. Корелација со конвенционалното производство и придобивки за здрав начин на исхрана и здрава животна средина. **Содржина на вежби:** Запознавање на теренските услови за органско и биодинамично производство на грозје. Посета на винарска визба и запознавање со методите за производството на органските и биодинамичните вина. Демонстрација и анализа на содржина на пестициди во трагови кај грозје и вино во специјализирана лабораторија			
13	Заемна поврзаност на предметите	Поврзаност со предметите Применето лозарство и Ампелографија			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивни предавања, предавања поддржани со презентации, вежби, посета на компании, гости-предавачи од практиката, самостојна изработка на семинарска работа, изработка на проектни задачи, учење со електронско опкружување			
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	45	
		16.3.	Пракса: часови		

17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови		30
		17.2.	Самостојни задачи: часови		30
		17.3.	Домашно учење - задачи		30
18	Услови за потпис	Реализирани активносто од 16.1 и 16.2			
19	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови		0	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		40	
	19.3.	Завршен испит: бодови		60	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 х до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 х до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација, анкета и сл.			
22.	Литература				
	22.1. Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Britt Karlsson, Per Karlsson	Biodynamic, Organic and Natural Winemaking; Sustainable Viticulture and Viniculture	Floris Books, Sweden	2014
	2.	Nicolas Joly	Biodynamic Wine Demystified	Board and Bench Publishing ISBN 1934259020	2008
	3.	Romboug h, L. J.	*The Grape Grower: A Guide to Organic Viticulture*.	Chelsea Green Publishing. ISBN: 978-1890132828.	2002
	22.2. Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Isabelle Legeron	Natural Wine: An introduction to organic and biodynamic wines made naturally, CICO Books,	CICO Books, UK, US	2017
	2.	Jane Anson	Wine Revolution The World's Best Organic, Biodynamic and Natural Wines	Published by Jacqui Small, UK	2017
	3.	Р. Јагурино ска Б. Коруноск а	Лозарско и овоштарско производство	МОН	2023

		4.	Б. Коруноска	Применето лозарство	УКИМ	2026

Реден број 7

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	Климатска варијабилност и ранливост на органското производство			
2.	Код	ОП/И 1-09			
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКиМ Земјоделски институт – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Душко Мукаетов (одговорен наставник), проф. д-р Виктор Гамовски, проф. д-р Христина Попоска проф. д-р Катерина Банџо Орешковиќ			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, по потреба и на англиски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Општи познавања од климатологија, климатски промени и растителното производство, следење на предавања и изведување вежби и изработка на проектни задачи			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Стекнување теоретски и практични знаења за климатската варијабилност, ранливоста на земјоделското производство, како и улогата на органско производство во адаптацијата кон негативните влијанија на климатските промени			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Органското земјоделство, како производен систем претставува конкретна и перспективна опција за адаптација кон климатските промени и климатската варијабилност, со значителен дополнителен потенцијал за ублажување на нивните негативни ефекти. Предметот се фокусира на изучување на климатските промени како глобален феномен како и улогата и значењето на органското земјоделско производство во однос на намалување на ранливоста на земјоделското производство и негова адаптација. 1. Вовед во улогата на органско земјоделство во услови на климатски промени - поим за органско земјоделство како производен систем за адаптација и ублажување на климатски промени. Студентот ќе ја разбира улогата на органското земјоделство во адаптација и ублажување на ранливоста кон			

		климатската варијабилност и ќе може да ги идентификува придобивките за агроекосистемите. 2. Основи на климатските промени и нивно влијание врз земјоделството - глобални и локални влијанија од климатски промени, климатски варијабли и индекси, просторни и временски трендови. Студентот ќе ја разбира природата на климатските промени и нивното влијание врз земјоделското производство, особено во органското производство. 3. Оценка на ранливоста на земјоделското производство - методологии за оценка, бази на податоци, индикатори за ранливост, мониторинг и пресметка. Студентот ќе може да спроведе основна проценка на ранливоста на земјоделството и да користи индикаторите за анализа на ризиците. 4. Просторна и временска оценка на ранливоста - техники за просторна и временска анализа; идентификација на најранливи подрачја. Студентот ќе може да примени методи за просторна и временска оценка и да идентификува најранливи региони во органското производство. 5. Органско производство како алатка за адаптација и ублажување - практики и стратегии за намалување на ранливоста, зголемување на отпорноста на земјоделските системи. Студентот ќе ја препознае улогата на органското производство кон адаптација и ублажување на климатските промени. 6. Одржливи земјоделски практики - практики за одржливост, примена на стратегии за климатска адаптација во органско производство. Студентот ќе може да предложи и примени одржливи практики кои ја зголемуваат отпорноста на земјоделските системи. 7. Практичен дел – работа со податоци и модели, прибирање, обработка и организирање на бази на податоци, практична примена на модели и користење на софтверски алатки. Студентот ќе може да ги користи софтверските алатки за оценка на ранливоста, да примени аналитички модели и да интерпретира резултати од студии на случај.
13	Заемна поврзаност на предметите	Органското производство претставува систем на одржливо земјоделство кој вклучува практики, стандарди и методи за зајакнување на отпорноста на агроекосистемите и нивн адаптација кон климатските промени. Од друга страна познавањето на климатската варијабилност и разбирањето на улогата на органското производство во зголемувањето на адаптацијата и намалување на ранливоста го надградуваат овој систем на преоизводство, преку анализа на влијанието на климатските промени врз органското производство, методи за проценка на ранливоста, и стратегии за адаптација и ублажување на ризиците. Со тоа, предметите обезбедуваат интегриран пристап кој овозможува целосно разбирање и ефикасно управување со одржливоста и отпорноста на органското земјоделство во услови на климатски промени.
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Наставата се реализира преку интегриран пристап кој комбинира предавања со поддршка на презентации, со цел пренесување на теоретските основи и концепти; практични вежби, насочени кон примена на стекнатите знаења во реални или симулирани ситуации, како и кон развој на аналитички и практични компетенции; дискусии и студии на случај, кои овозможуваат

		критичко размислување и интерактивно учење, како и користење на софтверски алатки и модели, за анализа и оценка на практични податоци (како дел од практичниот дел на наставата).		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	
		16.3.	Пракса: часови	10
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	10
		17.3.	Домашно учење - задачи	65
18	Услови за потпис	Редовна присутност, консултации и реализирани активности		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови		60
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		40
	19.3.	Завршен испит: бодови		100
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкета и евалуација		

22. Литература

22.1. Задолжителна литература

Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	William R. Sutton, Jitendra P. Srivastava, James E. Neumann, Kenneth M. Strzępek, Brent B. Boehlert	Reducing the Vulnerability of the Former Yugoslav Republic of Macedonia's Agricultural Systems to Climate Change - impact assessment and adaptation options	The World Bank	2013
2.	M. Parry, O. Canziani, J. Palutikof, P. van der Linden, C. Hanson	Climate change: Impacts, Adaptation and Vulnerability	IPCC, Cambridge press	2007
3.	W. N. Adger, N. Brooks, G. Bentham, M. Agnew, S. Eriksen	New indicators of vulnerability and adaptive capacity	Tyndall Centre for Climate Change Research Technical Report 7	2004

		4.	K. Kumar, C. A. Kumar, A. K. Singh	Climate Change and Agricultural Ecosystems	Woodhead Publishing	2019
		5.				
		6.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Lotten Wiréhn	Climate vulnerability assessment methodology	Faculty of Arts and Sciences Linköping	2018
		2.	Kanevce G., Gjorgievska T.V., Dedinec A., Dedinec A., Mihajlovska E., Mukaetov D., Poposka H., et al.	4th National Communication on Climate Change;	UNDP and GEF. Publisher: Ministry of environment and physical planning, Skopje 1-28	2023
		3.	Gjorgievska T.V., Dedinec A., Dedinec A., Mihajlovska E., Mukaetov D, Poposka H., Kaplan G., Nedelkovski D., Andonov S., Cukaliev O., Tanaskovic V., Nestorovski Lj., Nikolov N., Mincev I.	Climate Change Mitigation Report; 4th National communication on climate change	UNDP and GEF, 1-156	2022
		4.	Kanevce G., Gjorgievska T.V., Bozikaliev V., Dedinec A., Dedinec A., Mihajlovska E., Aleskovski L., Mukaetov D., Poposka H., Nedelkovski D., Andonov S., et al.	National inventory report Republic of North Macedonia. Fourth national communication on climate change	UNDP and GEF, 1-222	2021

		5.	Д. Мукаетов, З. Димов, с. Андонов, О. Чукалиев, Л.Димитров	Трета национална комуникација за климатски промени – сектор земјоделство	УНДП	2014
		6.	J. M. Callaway, N. Markovska, O. Cukaliev, A. Causevski, D. Gjoshevski, V. Taseska, S. Nikolova,	Assessing the economic impact of climate change – national case studies	UNDP	2011
		7.	J, Hinkel	Indicators of vulnerability and adaptive capacity'': Towards a clarification of the science–policy interface	Global Environmental Change, ELSEVIER	2011
		8.	H.M. FÜSSEL, R. J. T. KLEIN	Climate change vulnerability assessments: An evolution of conceptual thinking	Springer	2006

Реден број 8

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	**Законска регулатива во органското производство**			
2.	Код	ОП/И 1-10			
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКиМ Земјоделски институт – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе	Проф. д-р Гордана Глаткова, редовен професор (одговорен наставник) Проф. д-р Душко Мукаетов, редовен професор			

	наставници назначен одговорен наставник)			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, по потреба англиски		
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Основно познавање од растително производство		
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Запознавање со законската регулатива и правилниците кои го регулираат органското производство на земјоделски растенија и храна од растително потекло.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Содржина на предметната програма**: Вовед во законската регулатива која го регулира производството на органска храна. Постапки и правила кои се оденсуваат растителното органско производство, како и поблиско запознавање со начинот на вршење на стручна контрола во органското производство. Вовед во правилата на означување на органските производи како и нивно прибирање, манипулација, складирање и превоз. Основи на правилата и постапките при водење на евиденција и базите на податоци на прозиводителите на органска храна, семе и саден материја. Правила за примената на ѓубивата и средствата за заштита на растенијата во органското производство. Запознавање со националната класификацијата на површинските води. **Содржина на вежби:** Примери за имплементација на законски регулативи во органското производство. Демострација на постапки за водење на евиденција за начини на примена, чување, транспорт и апликација на ѓубривата од органско потекло и средствата за заштита на растенија кои се применуваат во органското производство. Запознавање со методите за одредување на квалитет на вода и почви кои се користат во органското производство.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот „Законски регулативи во органско производство“ со останатите предмети од програмата за Органско и биодинамично растително производство се поврзува преку обработување на тематиката поврзана со сите законски и подзаконски акти и нормативи поврзани со органското производство во смисла: услови кои треба да се исполнат за да се добие сертификат за органско производство, начин и тела за сертификација, дозволени и расположливи ФФП, ѓубриња и биостимулатори и др. С		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	предавања, консултации,самостојна изработка на проектна задача		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6x30=180		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	60
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	40

		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	20
		17.2.	Самостојни задачи: часови	20
		17.3.	Домашно учење - задачи	40
18	Услови за потпис	Реализирани наставните активности од 16.1 и 16.2		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови		/
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		40
	19.3.	Завршен испит: бодови		60
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 х до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 х до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкета на студентите и евалуација	

22.

Литература

22.1. Задолжителна литература

Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Собрание на РМ	Закон за органско земјоделско производство	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен закон
2.				
3.				

22.2. Дополнителна литература

Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	МЗШВ	Закон за здравје на растенија	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен закон
2.	МЗШВ	Закон за ѓубриња	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен закон
3.	МЗШВ	Правилник за правила и постапки за растителното органско производство	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен подзаконски акт

		4.	МЗШВ	Правилник за начинот и постапката за вршење на стручна контрола на органското производство	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен подзаконски акт
		5.	МЗШВ	Правилник за формата и содржината на годишниот извештај	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен подзаконски акт
		6.	МЗШВ	Правилник за формата со-држината и бојата на националната ознака за органски производ и националната ознака за производ во преод	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен подзаконски акт
		7.	МЗШВ	Правилник за формата и содржината на потврдата, начинот на нејзиното издавање, како и постапката за собирање, пакување, превоз и складирање на органски производи	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен подзаконски акт
		8.	European parliament	COUNCIL DIRECTIVE concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources	(91/676/EEC)	1991
		9.	МЖСПП	Уредба за класификација на површинските води	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен подзаконски акт

		10.	МЗШВ	Правилник за формата и содржината и начинот на водење на евиденција и базите на податоци за субјектите и за органски, семенски и саден матреијал	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен подзаконски акт
		11.	МЗШВ	Закон за фитофармација	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелен закон
		12.	МЗШВ	Листа на производи за заштита на растенијата	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелна листа
		13.	МЗШВ	Листа на производи за заштита на растенијата	„Службен весник на Република Македонија“	Актуелна листа

Реден број 9

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	Карантински болести и штетници во органското производство			
2.	Код	ОП/И 1-11			
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Земјоделски институт –Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Катерина Банџо Орешковиќ			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, а по потреба и на англиски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање	Основни познавања од заштита на растенијата од болести, штетници и плевели			

	на предметот			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Вовед и запознавање со карантинските штетници и патогени причинители на болести и нивно сузбивање во услови на органско производство.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Содржина на предметната програма**: Воведување на поимите карантински штетници и болести и проучување на Европските Регулативи и Анекс листи. Запознавање со основните особини, развојниот циклус, симптоматологијата и епидемиологијата на карантинските болести и штетници за нашава земја. Воведување во мерките за следење и детекција на карантинските штетници и болести. Превентивно-профилактички мерки и куративни механизми за делување и заштита на земјоделските култури од нападот на карантинските штетници и патогени во органското производство. **Содржина на вежби**: Методи за детекција и идентификација на карантинските штетници и патогени во нашава земја од соодветните карантински листи. Мерки за заштита од карантинските штетници и патогени во органското производство. Теренска настава.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот Карантински болести и штетници во органското производство со останатите предмети од програмата за Органско и биодинамично растително производство се поврзува преку обработување на тематиката за карантинските штетници и патогени причинители кај сите видови на култури (овошни, градинарски, поледелски, лозови) кои се уште не се присутни во нашето земјоделско производство, но при евентуална нивна појава имаат голем деструктивен потенцијал за причинување на економски штети во органското производство.		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	**Методи на учење:** предавања, вежби, консултации, самостојна изработка на проектна задача		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	25
		17.2.	Самостојни задачи: часови	20
		17.3.	Домашно учење - задачи	60
18	Услови за потпис	Реализирани активности од 19.2.		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови		60 бодови
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		40 бодови
	19.3.	Завршен испит: бодови		60 бодови
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкета и евалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Банцо Орешковиќ К.	Карантински вируси и фитоплазми за Република Северна Македонија	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје	2025
		2.	Ebbels D. L.	Principles of plant health and quarantine	CABI Inter-national, Willingfort	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пејчиновски, Ф Митрев, С	Земјоделска фитопатологија	ДУГД	2009

Реден број 10

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	**Одржливо управување со почвените ресурси**			
2.	Код	ОП/И 1-12			
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКиМ Земјоделски институт - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	втор
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Марјан Андреевски (одговорен наставник) Проф. д-р Христина Попоска			
9.	Јазик на кој се	Македонски, а по потреба и на англиски			

	изведува наставата	
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Општи познавања од педологија и исхрана на растенија, следење на предавања и изведување вежби, изработка на проектни задачи, теренска настава
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Запознавање со потребата од правилно управување со плодноста на почвата како необновлив природен ресурс кој е под постојано негативно влијание од растечкото земјоделско и индустриско производство. Усвојување на нови методи и техники на одржливо управување со плодноста на почвата
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Предметот ги опфаќа и систематски ја анализира потенцијалната ефикасност и предизвиците поврзани со подобрените интервенции за управување со почвата, со посебен акцент на нивното влијание врз продуктивноста на културите, економската профитабилност и еколошката безбедност. 1. Почва – дефиници и нејзино значење во органското производство. Студентот ќе ги препознава основните типови почва, нивните карактеристики и значење 2. Физички и хемиски својства на почва – механички состав, структура, порозност, конзистенција, реакција на почва, содржина на карбонати, хранливи материи, органска материја. Студентот ќе ги идентификува и оценува почвените својства и нивното влијание врз растенијата, содржината на вода и воздух во почвата, како и почвениот биодиверзитет. 3. Почвен биодиверзитет - микроорганизми, почвени животни и нивна улога во почвата. Студентот ќе ја препознава улогата на живите организми врз плодноста и здравјето на почвата. 4. Органска материја - состав, процес на минерализација и хумификација, улога во зачувувањето на плодноста на почвата и намалувањето на влијанието од климатските промени. Студентот ќе го разбира степенот на значење на органската метерија и начините на кои нејзнината содржина може да се намали или зголеми во почвата. 5. Загадување со тешки метали - извори, концентрации, мониторинг. Студентот ќе ги идентификува загадувачите и мерките за ублажување. 6. Управување и заштита на почвените ресурси за одржлив развој. Студентот ќе ги идентификува мерките за борба против опустинување, проценка на ерозија на почвата, зголемување на плодноста на почвата; технологиите и практиките за одржлива употреба и управување со водата во земјоделството, преку оптимизација на системите за наводнување и др.
13	Заемна поврзаност на предметите	Почвата е незаменлив природен ресурс за одвивање на земјоделското производство и без нејзино добро познавање е невозможно постигнување на високи приноси и добивање на здравствено исправна храна. Методите на органското и биодинамично производство на поледелски, овошни култури и винова лоза е невозможно да се спроведат без добро познавање на својствата на почвата, нејзината обезбеденост со хранливи материи и евентуално присуство на тешки метали и други штетни агенси.

14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Наставата по предметот се реализира преку интегриран пристап кој комбинира предавања со поддршка на презентации. Овие наставни активности се дополнуваат со теренски и практични вежби, кои се дизајнирани не само за апликација на стекнатите знаења, туку и за развој на аналитички капацитети и практични компетенции кои се релевантни за професионалната и истражувачката практика.			
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	35	
		16.3.	Пракса: часови	10	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	25	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15	
		17.3.	Домашно учење - задачи	50	
18	Услови за потпис	Редовна присутност, консултации и реализирани активности			
19	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови		50	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		20	
	19.3.	Завршен испит: бодови		30	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкета и евалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	R.K. Kaleeswari, R. Rajeswari, K. Sivakumar and M.R. Latha	Soil Degradation	Satish Serial Publishing House	2023

		2.	Миткова Т.,Маркоски М.	Педологија	Универзитет Св.Кирил и Методиј-Скопје, Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје	2022
		3.	Paulo Pereira	Soil Degradation, Restoration and Management in a Global Change Context	Academic Press,	2019
		4.	Nyle C. Brady, Ray R. Weil.	The nature and properties of soils	Pearson	2016
		5.	Sekulić P., Kastori R., Hadžić V	Zaštita zemljišta od degradacije	Naucni institut za ratarstvo I povrtarstvo Novi Sad	2003
		6.	Пеливаноска В.	Прирачник за агроехемиски испитувања на почвата	Научен институт за тутун, Прилеп	2011
		7.	Митрикески Ј., Миткова Т.	Практикум по педологија	Универзитет “Св.Кирил и Методиј”-Скопје, Земјоделски факултет	2001
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Somasundaram Jayaraman, Ram C Dalal, Rattan Lal	Sustainable Soil Management: Beyond Food Production	Cambridge Scholars Publishing	2023
		2.	Попоска Х.	Практикум по анализа на ѓубрива	Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје	2025

Реден број 11

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**
1.	Наслов на наставниот предмет	Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси
2.	Код	ОП/И 1-13
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Земјоделски институт – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / Семестар	Година	Прва	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р. Виктор Ѓамовски (одговорен наставник) проф. д-р Ана Селамовска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Познавање од ботаника, физиологија на растенија, растително производство, генетика и селекција на растенијата			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Запознавање со поимите агробиодиверзитет, растителни генетски ресурси и одржливо земјоделство. Зачувување, менаџирање и користење на растителните генетски ресурси и зачувување на природната средина.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Дефиниција и значење на растителните генетски ресурси. Агробиодиверзитет во насока на економски развој. Менаџирање на агробиодиверзитетот за одржливо земјоделско производство. Глобални стратегии за сочувување на биодиверзитетот кај главните земјоделски растенија. Конзервација на растителните генетски ресурси. Искористување на растителните генетски ресурси во органското производство. Проценка на интеракцијата помеѓу агробиодиверзитетот и стандардните земјоделски практики. Диверзитет, продуктивност и еластичност на агроекосистемите.			
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси ги поврзува знаењата од другите предмети на оваа програма, во насока на зачувување, менаџирање и користење на растителните генетски ресурси и зачувување на природната средина.			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, консултации, самостојно учење, учество во изработка на лабораториски вежби (демонстративни, индивидуални, работа во група)			
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови		45
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови		45
		16.3.	Пракса: часови		0
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови		15
		17.2.	Самостојни задачи: часови		15
		17.3.	Домашно учење - задачи		60

18	Услови за потпис	Реализирани активности од 17.1. и активност и учество			
19	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови		12-20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		12-20	
	19.3.	Завршен испит: бодови		27-60	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 х до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 х до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкета и евалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jillian Lenne, David Wood	Agrobiodiversity Management for Food security	CABI	2011
		2.	Danny Hunter, Luigi Guarino, Charles Spillane, Peter C. McKeown	Routledge Handbook of Agricultural Biodiversity	Abingdon: Routledge	2017
		3.	Prodanović, S., Šurlan-Momirović, G.	Genetički resursi biljaka za organsku poljoprivredu	Poljoprivredni fakultet, Beograd	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Соња Ивановска, Гордана Попсимонова	Конзервација на растителен агробиодиверзитет	BIGOSS, Скопје.	2006
		2.	Nigel Maxted et all.	Agrobiodiversity Conservation: Securing the Diversity of Crop Wild Relatives and Landraces	CABI	2012
		3.	Ана Селамовска	Самоникната овошна флора на С. Македонија	Земјоделски институт, Скопје	2021

Реден број 12 .

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**
1.	Наслов на наставниот предмет	Рурален развој
2.	Код	ОП/И 1-14

3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Земјоделски институт –Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Д-р Марија Ѓошева - Ковачевиќ, научен соработник, одговорен наставник Д-р Лазо Димитров, научен соработник			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, а по потреба и на англиски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Основни познавања од органско и/или биодинамично земјоделско производство.			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Целта на предметот е студентите да стекнат сеопфатни теоретски и практични знаења за концептите, политиките и инструментите на руралниот развој, со посебен акцент на улогата на органското и биодинамичното земјоделство како двигатели на одржлив економски, социјален и еколошки развој во руралните средини. Студентите ќе се оспособат за анализа на руралните проблеми и потенцијали, планирање на диверзификација на фармите, развој на производи со додадена вредност и користење на национални и европски програми за поддршка на руралниот развој.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Содржина на предметната програма**: **1. Поим, еволуција и политики на руралниот развој** Руралниот развој како мултисекторски и територијален процес насочен кон подобрување на квалитетот на живеење на руралното население. Еволуција на руралните политики – од аграрно-секторски кон интегриран пристап. Рурална политика во национален и европски контекст, со посебен осврт на одржливиот рурален развој, улогата на јавните политики и институционалната рамка за поддршка на руралните подрачја. (CAP, IPARD и други европски инструменти за финансирање на органското производство, агро-екотуристички инвестиции и рурални услуги).			

		Резултат: Студентите ќе стекнат способност да го разберат концептот на руралниот развој, неговата еволуција и улогата на националните и европските политики (CAP, IPARD) во поддршката на одржливите рурални подрачја. **2. Социоекономска состојба на руралното население и нејзини детерминанти** Основни демографски и социоекономски карактеристики на руралното население: миграции, стареење, сиромаштија, нееднаквости и квалитет на живеење. Анализа на детерминантите што влијаат врз социоекономската состојба на руралните домаќинства, вклучувајќи пристап до ресурси, структура на приходи и институционална поддршка. Улогата на диверзификацијата и одржливите земјоделски модели во подобрување на благосостојбата на руралното население. Резултат: Студентите ќе бидат оспособени да ја анализираат социоекономската состојба на руралното население и клучните фактори што влијаат врз благосостојбата и квалитетот на живеење во руралните подрачја. **3. Одржлив рурален развој и мултифункционално земјоделство** Мултифункционалното земјоделство како носечки концепт на современиот рурален развој. Поврзаност помеѓу земјоделското производство, заштитата на животната средина, руралното наследство и новите развојни функции на фармите. Улогата на органското и биодинамичното производство како модели кои ја поддржуваат мултифункционалноста на земјоделството и одржливоста на руралните средини. Резултат:вСтудентите ќе го разберат концептот на мултифункционално земјоделство и неговата улога во интеграцијата на економските, еколошките и социјалните функции на руралните подрачја. **4. Рурални ресурси и управување со нив** Анализа на руралните ресурси: природни, човечки, социјални, физички и финансиски ресурси. Управување и комбинирање на ресурсите на ниво на рурално домаќинство и локална заедница. Улогата на човечкиот капитал, мотивацијата, знаењето и неформалното образование во развојот на руралните активности. Органското и биодинамичното земјоделство како начин на одржливо користење на природните ресурси и зачувување на руралниот простор. Резултат: Студентите ќе стекнат знаење за различните типови рурални ресурси и основните принципи на нивно одржливо управување на ниво на домаќинство и локална заедница. **5. Рурална економија и економска диверзификација** Руралната економија како поширок концепт од аграрната економија. Структура на руралните приходи и значењето на диверзификацијата за економска стабилност на руралните домаќинства. Модели на рурална економска диверзификација и улогата на неземјоделските активности како дополнителен извор на приходи. Поврзување на примарното земјоделско производство со земјоделските преработки, руралниот туризам, рекреативни услуги и други економски активности во руралниот простор. Резултат: Студентите ќе можат да ја објаснат улогата на економската диверзификација во јакнење на стабилноста и одржливоста на руралната економија. **6. Органско и биодинамично производство во контекст на руралниот развој** Органското и биодинамичното земјоделство како развојни пристапи што придонесуваат кон економска, еколошка и социјална одржливост на руралните подрачја. Поврзување на овие производни системи со локалните пазари, создавање додадена вредност и развој на нови рурални активности. Улога на сертификацијата, квалитетот и автентичноста во јакнење на руралната економија и локалните развојни процеси.

		Резултат: Студентите ќе го разберат значењето на органското и биодинамичното производство како одржливи модели за економски, еколошки и социјален развој на руралните средини. **7. Агро-екотуризам како инструмент за одржлив рурален развој** Агро-екотуризмот како еден од инструментите за диверзификација на економските активности во руралните подрачја и за поврзување на органското и биодинамичното земјоделско производство со услугите и локалната култура. Анализа на неговата улога во зголемување на приходите на фармите, отворање дополнителни можности за вработување и зголемување на додадената вредност, како и основните принципи и класификација на активности при планирање и развој на одржливи агро-екотуристички иницијативи. Резултат: Студентите ќе можат да ја објаснат улогата на агро-екотуризмот во диверзификацијата на руралната економија и зголемувањето на додадената вредност на фармите. **8. Менаџмент и планирање во руралниот развој** Изработка на развојни и бизнис-планови за рурални иницијативи со интегриран агро-екотуристички компоненти. Проценка на економска и финансиска одржливост на агро-екотуристички проекти, управување со ризици, планирање на капацитети и развој на иновативни и одржливи рурални бизнис модели. Резултат: Студентите ќе бидат оспособени да учествуваат во основно планирање и проценка на одржливоста на рурални и агро-екотуристички иницијативи. **Содржина на вежби**: Анализа на студии на случај од органски и биодинамични фарми со различни форми на диверзификација и рурален развој. Развивање концепти за дополнителни економски активности и производи со додадена вредност, вклучувајќи кратки синџири на снабдување и директен маркетинг. Изработка на развоен или бизнис-план за рурални и земјоделски иницијативи со интегриран пристап кон производството и пласманот. Посета на органски и/или биодинамични фарми на кои се развиваатр и економски диверзифицирани услуги. Презентација и одбрана на проектна задача. Резултат: Студентите ќе развијат практични вештини преку анализа на студии на случај и изработка на проектна или бизнис-иницијатива за рурален развој.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот Рурален развој е во тесна функционална и содржинска поврзаност со производните и стручните предмети од областа на органското и биодинамичното производство, бидејќи го обезбедува поширокиот социоекономски, институционален и развоен контекст во кој се применуваат овие производни системи. Предметот Рурален развој ги поврзува знаењата од другите предмети на оваа програма со економската диверзификација, политиките за поддршка, управувањето со руралните ресурси и подобрувањето на квалитетот на живеење во руралните подрачја. На овој начин, Руралниот развој овозможува интегрирано разбирање на органското и биодинамичното производство не само како земјоделска техника, туку и како развоен инструмент за јакнење на руралната економија, креирање нови извори на приходи, агро-екотуризам и одржливо користење на природните ресурси.		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	**Методи на учење:** предавања, вежби, консултации, самостојна изработка на проектна задача		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 x 30 = 180		
16.	Форми на наставните	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45

	активности	16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	45
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	65
18	Услови за потпис	Реализирани активности од 19.2.		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	60 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	40 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови	60 бодови	

20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		51 х до 60 бода	6 (шест) (E)
		61 х до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкета и евалуација	

22. Литература

22.1. Задолжителна литература

Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1	Ѓошева-Ковачевиќ, Марија	Управување со ресурсите и нивното влијание врз социоекономската состојба на руралните домаќинства во Република Македонија	Докторска дисертација, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје	2021
2	Ѓошева-Ковачевиќ, Марија; Димитров, Лазо; Дрвошанова, Биљана; Ѓамовски, Виктор; Неделковски, Душко; Бардакоски, Зоран; Србиновски, Владо; Еделински, Златко	Агро-екотуризам: теоретски и научен пристап, практични чекори и примери за агро-екотуризам	Земјоделски институт – Скопје	2026
3	Dixit, Saurabh Kumar	Routledge Handbook of Wine Tourism	Routledge (Taylor & Francis Group)	2024

		4	Organisation for Economic Co-operation and Development	Rural Well-being: Geography of Opportunities	OECD Publishing	2020
		5	European Commission	CAP Strategic Plans 2023–2027	European Commission	2023
		6	European Commission	Approved 28 CAP Strategic Plans 2023–2027	European Commission	2023
		7	Hernandez, Katrina; Flynn, James; He, Jing; Alsahi, Hanan	Towards Digital Inclusion in Rural Transformation	Food and Agriculture Organization, Rome	2024
		8	Davis, Benjamin; Cavatassi, Romina; Lipper, Leslie; Giller, Ken	Resilient and Inclusive Rural Transformation: Exploring Pathways for Sustainable Development	Global Food Security (Elsevier)	2025
		9	Влада на Република Северна Македонија	Национална стратегија за земјоделството и руралниот развој за перидот 2021 до 2027	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство	2021
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		11	Gjosheva Kovachevikj, Marija; Dimitrov, Lazo; Popovska Stojanov, Dragana	The Structure of Rural Households' Income in North Macedonia – A Case Study in Polog and Pelagonija	Agro-knowledge Journal, University of Banja Luka	2023
		12	Gjosheva Kovachevikj, Marija; Dimitrov, Lazo; Popovska Stojanov, Dragana	Analyzing the Rural Poverty in the Republic of North Macedonia across Diverse Income Compositions	AGROFOR International Journal	2024
		13	Gjosheva Kovachevikj, Marija; Dimitrov, Lazo; Popovska Stojanov, Dragana; Martinovska Stojcheska, Ana	Factors Influencing Rural Youth Migration in North Macedonia	Agro-knowledge Journal	2024

		14	Gjosheva Kovachevikj, Marija; Popovska Stojanov, Dragana; Dimitrov, Lazo	The Degree of Income Diversification among Rural Households in North Macedonia	Scientific Papers Series: Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development	2025
		15	Đorđević-Milošević, Suzana; Hyväriinen, Kirsi; Ilić, Boban; Pavloska Gjorgjieska, Dori; Mohr, Benjamin; Palazzo, Anica	Economic Diversification Policies and Rural Tourism in South East Europe	SWG – Regional Rural Development Standing Working Group in SEE	2020
		16	EU CAP Network	LEADER/CLLD (Community-Led Local Development)	EU CAP Network	2023
		17	Food and Agriculture Organization	Resilient and Inclusive Rural Transformation	FAO	2026

Реден број 13

Прилог бр.3		**Предметна програма од втор циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	Одржливи технологии во градинарството			
2.	Код	ОП/И 1-15			
3.	Студиска програма	Органско и биодинамично растително производство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ, Земјоделски институт - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	д-р Биљана Дрвошанова, научен соработник			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик (по потреба и Англиски јазик)			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Познавања од растително производство, познавања од технологии во градинарското производство.			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Стекнување теоретски знаења и практични вештини за примена на еколошки прифатливи технологии во производството на зеленчук, кои го минимизираат негативното влијание врз животната средина.			

12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Теоретска настава: Основи на одржливоста: Вовед во концептите на одржливо градинарско производство; Ботанички карактеристики: потекло и класификација на зеленчукот; Циклуси на производство: одржливи технологии за производство на расад, за производство на зеленчук на отворено и одржливи технологии за производство на зеленчук во заштитени простори; Примена на општи и специфични агротехнички мерки во производството на различни групи градинарски култури, согласно ботаничката класификација. Берба, послебербени активности и чување на зеленчукот до пласман. По завршување на програмата, кандидатите ќе бидат способни да класифицираат различни групи градинарски култури и да ги изберат најсоодветните сорти за одржливо производство. Ќе можат да имплементираат специфични агротехнички мерки (наводнување, исхрана, заштита) прилагодени на ботаничката припадност на културата, како и да управуваат со климатските и техничките параметри во заштитени простори на еколошки прифатлив начин. Ќе можат да организираат правилно собирање (берба), складирање и примарна обработка на зеленчукот со цел намалување на загубите по бербата. Практична настава: Вежби во експерименталната оранжерија во Земјоделскиот институт, посета на производители и демо фарми што применуваат одржливи практики во производството на зеленчук.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот е суштински поврзан со останатите дисциплини во програмата, поврзувајќи ги базичните знаења за почвата и растенијата и финалното производство. Тој се надоврзува на органското производство преку имплементација на конкретни технички решенија кои ги заменуваат синтетичките инпути со одржливи алтернативи. Истовремено, овој предмет нуди алатки за прецизно следење на природните циклуси и зајакнување на виталноста на фармата како затворен систем. Преку изучување на технологиите за производство на расад и специфичните агротехнички мерки, студентите ги интегрираат знаењата од фитопатологијата и педологијата во функционални, технолошки напредни системи. На тој начин, овој предмет го заокружува едукативниот процес, подготвувајќи ги студентите да управуваат со сложени еко-системи на отворено и во заштитени простори, почитувајќи ги строгите стандарди за одржливост и квалитет.		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи за учење: аудитивно и аудиовизуелно Наставата се одвива преку предавања, вежби, консултации, самостојна изработка на проектна задача.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	45+45+15+15+10+50		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	45
		16.3.	Пракса: часови	15
	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15

17.		17.2.	Самостојни задачи: часови		10
		17.3.	Домашно учење - задачи		50
18	Услови за потпис	Реализирани активности од 16.1 и 16.2			
19	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови			
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		40 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови		60 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 х до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 х до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкета на студенти Самоевалуација Надворешна евалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zafar Iqbal, Muhammad Akbar Anjum, Sezai Ercisli, Saeed Rauf	Sustainable and Innovative Vegetable Production in times of Climate Change	Springer Singapore	2025
		2.	Rana, PhD, M.K.	Organic Production of Vegetable Crops	Apple Academic Press	2025
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mihal Đurovka et al.	Proizvodnja povrća I cveća u zaštićenom prostoru	Универзитет у Новом Саду, Пољопривредни факултет	2005
		2.				
		3.				

ПРИЛОГ БР. 4

1. Податоци за лицата кои изведуваат настава и за ментори на докторски студии согласно членот 7 од Правилникот за содржина на студиските програми ("Службен весник на Република Македонија", бр.79/2023)

1.	Име и презиме	**Виктор Ѓамовски**		
2.	Дата на раѓање	6.04.1975		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	2000	Факултет за земјоделски науки и храна
		Магистерски студии	2007	Факултет за земјоделски науки и храна
		Докторски студии	2011	Факултет за земјоделски науки и храна
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Растително производство	Овоштарство
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки (4.01)	Растително производство (4.01.02)	Овоштарство (4.01.02.07)
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Институција	Звање во кое е избран	Научна област
		Универзитет „Св Кирил и Методиј" Земјоделски институт - Скопје	Редовен професор	Овоштарство (4.01.02.07)

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
		3.		

	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии			
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.	Производни практики и проценка на квалитет на органското производство	Органско и биодинамично растително производство / Земјоделски институт – Скопје	
		2.	Климатска варијабилност и ранливост на органското производство	Органско и биодинамично растително производство / Земјоделски институт – Скопје	
		3.	Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси	Органско и биодинамично растително производство / Земјоделски институт – Скопје	
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии			
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.			
		2.			
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Milošević, Vera Rakonjac, Slavica Čolić, Melpomena Popovska, Viktor Gjamovski and Bojana Banović Đeri	*Pollen–Pistil Interactions in Autochthonous Balkan Sweet Cherry Cultivars—The Impact of Genotype and Flowering Temperature*	Agronomy 15(3), 646; 2025
		2.	Darko Jevremović, Katerina Bandjo Oreshkovikj, Bojana Vasilijević, Viktor Gjamovski	*First report of fig mosaic virus and fig leaf mottle-associated virus 1 in Ficus carica in North Macedonia.*	Journal of Plant Pathology; 2025
		3.	Katerina Bandjo Oreshkovikj, Viktor Gjamovski, Bojana Vasilijević, Darko Jevremović	*Distribution of persimmon cryptic virus in persimmon trees in North Macedonia*	Bulgarian Journal of Agricultural Science, 2025
		4.	Ana Selamovska, Viktor Gjamovski, Milena Taseska-Gjorgjijevski, Dushko Nedelkovski, Biljana Korunoska, Katerina Bandjo Oreshkovikj, Roze Djoljevska-Milenkovska	*Comparative studies of the content of antioxidants in fruits of some autochthonous cherry varieties*	Journal of Agriculture and Plant Sciences, 2022
		5.	Aleksandar Markovski, Melpomena Popovska, Viktor Gjamovski, Milena Taseska-Gjorgjijevski, Dushko Nedelkovski	*Investigation of organoleptic characteristics of pomegranate (Punica granatum l.) varieties*	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences, JAFES; 2022
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен

		1.	учесник	*ECOBASE: Eco-Friendly Nature-based Solutions to Mitigate Soil Degradation*	2024-2026 Земјоделски институт, INTERREG IPA-ADRION programme
		2.	учесник	*CARBON 4SOIL Quality*	2023-2025 Земјоделски институт, Interreg EURO MED
		3.	учесник	*Reviving Traditions and Preserving Nature (Agriecotourism)*	2025-2026 Земјоделски институт, Министерството за надворешни и европски работи на Словенија
		4.	раководител	*Молекуларна карактеризација на автохтониот сортимент цреша од Охридскиот регион*	2025, Земјоделски институт, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
		5.	учесник	Етноботаничко истражување на самоникнати овошни видови	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2026-2027)
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Виктор Ѓамовски	*Прирачник за подобрено производство и квалитет на јаболко*	УСАИД, 2021
		2.			
		3.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Sanja Radičević, Nebojša Milošević, Melpomena Popovska, Milena Đorđević, Radosav Cerović, Slađana Marić, Viktor Gjamovski	*Ovule senescence in the ovary of autochthonous sweet cherry Balkan's genotypes*	Acta Horticulturae; 2022
		2.	Lazo Dimitrov, Viktor Gjamovski, Despina Popovska Stojanov, Marija Gjosheva Kovachevikj	*Impact of the economic crisis on the apple production price in the republic of North Macedonia.*	AGRIS - Agricultural Information Servis, 1959; CAB Publishing – UK,; 2022
		3.			
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				

	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години				
		Ред. Број	Автори	Наслов	Издавач / година	
		1.				
		2.				
		3.				
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години				
		Ред. Број	Автори	Наслов	Издавач / година	
		1.				
		2.				
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години				
		Ред. Број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Климе Белески**		
2.	Дата на раѓање	11.04.1970		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	1993	Земјоделски факулет – Скопје
		Магистерски студии	1999	Земјоделски факултет – Скопје
		Докторски студии	2006	ФЗНХ – Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство, шумарство и рибарство	Генетика и селекција на земјоделските култури
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство, шумарство и рибарство	Лозарство
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде	Институција	Звање во кое е избран	Научна област

	работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Земјоделски институт	Редовен професор	4.01.02.08 Лозарство

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на Студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. Број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
		3.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. Број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Ампелографија	Енологија/Земјоделски институт
		2.	Органско и биодинамично производство на грозје и вино	Енологија/Земјоделски институт
		3.	Производни практики и проценка на квалитет на органско производство	Органско и биодинамчно растително производство
		4.	Органско и биодинамично производство на грозје и вино	Органско и биодинамчно растително производство
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред. Број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		

10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Korunoska, B., Taseska-Gjorgjijevski,M., Nedelkovski, D., Beleski, K., Gjolevska-Millenkovska, R., Milanov, G., Rajcin, V.	*Examination of the content of some antioxidant substances in some autochthonous grapevine varieties (Vitis vinifera L.)*	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences Vol 75No 1(2021) 19-27
		2.	Selamovska, A., Gjamovski, V., Taseska-Gjorgjijevski, M., Nedelkovski,D., Beleski, K., Bandjo Oreshkovikj, K., Milanov, G., Korunoska, B.	*A comparative study of the content of some antioxidants in the fruits of autochthonous pomegranate varieties*.	Agro-knowledge Journal, vol. 23, no. 4, 221-228, (2022) DOI 10.7251/AGREN2204221S
		3.	Roychev, V., Nedelkovski, D., Beleski, K. (2022).	*Investigation of the correlations between quantitative traits which determine yield in the vine cultivare Bolgar and the hybrid combination Bolgar x Russalka I.*	Journal of Agriculture and plant sciences, JASP , vol 18, No. 1,p. 37-45 ISSN 2545-4455

		4.	Štajner, N.; Kasunič, T.; Cesar, T.; Cvetković-Jovanović, T.; Đurić, G.; Mandić, A.; Leko, M.; Nikolić, D.; Ranković-Vasić, Z.; Ivanišević, D.; Beleski, K.; Dervishi, A.; Biniari, K.; Zdunić, G.; Lukšić, K.; Mucalo, A.; Bubola, M.; Rusjan, D.; Maraš, V.; Bacilieri, R..	*P18 - Chloroplasts and targeted nuclear DNA based genetic diversity among grapevine (Vitis sp.)*	Julius-Kühn-Archiv. July 2022, Issue 470, p99-100. 2p.
		5.	Selamovska, A., Gjamovski, V., Korunoska,B. Taseska-Gjorgjijevski, M., Beleski,K. Nedelkovski,D., Bandjo Orešković, K., Djoljevska-Milenkovska, R., Rajčin, V.	*Comparative research on antioxidant content in the fruits od selected indigenous varieties of fruits, grape and vegetables.*	CONTRIBUTIONS, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences, MASA, Vol. 42–43, No. 1–2, pp. 45–52 (2021–2022)
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	Учесник	*Antioxidant activity of fruits from native varieties and populations of fruits, vegetables and grapes.*	2020-2021 Ss. Cyril and Methodius University in Skopje
		2.	Учесник	*Enhancing quality and quantity of Vitis genetic resources in AEGIS*	2020-2021 (AEG-VIT-IS) – ECPGR
		3.	Учесник	*Improving the quality of strong alcoholic beverages through the introduction of advanced distillation technology.*	2021 Challenge for student innovators funded by Gazi Baba Municipality
		4.	Носиттел	*Revitalization and commercialization of the Stanushina wine variety.*	2022 A scientific research project financed by the Institute of Agriculture - Skopje.
		5.	Учесник	*Increasing the efficiency of conservation of Vitis sylvestris genetic resources in Europe*	2023 Activity (Sylvestris) – ECPGR
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година

		1.	Korunoska, B., Pešić, V., Beleski, K., Stojković, S.	*Identification of some autochthonous and regional grapevine varieties according to OIV descriptors for certain characteristics.*	4 International Symposium for Agriculture and food– ISAF, 12-14 October, 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia.
		2.	Korunoska, B., Taseska – Gjorgjievski, M., Beleski, K., Nedelkovski, D., Djolevska Milenkovska, R.	*Examination of wine from the variety Pinot Noir and application of clearing treatments to reduce the content of heavy metals.*	16th Serbian congress of fruit and grapevine producers, with international participation. Vrdnik (2022). Republic of Serbia
		3.	Jaksic, D., Maras,V., Blesic, M., Jovanovic-Cvetkovic, T., Beleski, K., Ivanisevic, D., Kuci,Y., Basha, E., Bradic. I.	*Spatial determination of areas in the Western Balkans region favorable for organic production.*	IVES Conference Series, Terclim 2022.
		4.			

11.	Менторства		
	11.1.	Дипломски работи	
	11.2.	Магистерски работи	
	11.3.	Докторски дисертации	

12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			

	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години				
		Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ Конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Гордана Глаткова**		
2.	Дата на раѓање	10.11.1969		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	1997	УКИМ Земјоделски факултет-Скопје
		Магистерски	2003	УКИМ ФЗНХ -Скопје

		студии		
		Докторски студии	2010	УКИМ ФЗНХ -Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		Биотехнички науки	Заштита на растенијата	Хербологија
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство, шумарство и рибарство	Хербологија 4.01.03.04
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Институција	Звање во кое е избран	Научна област
		УКИМ Земјоделски институт – Скопје	Редовен професор	Хербологија 4.01.03.04

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред.бр	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство	Органско и биодинамично производство/ Земјоделски институт
		2.	Законски регулативи во органско производство	Органско и биодинамично производство/ Земјоделски институт
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред.бр	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		

10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.бр	Автори	Наслов	Издавач / година

		1.	Mitrushev, I., Marinov-Serafimov, P., Andreevska, D., Golubinova, I., Andov, D., **Glatkova, G**., Spaseva, B**.**	"Allelopathic potential of some weeds in the rice fields of the Kochani region"	, Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences, 76, 35-44/2022
		2.	Mitrushev, I., Spaseva, B., Andreevska, D., Andov, D., Gjosheva-Kovachevikj, M., **Glatkova, G**	"Assessment of seed viability in long-term stored Oryza sativa L. accessions after more than a decade",	XII International symposium of agricultural sciences, AgroReS (Book of proceedings), Trebinje, Bosnia and Herzegovina,/ 2023
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.бр	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	Носител	„Испитување на 'ртливост кај примероци од различни видови земјоделски култури од ген-банката по одреден период на долгорочна (long term) конзервација."	2019-2020 „Универзитет Св. Кирил и Методиј – Скопје
		2.	Учесник	„Improved implementation of animal health, food safety and phytosanitary legislation and corresponding information systems"	2019–2021 EU - МЗШВ
		3.	Учесник	„Optimizing the approach to weed control in main agricultural crops"	2022-2025 ACADEMY OF AGRICULTURE, IFK – Pleven
		4.	Носител	"Плевелната вегетација како домаќин и извор на вирусни заболувања кај пиперката"	2024 Универзитет Св. Кирил и Методиј – Скопје
		5.	Носител	"Плевелната вегетација како резервоар на вирусни заболувања кај претставници од fam. Solanaceae и fam. Cucurbitaceae"	2025 Земјоделски Институт – Скопје
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.бр	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. бр	Автори	Наслов	Издавач /година
		1.			

		2.				
		3.				
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години				
		Ред. бр	Автори	Наслов	Издавач /година	
		1.				
		2.				
		3.				
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години				
		Ред.бр	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/Конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**ДобреАндов**		
2.	Дата на раѓање	08.12.1960		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	1983	Земјоделски факултет во Скопје
		Магистерски студии	1997	Земјоделски факултет во Скопје
		Докторски студии	2003	УКиМ-ФЗНХ, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки 4.01	Растително Производство 4.01.02	Генетика и селекција 4.01.02.10
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки 4.01	Растително Производство 4.01.02	Генетика и селекција 4.01.02.10

8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде	Институција	Звање во кое е избран	Научна област

	работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	УКиМ Земјоделски институт – Скопје	Редовен професор	Генетика и селекција на житни култури

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на Студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. Број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
		3.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. Број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Органско и биодинамично производство на поледелски култури	Органско и биодинамично растително производство / Земјоделски институт Скопје
		2.		
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред. Број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		

10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Spaseva, B**.**, Mitrushev, I., **Andov, D**., Andreevska, D., Stanoev, V.	Morphological traits and impact of harvest time on the head rice (*Oryza sativa* L.) yield	Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Institute of Agriculture – Skopje IN PRESS (НЕМА ГОДИНА
		2.	Mitrushev, I., Spaseva, B., Jankulovska, M., Boshev, D., Ivanovska, S., Andreevska, **D., Andov,** D.	Determination of genetic diversity based on phenotypic characteristics in rice genotypes (*Oryza sativa* L.)	Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Institute of Agriculture – Skopje IN PRESS
		3.	Mitrushev, I., Spaseva, B**.**, Jankulovska, M., Andreevska, D., **Andov, D**.	Phenotypic characterization of rice genotypes (*Oryza sativa* L.)	Agro-Knowledge Journal vol. 26, no. 1, 47-56 (2025)
		4.	Spaseva, B., Mitrushev, I., Andreevska, D., **Andov, D**.	The effect of the Fitostemin-WP® biostimulator on yield and quality characteristics of rice (*Oryza sativa* L.)	Agro-knowledge Journal, vol. 25, No. 3, 2024, 185-195.

		5.	Mitrushev, I., Spaseva, B., Andreevska, D., **Andov, D**., Gjosheva-Kovachevikj, M., Glatkova, G.	Assessment of seed viability in long-term stored Oryza sativa L. accessions after more than a decade	Agro-knowledge Journal, 24:4, 207-219 (2023)
			Dimitrovski, T., **Andov, D**. ,Andreevska, D., Marija Gjosheva Kovachevikj and Katerina Atanasovska.	The weed and weedy rice impact on direct seeded rice production in North Macedonia	Bulgarian Journal of Agricultural Science, 28 (No 4) 2022, 598–605
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	учесник	Мерење и стандардизација на работните операции во производството на јаболка, грозје, пченица и ориз (2024),	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Земјоделски институт – Скопје,2024-2025
		2.			
		3.			
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
		6.			
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години			

		Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Винко Станоев**		
2.	Дата на раѓање	19.09. 1964 год.		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	2007	ФЗНХ, Скопје
		Магистерски студии	2000	Земјоделски факултет, Скопје
		Докторски студии	1990	Земјоделски факултет, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		4. Земјоделски и ветеринарни науки	4.01. Земјоделство, шумарство и рибарство	4.01.02.01. Житни култури
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		4. Земјоделски и ветеринарни науки	4.01. Земјоделство, шумарство и рибарство	4.01.02.01. Житни култури
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Институција	Звање во кое е избран	Научна област
		УКИМ Земјоделски институт, Скопје	Редовен професор	4.01.02.01. Житни култури

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
		3.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција

		1.	Органско и биодинамично производство на поледелски култури	Органско и биодинамично растително производство / Земјоделски институт – Скопје	
		2.			
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии			
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.			
		2.			
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	учесник	Спроведување на полски и лабораторикси испитувања кај нови странски сорти ориз (Oriza sativa L.) во услови на Кочанската котлина	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2022-2023)
		2.	учесник	Испитување на ртливост кај примероци од различни видови и генотипови од националните колекции од ген банката по одреден период на долгорочна конзервација (Long term)	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2020-2021)
		3.			
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. Број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			

		2.				
		3.				
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години				
		Ред. Број	Автори		Наслов	Издавач / година
		1.				
		2.				
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години				
		Ред. Број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Емилија Симеоновска**		
2.	Дата на раѓање	10.7.1969		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-	Редовен професор		
	научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања			
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		високо образование	1993	Земјоделски факултет – Скопје
		магистратура	1997	Земјоделски факултет – Скопје
		Докторски студии	2008	Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		Биотехнички науки	Растително производство	Генетика и селекција
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство, шумарство и рибарство	4.01.02.10 Генетика и селекција на земјоделските култури
8.	Доколку е во работен однос да се наведе	Институција	Звање во кое е избран	Научна област

	институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	УКИМ Земјоделски институт – Скопје	Редовен професор	4.01.02.10 Генетика и селекција на земјоделските култури

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред.бр	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Органско и биодинамично производство на поледелски култури	Органско и биодинамично растително производство/ Земјоделски институт
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред.бр	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		

10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.бр	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Viktorija Stamatovska, **Emilija Simeonovska**	PRELIMINARY QUALITY ASSESMENT OF WHEAT GRAIN PRODUCED IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA	KNOWLEDGE – International Journal, Vol.69.3 /2025
		2.	Ivo Mitrushev, **Brankica Spaseva**, Danica Andreevska, Dobre Andov, Emilija Simeonovska	Effect of organic fertilizer Orgalife on some yield and quality properties of rice (*Oryza sativa*L.).	4-th International Symposium for Agriculture and Food 12-14 October 2022, Ohrid, North Macedonia. https://isaf2022.isaf.edu.mk/?p=6217

		3.	Spaseva B., Mitrushev I., Andreevska D., Andov D., **Simeonovska E.**, Gjosheva-Kovachevikj M.	EFFECT OF ORGALIFE FERTILIZER ON SOME QUALITY PROPERTIES OF THE SEED AND GROWTH POTENTIAL OF TWO RICE VARIETIES (ORYZA SATIVA L.) CULTIVATED IN NORTH MACEDONIA	III. Balkan Agriculture Congress, Edirne, Turkey, 2021. http://agribalkan.net/ Full Proceedings Book, pp. 513-524
		4.			
		5.			
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.бр	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	Учесник	Мерење и нормирање на работните операции во производството на јаболка, грозје, пченица и ориз.	проект финансиран од УКИМ Земјоделски институт – Скопје (2024-2025)
		2.	Носител	Мониторинг на житните стеници (*Eurygaster* spp. и *Aelia* spp.) - штетници на квалитетот на пченицата, во различни региони во Македонија	проект финансиран од УКИМ Земјоделски институт – Скопје/2023-2025
		3.	Учесник	Спроведување на полски и лабораториски испитувања кај нови странски сорти ориз (*Oryza sativa* L.) во услови на Кочанската котлина. УКИМ Земјоделски институт - Скопје	проект финансиран од УКИМ Земјоделски институт – Скопје/2022-2023
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.бр	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи			

	11.2.	Магистерски работи				
	11.3.	Докторски дисертации				
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години					
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години				
		Ред. Бр	Автори	Наслов	Издавач /година	
		1.				
		2.				
		3.				
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години				
		Ред. Бр	Автори	Наслов	Издавач /година	
		1.				
		2.				
		3.				
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години				
		Ред.бр	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/Конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Мелпомена Поповска**		
2.	Дата на раѓање	6.07.1966		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни,наставно-стручни, наставни, научни и соработнички Звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		VIII - докторат	2007	ФЗНХ Скопје
		VII -2 - магистратура	1998	Земјоделски факултет, Скопје
		VII-1 - високо образование	1990	Земјоделски факултет, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски Студии	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство, шумарство и рибарство	Генетика и селекција на земјоделските култури
7.	Подрачје, поле	Подрачје	Поле	Област

	и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво – области	Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство, шумарство и рибарство	4.01.02.10 Генетика и селекција на земјоделските култури
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран и во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво – области	Институција		Звање во кое е избран и научна област
		УКИМ Земјоделски институт – Скопје		Редовен професор 4.01.02.10 Генетика и селекција на земјоделските култури

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред.бр	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред.бр	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Органско и биодинамично производство на овошни култури	Органско и биодинамично растително производство /Земјоделски институт –Скопје
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред.бр	Наслов на предметот	Студиска програма / институција

	1.			
10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
	Ред.бр	Автори	Наслов	Издавач / година
	1.	Rakonjac, V., Nikolic, D., Colic, S., Glisic, I., Đorđevic, **M., Popovska**, M., & Radicevic, S.	Investigation of pollen morphology and viability of sweet and sour cherry genotypes by multivariate analysis.	Microscopy Research and Technique, Vol.88, Issue 1, 42 52 /2025. https://doi.org/10.1002/jemt.24674 (IF=2,1 (2024)
	2.	Radičević, S., Marić, S., Glišić, I., Cerović, R., Đorđević, M., Milošević, N., Rakonjac, V., Čolić, S., **Popovska,** M., Gjamovski, V., & Banović Đeri, B.	Pollen–Pistil Interactions in Autochthonous Balkan Sweet Cherry Cultivars—The Impact of Genotype and Flowering Temperature.	*Agronomy*, *15*(3),646/ 2025 https://doi.org/10.3390/agronomy15030646 *(IF =3,3 (2024)*
	3.	Đorđević M., Cerović R., Glišić I., Milošević N., Marić S., Čolić S., Rakonjac V., **Popovska M.,** Radičević S.	Embryo sac functionality in autochthonous cherry genotypes grown in the Balkan region.	*Euphytica,* 221:135/2025 https://doi.org/10.1007/s10681-025-03589-2, *(IF=1,7 (2024)*
	4.	Radičević S., Milošević N., **Popovska M.,** Đorđević M., Cerović R., Marić S., Gjamovski V.	Ovule senescence in the ovary of autochthonous sweet cherry Balkan genotypes as affected by pistilar genotype and temperature.	Acta Horticulturae 1384: 535-541 / 2023 DOI: 10.17660/ActaHortic.2023.1384.68
	5.	Markovski, A., **Popovska, M.,** Gjamovski, V., Taseska-Gjorgjijevski ,M., Nedelkovski, D.	Investigation of organoleptic characteristics of pomegranate (Punica granatum L.) varieties.	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences, Vol 76, No 4, 1-9 / 2022
10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
	Ред.бр	Автори	Наслов	Издавач / година
	1.	Поповска Мелпомена, учесник	Молекуларна карактеризација на автохтониот сортимент цреша од Охридскиот регион.УКИМ.	УКИМ, 2025

		2.	Поповска Мелпомена, национален координатор, учесник	Genetic potential of Balkan's autochthonous cherry genotypes for temperature-adaptable reproductive behavior and nutraceutical value.	Фонд за наука на Република Србија, 2022/23
		3.	Поповска Мелпомена, учесник	Испитување на ртливост кај примероци од различни видови и генотипови од националните колекции од ген-банката по одреден период на долгорочна (long-term) конзервација	УКИМ, 2021
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.бр	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.бр	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. бр	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. бр	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните четири години			
		Ред. бр	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир	Година
		1.				

1.	Име и презиме	**Ана Селамовска**		
2.	Дата на раѓање	8.07.1966		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		VIII – докторат	2006	ФЗНХ, Скопје
		VII -2- магистратура	1994	Земјоделски факултет, Скопје

<table>
<tr><td></td><td></td><td>VII-1 - високо образование</td><td>1988</td><td>Земјоделски факултет, Скопје</td></tr>
<tr><td rowspan="2">6.</td><td rowspan="2">Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии</td><td>Подрачје</td><td>Поле</td><td>Област</td></tr>
<tr><td>4. Земјоделски и ветеринарни науки</td><td>4.01. Земјоделство, шумарство и рибарство</td><td>4.01.02.10 Генетика и селекција на земјоделските култури</td></tr>
<tr><td rowspan="2">7.</td><td rowspan="2">Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области</td><td>Подрачје</td><td>Поле</td><td>Област</td></tr>
<tr><td>4. Земјоделски и ветеринарни науки</td><td>4.01.Земјоделство, шумарство и рибарство</td><td>4.01.02.10 Генетика и селекција на земјоделските култури</td></tr>
<tr><td rowspan="2">8.</td><td rowspan="2">Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области</td><td>Институција</td><td>Звање во кое е избран и област</td><td>Научна област</td></tr>
<tr><td>УКИМ Земјоделски институт Скопје</td><td>Редовен професор</td><td>Овоштарство</td></tr>
<tr><td>9.</td><td colspan="4">Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии</td></tr>
<tr><td></td><td>9.1</td><td colspan="3">Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Ред. број</td><td>Наслов на предметот</td><td>Студиска програма/институција</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>1.</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>9.2</td><td colspan="3">Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Ред. број</td><td>Наслов на предметот</td><td>Студиска програма/институција</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>1.</td><td>Органско и биодинамично производство на овошни култури</td><td>Органско и биодинамично растително производство Земјоделски институт-Скопје</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>2.</td><td>Агробиодиверзитет и менаџмент на генетски ресурси</td><td>Органско и биодинамично растително производство Земјоделски институт-Скопје</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>3.</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>9.3</td><td colspan="3">Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Ред. број</td><td>Наслов на предметот</td><td>Студиска програма/институција</td></tr>
</table>

		1.			
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	vska A., Gjamovski V, a-Gjorgjijevski M., ovski D., Beleski K., ka B., Bandjo ovikj K., Djoljevska – ovska R., Rajchin V. 022.	Comparative research on antioxidant content in the fruits of select indigenous varieties of fruit species, grapes and vegetables.	tions, Section of , mathematical and nical sciences, , 42-43, 1-2: 45-52.
		2.	Selamovska A., Gjamovski V., Taseska-Gjorgjijevski M., Nedelkovski D., Bandjo Oreshkovikj K.2022.	Content of some antioxidants in the fruits of autochtonous apple varieties.	. XXVL International ECO-Conference Safe food, 199-206.
		3.	Selamovska A., Taseska-Gjorgjijevski M., Markovski A., Korunoska B. 2023	Chemical Composition of some Autochthonous Fruit Species from Macedonia	Journal of Agriculture and Plant Science vol 21, No 2: 63-70
		4.	Selamovska A., Miskoska-Milevska E., Taseska-Gjorgjijevski M., Iljoski I. 2024.	Influence of the genotype on the polyphenolic composition and antioxidant activity of some berry fruits.	Genetika, vol 56, No.1, 143-149.
		5.	Najdenovska O., Selamovska A., Taseska - Gjorgjijevski M. 2024.	Microbiological and chemical properties of traditionally produced apple, blackthorn, hawthorn and pear vinegar.	Journal of Agriculture and Plant Sciences JAPS, vol.22, No. 2: 53-61.
	10.2	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	Ана Селамовска (Раководител)	Антиоксидативна активност на плодовите од автохтони сорти овошје, зеленчук и грозје	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2021-2022)
		2.	Ана Селамовска (учесник)	Истражување за социо-економската состојба на младите во руралните средини.	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2022-2023)
		3.	Ана Селамовска (Раководител)	Традиционални преработки од круша	МЗШВ, 2023-2024
		4.	Ана Селамовска (Раководител)	Етноботаничко истражување на самоникнати овошни видови	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2026-2027)
		5.			
	10.3	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	Селамовска А.	Самоникната овошна флора на С. Македонија	Земјоделски институт, Скопје, 2021.

		2.	Селамовска А., Мискоска-Милевска Е.	Овошјето храна и лек	Скопје, 2021.
		3.	Селамовска А.	Македонски овоштарски толковен речник	Скопје, 2025.
		4.	Miskoska-Milevska, T.E., Selamovska, A. & Isakov, M.M.	Ethnobotanical study of plants for herbal tea making in North Macedonia and their use in medicine. In V. Popović & M. Emerald (Eds.). Therapeutic potential of medicinal plants: The Science Behind the Natural Remedies. Book Chapter, pp. 473-494.	Academic Press, Monography by Elsevier: London & Cambridge… https://doi.org/10.1016/B978-0-443-33152-7.00018-1 (2025)
	10.4	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	Селамовска А., Мискоска-Милевска Е., Најденовска О..	Традиционални преработки од круша.	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство на РС Македонија, Скопје (брошура)...2023.
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии				
	11.1	Дипломски работи			
	11.2	Магистерски работи			
	11.3	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови доказ за објавени шест научни трудови во референтна научна публикација (чл. 136 став (8) од ЗВО)				
	12.1				
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.			
	12.2	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. Број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.			
	12.3	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните четири години			
		Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ Конференција/година
		1.			

1.	Име и презиме	**Александар Марковски**		
2.	Дата на раѓање	24.04.1966		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати	Образование	Година	Институција
		Високо	1990	Земјоделски

	академски и научни степени	образование		факултет, Скопје
		Магистерски студии	1998	Земјоделски факултет, Скопје
		Докторски студии	2008	ФЗНХ, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		4 Земјоделски и Ветеринарни науки	4.01 Земјоделство, Шумарство и Рибартво	4.01.02.07 Овоштарство
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		4 Земјоделски и Ветеринарни науки	4.01 Земјоделство, Шумарство и Рибартво	4.01.02.07 Овоштарство
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Институција	Звање во кое е избран	Научна област
		УКИМ Земјоделски институт, Скопје	Редовен професор	Овоштарство

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
		3.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Органско и биодинамично производство на овошни култури	Органско и биодинамично растително производство/ Земјоделски институт, Скопје
		2.		
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		

10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Aleksandar Markovski, Melpomena Popovska, Viktor Gjamovski, Milena	Investigation of Organoleptic Characteristics of Pomegranate (Punica	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences Vol 76 No 4

			Taseska -Gjorgjijevski, Dushko Nedelkovski	granatum L.) varieties	(2022): 1-9.
		2.	Aleksandar Markovski, Lenche Velkoska-Markovska	Greek Strawberry tree (Arbutus andrachne L.) Genotypes Propagation1	XXVI International Eco-Conference, XII Safe Food, Novi Sad, Serbia, 21–23th September, Proceedings, 79-87, 2022.
		3.	Ana Selamovska, Milena Taseska- Gjorgjijevski, Aleksandar Markovski, Biljana Korunoska	Chemical Composition of some Autochthonous Fruit Species from Macedonia	Journal of Agriculture and Plant Science Vol 21 No 2 (2023): 63-70
		4.	Lenche Velkoska-Markovska, Biljana Petanovska-Ilievska, Aleksandar Markovski	Application of RP-HPLC Method for the Analysis of Some Pesticide Residues in Water Samples	Acta Scientific Agriculture 7.1 (2023): 63-69
		5.	L. Velkoska Markovska, B. Petanovska Ilievska, Aleksandar Markovski,	Application of normal-phase high performance liquid chromatography to the analysis of some pesticide residues in apple juice	XXVI International Eco-Conference, XII Safe Food, Novi Sad, Serbia, 21–23th September, Proceedings, 115-123, 2022.
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	Александар Марковски (учесник)	Мерење и нормирање на работните операции во производството на јаболка, грозје, пченица и ориз.	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2024-2025)
		2.	Александар Марковски (учесник)	Антиоксидативна активност на плодовите од автохтони сорти овошје, зеленчук и грозје	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2021-2022)
		3.			
		4.			
		5.			
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			

		3.			
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Биљана Коруноска**		
2.	Дата на раѓање	12.07. 1972		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	1996	Земјоделски факулет - Скопје
		Магистерски студии	2001	Земјоделски факултет - Скопје
		Докторски студии	2007	ФЗНХ - Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство, шумарство и рибарство	Генетика и селекција на земјоделските култури
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство, шумарство и рибарство	Лозарство
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи	Институција	Звање во кое е избран	Научна област

	и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	УКИМ, Земјоделски институт	Редовен професор	4.01.02.08 Лозарство

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
		3.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Применето лозарство	Енологија/Земјоделски институт, Скопје
		2.	Ампелографија	Енологија/Земјоделски институт, Скопје
		3.	Органско и биодинамично производство на грозје и вино	Енологија/Земјоделски институт, Скопје
		4.	Тероар и микроклиматски услови при производство на вино	Енологија/Земјоделски институт, Скопје
		5.	Органско и биодинамично производство на грозје и вино	Органско и биодинамично растително производство/ Земјоделски институт, Скопје
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		

10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Serafimovska A., Korunoska B. Milanov G., Taseska-Gjorgjijevski M., Nedelkovski D.	Polyphenol composition of wine from the variety cabernet sauvignon	Bulgarian chemical communications. Journal of the Chemicals Institutes of the Bulgarian Academy of Sciences and of the Union of Chemists in Bulgaria, Vol. 53. No.1. 2022, Sofia. IF-T. Reuters (WoS)
		2.	Biljana Korunoska, Vlado Velkoski, Bojan Velkoski	Impact of the air pollution in fertilization grapevine in localities from Skopje vineyards	KNOWLEDGE – International Journal. Vol. 22.7, No. 7. 1915-1920 page. (2021) IF 1.322. (WoS)

		3.	Korunoska, B., Pešić, V., Bunjac. N.	Identification and examination of certain cytogenetic characteristics of some autochthonous varieties of grapevine in R.N. Macedonia.	GENETIKA, Vol.55, No.1, (2023), p. 439 – 454. UDC 575.630; ISSN/eISSN 0534-0012/1820-6069. IF 0.753 (WoS)
		4.	Z. Prculovski, M. Petkov, K. Boskov, T. Popović, B. Korunoska.	Bunch load as a factor on the quality of the grapevine varieties 'Ribier' and 'Italia'.	(2024). Poljoprivreda i Sumarstvo 70 (2), 159-169. Agriculture and Forestry. (WoS)
		5.	Biljana Korunoska, Krum Boškov, Zlatko Prculovski	Pollination of some table grape varieties in the Republic of North Macedonia as a factor for grape quality.	The Turkish Journal of Agriculture and Forestry.*(2026) Scientific and Technological Research Council of Türkiye (TÜBİTAK).* In press. (WoS)
		6.	Rajchin V., Gjosheva Kovachevikj M., Taseska-Gjorgjijevski M., Beleski K., Dimitrov L., Milanov G., Korunovska B., Popovska Stojanov D., Gjolevska-Millenkovska R., Poposka H., Nedelkovski D.,	A comparative analysis of sensory and chemical properties of grape rakija from different Macedonian producers	*Agro-knowledge Journal, vol. 27, no. 1, 59-72. 2026*
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	Соработник	Faktori i tendencije odrzivog razvoja poljoprivrede u vreme pandemije COVID19	Megjunarodni projekat Poljoprivrednog fakulteta Beograd–Zemun, Ministarstvo nauke i tehnologije Srbije, (2020 - 2022)

		2.	Раководител и координатор	Control of the quality and the health condition on the grapevine on a solid basis in Macedonian Institute of Agriculture	H2020-SFS-2016-2022: SUSTAINABLE FOOD SECURITY – RESILIENT AND RESOURCE-EFFICIENT VALUE CHAINS, Macedonian Institute of Agriculture in H2020 participation. Project in the IT Platform Enterprise Europe Network
		3.	Надворешен учесник од Р. С. Македонија	Vitalising ICT Relevance in Agricultural Learning	Project number: 609755-EPP-1-2019-1-BA-EPPKA2-CBHE-JP Р. Србија (2019 – 2022)
		4.	Учесник	Антиоксидативна активност на плодовите од автохтони сорти и популации овошје, зеленчук и грозје.	УКИМ, 2021
		5.	Раководител и главен консултант	Дигитална земјоделска мултијазична платформа и мобилна апликација FIELLDTEQ, развој и имплементација на MODUL VI – FIELLDTEQ AgriDay	Интернационален проект–иновација во ФИТР, Скопје, Компанија 8 ТЕК, ДООЕЛ Скопје. (2021 - 2022)
		6.	Учесник	Ревитализација и комерцијализација на автохтоната винска сорта станушина (*Vitis vinifera* L.)	УКИМ, Земјоделски институт, 2022
		7.	Учесник	Молекуларна карактеризација на автохтониот сортимент цреша од Охридскиот регион	УКИМ, 2024 - 2025
		8.	Учесник	Анализа на влијанието на традициналните и индустриските практики врз квалитетот на ракијата во Македонија.	УКИМ, Земјоделски институт, 2025
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Biljana Korunoska et al.	Strategy of new information technologies for the development of a healthy nutrition system, Chapter II, „Contemporary trends on science and economy management“, Prominent monograph international importance.	Монографија во странство ISBN-13: 978-620-4-75127-6, (april 2022), Page 150 – 170. Chapter II. Publisher: LAP LAMBERT Academic publishing. London, United Kingdom. LAP Lambert Academic Publishing - Catalogue

		2.	Проф. д-р Биљана Коруноска	Лозови подлоги	Универзитет „Св Кирил и Методиј“, 2023, Скопје
		3.	Биљана Коруноска, Ружица Јагуриноска	Лозарство (Ампелографија)	Учебник за IV година (ССО) МОН, 2023
		4.	Ружица Јагуриноска Биљана Коруноска,	Лозарско и овоштарско производство	Учебник за II година (ССО) МОН, 2023
		5.	Проф. д-р Биљана Коруноска	Применето лозарство	Универзитет „Св Кирил и Методиј“, 2026, Скопје
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Korunoska, B., Selamovska, A., Gjamovski, V., Taseska-Gjorgjijevski, M., Beleski, K., Nedelkovski, D., Bandjo-Orešković, K., Djoljevska-Milenkovska, R., Rajčin, V.	Comparative research on antioxidant content in the fruits of select indigenous varieties of fruits, grapes and vegetables.	CONTRIBUTIONS, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences, MASA, Vol. 42–43, No. 1–2, pp. 45–52 (2024). (EBSCO)
		2.	Biljana Korunoska, Vladan Pešić, Krum Boškov, Zlatko Prculovski, Hristina Trišeska,	Application of new innovative solutions of preparations based on zeolith in different phases of production at the grapevine in the Republic of North Macedonia	(2025) AGRICONFERENCE – 34th International scientific-expert conference of agriculture and food industry Journal Works No 75-1, PPF Sarajevo 2025 p. 29 CAB Publishing - UK
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година

		1.				
		2.				
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години				
		Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Душко Мукаетов**		
2.	Дата на раѓање	01.06. 1962 год.		
3.	Степен на образование	VIII – докторат		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	1989	УКИМ Земјоделски факултет, Скопје
		Магистерски студии	1996	УКИМ Земјоделски факултет, Скопје
		Докторски студии	2004	УКИМ Земјоделски факултет, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		4. Земјоделски и ветеринарни науки	4.01. Земјоделство, шумарство и рибарство	4.01.01.01. Педологија
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		4. Земјоделски и ветеринарни науки	4.01. Земјоделство, шумарство и рибарство	4.01.01.01. Педологија
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Институција	Звање во кое е избран	Научна област
		УКИМ Земјоделски институт, Скопје	Редовен професор	4.01.01.01. Педологија
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			

	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии			
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
		6.			
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии			
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.	Климатска варијабилност и ранливост на органското производство	Органско и биодинамично растително производство / Земјоделски институт – Скопје	
		2.	Законска регулатива во органското производство	Органско и биодинамично растително производство / Земјоделски институт – Скопје	
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии			
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.			
		2.			
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
			Hristina Poposka, Dusko Mukaetov	Effect of foliar chelated forms spraying on grape yield and mineral status of shoots	2024 /Bulgarian Journal of Crop Science, 2024, 61 (3), pp 92-99
		1.	Duško Mukaetov, Hristina Poposka	Spatial assessment of the soil organic carbon content under different types of land use in the Ohrid valley	Agro-knowledge Journal, vol. 24, No. 4, pp. 193-205/2023
		2.	Hristina Poposka, Dusko Mukaetov, Dusko Nedelkovski, Milena T. Gjorgjijevski	Effect of foliar calcium and nitrogen treatments on yield and fruit quality of table grapes cv. Cardinal	Agro-knowledge Journal, vol. 24, No. 3, pp. 91-104 / 2023
		3.	Poposka H., Mukaetov D., Cvetkovic J., Andreevski M., Tasevska G.M, Bandjo O.K., Nedelkovski D., Gjoljevska M.R.	Copper monitoring in vineyard soils of the Tikvesh region, North Macedonia	Agro-knowledge Journal, Vol. 23, No. 4, 183-197. /2022
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	учесник	Халоморфни почви во регионот на Овче Поле	2024-2025 УКИМ Земјоделски институт, Скопје

		3.	учесник	Assessment on the mitigation and adaptation to climate change in agriculture sector in North Macedonia	2025 Japan International Cooperation Agency (JICA) and Faculty of Agricultural Sciences and Food, Skopje
		4.	носител	Eco-Friendly Nature-based solutions to mitigate soil degradation (ECOBASE)	2024 – 2027 Interreg IPA Adrion 2021-2027 Programme/University Ss. Cyril and Methodius - Institute of Agriculture – Skopje
		5.	носител	Carbon for Soil Quality project in the Mediterranean region (Carbon4Soil)	2024-2026 Interreg EuroMED Programme/ University Ss. Cyril and Methodius - Institute of Agriculture – Skopje
		2.	учесник	Support the procedure of drafting and enacting the Law on soil protection	2023 – 2025 Institute for Good Governance and Policy in Environment and Climate Change (IPECC), Ministry of Environment and Physical Planning, North Macedonia and UNEP.
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
		6.			
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			

		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
		6.			
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Марјан Андреевски**		
2.	Дата на раѓање	03 12 1963		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	1988	Земјоделски факултет Скопје
		Магистерски студии	1996	Земјоделски факултет Скопје
		Докторски студии	2005	УКИМ ФЗНХ
6.	Научно поле, научно потполе и научна област на научниот степен магистер	Научно поле	Научно потполе	Област
		Земјоделство, шумарство и рибарство	Наука за земјиште и води	Педологија 4.01.01.01
7.	Научно поле, научно потполе и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Научно поле	Научно потполе	Област
		Земјоделство, шумарство и рибарство	Наука за земјиште и води	Педологија 4.01.01.01
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде	Институција	Звање во кое е избран	Научна област

	работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	УКИМ Земјоделски институт Скопје	Редовен професор	Педологија 4.01.01.01

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
		3.		
		4.		
		5.		
		6.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Одржливо управување со почвените ресурси	Органско и биодинамично растително производство/УКИМ-Земјоделски институт
		2.		
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		

10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Poposka, H., Mukaetov, D., Cvetkovic, J., Andreevski, M., Tasevska, T. M., Bandjo Oreskovic, K., Nedelkovski, D., Gjoljevska, M. R.	Copper monitoring in vineyard soils of the Tikvesh region, North Macedonia	*Agro-knowledge Journal,* **23**, 183-197 (2022).
		2.	Marjan ANDREEVSKI, Dushko MUKAETOV, Slavcho HRISTOVSKI, Hristina POPOSKA, Hristina TRISHESKA	CONTENT OF HEAVY METALS OF SOILS FORMED ON ANDESITE ROCKS FROM THE AREA OF KRATOVO	Book of proceedings, Scientific conference: Innovations in sustainable agriculture–bridging science and practice ; [editing Biljana Drvoshanova]. - Skopje : Ss. Cyril and Methodius University, Institute of Agriculture, 2026

		3.	Marjan Andreevski, Duško Mukaetov, Hristina Poposka	Content of humus of soils formed on gipsum rocks in the Republic of Macedonia	CONTRIBUTIONS, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences, MASA, Vol. 44, No.1- 2, (2023)
		4.	Hristina POPOSKA, Dushko MUKAETOV, Marjan ANDREEVSKI	EFFECTS OF CALCIUM SPRAYS ON YIELD AND GRAIN QUALITY OF MAIZE (ZEA MAYS L.)	Book of proceedings, Scientific conference: Innovations in sustainable agriculture–bridging science and practice ; [editing Biljana Drvoshanova]. - Skopje : Ss. Cyril and Methodius University, Institute of Agriculture, 2026
		5.	Dejan Mandžukovski, Aco Teofilovski, Marjan Andreevski, Renata Ćušterevska, Rossen Tzonev4& Marius Dimitrov	Relationships between vegetation of Macedonian pine (Pinus peuce Griseb.) and different types of soils on which it develops	Hacquetia, 21, 1-18 (2022)
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	учесник	Производни и квалитетни својства на нови сорти ориз (*Oriza sativa L.*) регистрирани во Република Македонија	Универзитет „Св Кирил и Методиј’’, Скопје, 2017-2018,
		2.	учесник	Содржина на бакар во лозовите насади од Тиквешкиот регион	УКИМ Земјоделски институт Скопје,**2021-2022**
		3.	учесник	Creation of the Macedonian Soil Information System (MASIS)	FAO ,2013-2015
		4.	учесник	Интродукција на нови странски сорти ориз во оризопроизводството на Р. Македонија	Универзитет „Св Кирил и Методиј’’, Скопје, 2014-2015,
		5.	учесник	Халоморфни почви во регионот на Овче Поле	Земјоделски институт Скопје,Универзитет „Св Кирил и Методиј’’, Скопје,2024-2025
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			

		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		3.			
		4.			
		5.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
		6.			
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. Број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
		6.			
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. Број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години			
		Ред. Број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Катерина Банџо Орешковиќ**		
2.	Дата на раѓање	25.08.1983		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички Звања	Редовен професор		
5.	Податоци за завршеното	Образование	Година	Институција
	образование односно стекнати академски и	Високо образование	2007	Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје
	научни степени	Магистерски студии	2010	Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје

		Докторски студии	2015	Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		Биотехнички науки	Заштита на растенијата	Ентомологија
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство, шумарство и рибарство	4.01.03.01 Фитопатологија
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Институција	Звање во кое е избран	Научна област
		УКИМ Земјоделски институт – Скопје	Редовен професор	4.01.03.01 Фитопатологија

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред.бр	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. Број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Заштита на растенијата во органско и биодинамично производство	Органско и биодинамично производство/ Земјоделски институт
		2.	Карантински болести и штетници во органското производство	Органско и биодинамично производство/ Земјоделски институт
		3.	Климатска варијабилност и ранливост на органското производство	Органско и биодинамично производство/ Земјоделски институт
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред.бр	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
10.	Селектирани резултати во последните пет години			

10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
	Ред.бр	Автори	Наслов	Издавач / година
	1.	Jevremović D., **Bandjo Oreshkovikj K.**, Vasilijević B., Gjamovski V.	First report of fig mosaic virus and fig leaf mottle-associated virus 1 in *Ficus carica* in North Macedonia	Journal of Plant Pathology, https://doi.org/10.1007/s42161-025-02030-w. /2025
	2.	**Bandjo Oreshkovikj K.**, Kuzmanovska B., Rusevski R.	Control efficacy of a novel succinate dehydrogenase inhibitor fungicide, penthiopyrad, against *Botrytis cinerea*.	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences, vol. 78 (2), 14-19./2024
	3.	**Bandjo Oreshkovikj K.,** Rusevski R., Kuzmanovska B., Risteski M., Sotirovski K.	Biocontrol potential of *Trichoderma atroviride* and *Bacillus subtilis* against *Erysiphe necator* under field conditions.	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences, vol. 78 (2), 20-27./2024
	4.	Rusevski R., Kuzmanovska B., **Bandjo Oreshkovikj K.**	Control of grey mold disease on tomato with novel biofungicides.	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences, vol. 78 (1), 75-80./2024
	5.	M. Risteski, B. Kuzmanovska, **K. Bandzo Oreshkovikj**, V. Tanovski, R. Rusevski, J. Kjiprovski, K. Sotirovski	*In vitro* pathogenicity tests of seven *Phytophthora* species on european chestnut.	CONTRIBUTIONS, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences, MASA, Vol. 44, No. 1-2./2023
10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
	Ред.бр	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
	1.	Учесник	Плевелната вегетација како резервоар на вирусни заболувања кај претставници од култивираните растенија од fam. *Solanaceae* и fam. *Cucurbitaceae.*	2025-2027 / Земјоделски институт – Скопје
	2.	Учесник	Молекуларна карактеризација на автохтониот сортимент цреша од Охридскиот регион.	2025 / Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
	3.	Учесник	Плевелната вегетација како домаќин и извор на вирусни заболувања кај пиперката	2024 / Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
	4.	Носител	Утврдување на здравствениот статус на 10 локални сорти везена пиперка од Ген банката, регенерација на семенскиот материјал и евалуација на приносните компоненти	2023 / Земјоделски институт – Скопје
	5.	Учесник	EIT Smart farming - future of the agriculture and rural development.	2022 / European Institute of Innovation and Technology
10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
	Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
	1.	Катерина Банџо Орешковиќ	Карантински вируси и фитоплазми за Република Северна Македонија	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје / 2025

		2.				
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)				
		Ред.бр	Автори	Наслов	Издавач / година	
		1.				
		2.				
		3.				
11.	Менторства					
	11.1.	Дипломски работи				
	11.2.	Магистерски работи				
	11.3.	Докторски дисертации				
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години					
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години				
		Ред. бр	Автори	Наслов	Издавач /година	
		1.				
		2.				
		3.				
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години				
		Ред. бр	Автори	Наслов	Издавач /година	
		1.				
		2.				
		3.				
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години				
		Ред.бр	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/Конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Христина Попоска**		
2.	Дата на раѓање	17.07. 1981 год.		
3.	Степен на образование	VIII – докторат		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Виш научен соработник/вонреден професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	2005	УКИМ Земјоделски факултет, Скопје
		Магистерски студии	2011	УКИМ Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје
		Докторски студии	2016	УКИМ Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		4. Земјоделски и ветеринарни науки	4.01. Земјоделство, шумарство и рибарство	4.01.01.02. Плодност на земјиштето и исхрана на растенијата
7.	Подрачје, поле и област на	Подрачје	Поле	Област

	научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	4. Земјоделски и ветеринарни науки	4.01. Земјоделство, шумарство и рибарство	4.01.01.02. Плодност на земјиштето и исхрана на растенијата
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Институција	Звање во кое е избран	Научна област
		УКИМ Земјоделски институт, Скопје	Виш научен соработник/вонреден професор	4.01.01.02. Плодност на земјиштето и исхрана на растенијата

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. Број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
		3.		
		4.		
		5.		
		6.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. Број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Плодност на земјиштето и ѓубрење во органското производство	Органско и биодинамично растително производство / Земјоделски институт – Скопје
		2.	Климатска варијабилност и ранливост на органското производство	Органско и биодинамично растително производство / Земјоделски институт – Скопје
		3.	Одржливо управување со почвените ресурси	Органско и биодинамично растително производство / Земјоделски институт – Скопје
		4.	Тероар и микроклиматски услови при производство на вино	Енологија / Земјоделски институт – Скопје
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред. Број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
10.	Селектирани резултати во последните пет години			

	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Hristina Poposka, Dusko Mukaetov, Dusko Nedelkovski, Milena T. Gjorgjijevski	Effect of foliar calcium and nitrogen treatments on yield and fruit quality of table grapes cv. Cardinal	Agro-knowledge Journal, vol. 24, No. 3, pp. 91-104 / 2023
		2.	Duško Mukaetov, Hristina Poposka	Spatial assessment of the soil organic carbon content under different types of land use in the Ohrid valley	Agro-knowledge Journal, vol. 24, No. 4, pp. 193-205/2023
		3.	B. Drvoshanova, K. Bandzo Oreshkovikj, H. Poposka	Sustainable cultivation practices for mitigation of climate change on pepper (*Capsicum annuum* L.) crop.	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences, vol. 77 (2), 9-15/2023
		4.	Taseska-Gjorgjijevski.M., Nedekovski D., Dzoljevska M.R, Poposka H.	Determination of some parmeters in wine produced from clone and population of Vranec vines.	Journal of agricultural, food and environmental sciences, Vol 76, No 8, 46-51 /2022
		5.	Poposka H., Mukaetov D., Cvetkovic J., Andreevski M., Tasevska G.M, Bandjo O.K., Nedelkovski D., Gjoljevska M.R.	Copper monitoring in vineyard soils of the Tikvesh region, North Macedonia	*Agro-knowledge Journal,* Vol. 23, No. 4, 183-197. /2022
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
			носител	Халоморфни почви во регионот на Овче Поче	2024-2025 УКИМ Земјоделски институт, Скопје.
		1.	носител	Содржина на бакар во лозовите насади од Тиквешкиот регион	2022-2023 Универзитетот „Св. Кирил и Методиј, Скопје
		2.	учесник	Анализа на влијанието на традиционалните и индустриските практики врз квалитетот на ракијата во Македонија	2025-2026 УКИМ Земјоделски институт, Скопје.
		3.	учесник	Assessment on the mitigation and adaptation to climate change in agriculture sector in North Macedonia	2025 Japan International Cooperation Agency (JICA) and Faculty of Agricultural Sciences and Food, Skopje

		4.	учесник	Eco-Friendly Nature-based solutions to mitigate soil degradation (ECOBASE)	2024 – 2027 Interreg IPA Adrion 2021-2027 Programme/University Ss. Cyril and Methodius - Institute of Agriculture – Skopje
		5.	учесник	Carbon for Soil Quality project in the Mediterranean region (Carbon4Soil)	2024-2026 Interreg EuroMED Programme/ University Ss. Cyril and Methodius - Institute of Agriculture – Skopje
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Попоска Христина	Практикум по анализа на ѓубрива	Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје/2025
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
		6.			
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. Број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
		6.			
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. Број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години			
		Ред. Број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
		1.				

		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Душко Неделковски**		
2.	Дата на раѓање	28.04.1986		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Вонреден професор		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	2008	Хемиско-технолошки и металуршки Универзитет-Софија, Р. Бугарија
		Магистерски студии	2009	Хемиско-технолошки и металуршки универзитет-Софија, Р. Бугарија
		Докторски студии	2018	Аграрен универзитет-Пловдив, Р. Бугарија
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки 4.	Земјоделска биотехнологија 4.04.	Друго 4.04.00.07
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки 4.	Земјоделство, шумарство и рибарство 4.01.	Лозарство 4.01.02.08
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Институција	Звање во кое е избран	Научна област
		УКИМ Земјоделски институт-Скопје	Вонреден професор	Биотехнички науки

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
		3.		
		4.		
		5.		

	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.	Применето лозарство	Енологија/ УКИМ ЗИ
		2.	Микробиологија со ензимологија	Енологија/ УКИМ ЗИ
		3.	Технологија на јаки алкохолни пијалаци	Енологија/ УКИМ ЗИ
		4.	Анализа на вино и јаки алкохолни пијалаци	Енологија/ УКИМ ЗИ
		5.	Органско и биодинамично производство на грозје и вино	Енологија/ УКИМ ЗИ Органско и биодинамично растително производство/УКИМ ЗИ
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		

10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Ana Selamovska, Viktor Gjamovski, BiljanaKorunoska, Milena Taseska-Gjorgjijevski, KlimeBeleski,Duško Nedelkovski, Katerina BandjoOrešković, Roze Djoljevska-Milenkovska, Viktor Rajčin	COMPARATIVE RESEARCH ON ANTIOXIDANT CONTENT IN THE FRUITS OF SELECT INDIGENOUS VARIETIES OF FRUITS, GRAPES AND VEGETABLESof north Macedonia.	CONTRIBUTIONS, Section of Natural,Mathematical andBiotechnicalSciences, MASA, Vol. 42, No.1–2, pp.45–52(2021)
		2.	Dimitar DIMITROV, Dushko NEDELKOVSKI, Marija GJOSHEVA KOVACHEVIKJ, Teodora YANEVA, Anatoli ILIEV, Miroslav IVANOV, Petya RAEVA	Study on the phenolic composition and antioxidant potential of grape juices from white grapevine varieties	Journal of Central European Agriculture, 2025, 26(4), p.1090-1100 DOI: /10.5513/JCEA01/26.4.4662
		3.	Dushko Nedelkovski, Venelin Roytchev, Dimitar Dimitrov	Content of phenolic substances in grapes and wine of the Vranec variety (Vitis vilifera L.) grown at different altitude	March 2025 Ukrainian Food Journal14(1):22-35 DOI: 10.24263/2304-974X-2025-14-1-5
		4.	Dushko Nedelkovski, Dimitar Dimitrov	Aromatic profile of Macedonian and Bulgarian red wines from local variety Vranec and hybrid variety Kaylashki Rubin	March 2022 Ukrainian Food Journal11(1):27-38 DOI: 10.24263/2304-974X-2022-11-1-5

		5.	Neli Keranova, Duschko Nedelkovski, Angel Ivanov, Venelin Roychev	Impact of yield standardization on leaf gas exchange of dessert grape cultivars	Agricultural University – Plovdiv AGRICULTURAL SCIENCES Volume 17 Issue 46 2025
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	Учесник	Агро-Еко туризам – заьивуваше на традициите и за;увуваче на природата (Финансиран од фонд за разво при министерство за надворешни и европски работи на Р. Словенија	УКИМ Земјоделски институт 2025-26
		2.	Учесник	ЕЦОБАСЕ (Финансиран од ЕУ	УКИМ Земјоделски институт 2025-27
		3.	Учесник	Ревитализација и комерцијализација на автохтоната винска сорта станушина (*Vitis vinifera* L.)	УКИМ Земјоделски институт 2022
		4.	Учесник	Мерење и нормирање на работните операции во производството на јаболка, грозје, пченица и ориз	УКИМ Земјоделски институт 2024
		5.	Учесник	Анализа на влијанието на традициналните и индустрискитепрактики врз квалитетот на ракијата во Македонија,	УКИМ Земјоделски институт 2025
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Милена Тасеска-Ѓорѓијевски, Душко Неделковски	Практикум по анализа на вино и јаки алкохолни пијалаци	УКИМ, 2024 (е-издаваштво)
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
		6.			
11.	Менторства				
	11.1.	Дипломски работи		/	
	11.2.	Магистерски работи		/	

	11.3.	Докторски дисертации	/			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години					
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години				
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година	
		1.				
		2.				
		3.				
		4.				
		5.				
		6.				
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години				
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година	
		1.				
		2.				
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години				
		Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

1.	Име и презиме	**Марија Ѓошева-Ковачевиќ**		
2.	Дата на раѓање	09.02.1972		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на научниот степен	Доктор по организациски науки и управување (менаџмент), научен соработник		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Трет циклус студии – докторат	2021	ИСППИ Скопје
		Втор циклус студии – магистратура	2012	Земјоделски факултет, Скопје
		Високо образование	1998	Земјоделски факултет, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство шумарство и рибарство	Агроекономика
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		Општествени науки	Економија и бизнис	Менаџмент и бизнис 5.02.00.03

<table>
<tr><td>8.</td><td colspan="5">Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области</td><td>Институција</td><td>Звање во кое е избран</td><td>Научна област</td></tr>
<tr><td colspan="6"></td><td>УКИМ Земјоделски институт Скопје</td><td>Научен соработник</td><td>Економика на земјоделството 4.05.01.01</td></tr>
<tr><td>9.</td><td colspan="9">Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии</td></tr>
<tr><td></td><td>9.1</td><td colspan="8">Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Ред. број</td><td colspan="5">Наслов на предметот</td><td colspan="2">Студиска програма/институција</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>1.</td><td colspan="5"></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td></td><td>9.2</td><td colspan="8">Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Ред. број</td><td colspan="5">Наслов на предметот</td><td colspan="2">Студиска програма/институција</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>1.</td><td colspan="5">Рурален развој</td><td colspan="2">Органско и биодинамично растително производство, УКИМ Земјоделски институт, Скопје</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td colspan="5"></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>2.</td><td colspan="5">Менаџмент и маркетинг на вино и јаки алкохолни пијалаци</td><td colspan="2">Енологија, УКИМ Земјоделски институт, Скопје</td></tr>
<tr><td></td><td>9.3</td><td colspan="8">Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Ред. број</td><td colspan="5">Наслов на предметот</td><td colspan="2">Студиска програма/институција</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>1.</td><td colspan="5"></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>10.</td><td colspan="9">Селектирани резултати во последните пет години</td></tr>
<tr><td></td><td>10.1</td><td colspan="8">Релевантни печатени научни трудови (до пет)</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Ред. број</td><td>Автори</td><td colspan="4">Наслов</td><td colspan="2">Издавач/година</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>1</td><td>Gjosheva Kovachevikj, M.; Mrdalj, V.; Popovska Stojanov, D.; Dimitrov, L.</td><td colspan="4">Key Determinants Influencing Income Diversification Among Rural Households in North Macedonia</td><td colspan="2">HAED–DAES 2025 International Scientific Conference, Osijek, Croatia, 2025</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>2</td><td>Gjosheva Kovachevikj, M.; Popovska Stojanov, D.; Dimitrov, L.</td><td colspan="4">The Degree of Income Diversification among Rural Households in the Polog and Pelagonia Regions of North Macedonia</td><td colspan="2">Scientific Papers Series: Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development, Vol. 25, Issue 2, 2025</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>3</td><td>Dimitrov, L.; Gjosheva Kovachevikj, M.; Popovska Stojanov, D.; Nedelkovski, D.</td><td colspan="4">Influence of the Economic Crisis on the Production Price of Wine Grapes in the Republic of North Macedonia</td><td colspan="2">XIII International Scientific Agriculture Symposium “AGROSYM 2022”, Book of Proceedings, 2022</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>4</td><td>Gjosheva Kovachevikj, M.; Dimitrov, L.; Popovska Stojanov, D.</td><td colspan="4">Analyzing the Rural Poverty in the Republic of North Macedonia across Diverse Income Compositions</td><td colspan="2">AGROFOR International Journal, Faculty of Agriculture, University of East Sarajevo, Vol. 9, No. 1, 2024</td></tr>
</table>

		5	Rajchin, V.; Nedelkovski, D.; Gjosheva Kovachevikj, M.; Popovska Stojanov, D.	Different Application Method of GA_3 as an Agrotechnical Tool Influencing the Fruit Quality of Flame Seedless Grape Variety (*Vitis vinifera* L.)	Institute of Viticulture and Enology – Pleven; Proceedings of International Scientific Conference, 2024
	10.2	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	Марија Ѓошева-Ковачевиќ (координатор)	Проект за Заживување на традицијата и зачувување на природата, Проект финансирн од Република Словенија (фондот за развој при Министерството за надворешни и европски работи)	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2025-2026)
		2.	Марија Ѓошева-Ковачевуќ (учесник)	Мерење и нормирање на работните операции во производството на	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2021-2022)
				јаболка, грозје, пченица и ориз.	
		3	Марија Ѓошева-Ковачевиќ (менаџер на проектот)	Медовината како иновативен производ во пчеларството и винарството (Финансиран од Општина Гази баба)	2022
		4	Марија Ѓошева-Ковачевиќ (учесник на проектот)	Плевелната вегетација како домаќин на вирусни заболувања кај пиперката (финансиран од интегративните средства на Универзитетот)	2023/2024
		5	Марија Ѓошева-Ковачевиќ (менаџер на проектот)	Истражување на социоекономската состојба кај младите во руралните средини во С. Македонија (финансиран од интегративните средства на Универзитетот)	2022/2023
	10.3	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	Ѓошева-Ковачевиќ, Марија; Димитров, Лазо; Дрвошанова, Биљана; Ѓамовски, Виктор; Неделковски, Душко; Бардакоски, Зоран;	Агро-екотуризам: теоретски и научен пристап, практични чекори и примери за агро-екотуризам	Земјоделски институт/2026

			Србиновски, Владо; Еделински, Златко		
	10.4	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.			
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии				
	11.1	Дипломски работи			
	11.2	Магистерски работи			
	11.3	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови доказ за објавени шест научни трудови во референтна научна публикација (чл. 136 став (8) од ЗВО)				
	12.1				
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.			
	12.2	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.			
	12.3	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните четири години			
		Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ Конференција/година
		1			
		2			
		3			

1.	Име и презиме	**Лазо Димитров**		
2.	Дата на раѓање	17.07.1974		
3.	Степен на образование	VIII		
4.	Наслов на научниот степен	Научен соработник		
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција
		Трет циклус студии – докторат	2023	УКИМ Економски факултет, Скопје
		Втор циклус студии - магистратура	2009	УКИМ Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје
		Високо образование	1999	УКИМ Земјоделски факултет, Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област
		Земјоделски и ветеринарни науки	Земјоделство шумарство и рибарство	Агроекономија
7.		Подрачје	Поле	Област

	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Општествени науки	Економија и бизнис	Економија 5.02.00.01
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Институција	Звање во кое е избран	Научна област
		УКИМ Земјоделски институт, Скопје	Научен соработник	Економија 5.02.00.01

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.		
	9.2	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.	Рурален развој	Органско и биодинамично растително Производство, УКИМ Земјоделски институт, Скопје
		2.	Менаџмент и маркетинг на вино и јаки алкохолни пијалаци	Енологија, УКИМ Земјоделски институт, Скопје
	9.3	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма/институција
		1.		

10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1	Lazo Dimitrov, Aleksandar Uzunov, et al.	Economic aspects of honey bee queen breeding: insights from a European study	Journal of Apicultural Research, DOI: 10.1080/00218839.2024.2361944, https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/00218839.2024.2361944?needAccess=true

		2	LAZO DIMITROV, BODAN ANDONOV, VESNA MRDALJ, MARIJA GJOSHEVA KOVACHEVIKJ.	INTERNATIONAL MARKETS' INFLUENCE ON COWS` MILK INTHE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA	Economic Development year.27 No.3/2025, November2025, page 70-80, https://www.doi.org/10.55302/ED25370d. https://www.ek-inst.ukim.edu.mk/economic-development-year-27-no-3-2025-november2025/
		3	Gjosheva Kovachevikj, M.; Mrdalj, V.; Popovska Stojanov, D.; Dimitrov, L.	Key Determinants Influencing Income Diversification Among Rural Households in North Macedonia	HAED–DAES 2025 International Scientific Conference, Osijek, Croatia, 2025
		4	Gjosheva Kovachevikj, M.; Popovska Stojanov, D.; Dimitrov, L.	The Degree of Income Diversification among Rural Households in the Polog and Pelagonia Regions of North Macedonia	*Scientific Papers Series: Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*, Vol. 25, Issue 2, 2025
		5	Gjosheva Kovachevikj, M.; Dimitrov, L.; Popovska Stojanov, D.	Analyzing the Rural Poverty in the Republic of North Macedonia across Diverse Income Compositions	*AGROFOR International Journal*, Faculty of Agriculture, University of East Sarajevo, Vol. 9, No. 1, 2024
	10.2	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	Лазо Димитров (учесник)	Проект за Заживување на традицијата и зачувување на природата, Проект финансирн од Република Словенија (фондот за развој при Министерството за надворешни и европски работи)	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2025-2026)
		2.	Лазо Димитров (раководител)	Мерење и нормирање на работните операции во производството на јаболка, грозје, пченица и ориз.	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2021-2022)
		3.	Лазо Димитров (учесник)	Истражување на социоекономската состојба кај младите во руралните средини во С. Македонија (финансиран од интегративните средства на Универзитетот)	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2022-2023)

		4.	Лазо Димитров (учесник)	Етноботаничко истражување на самоникнати овошни видови	УКИМ, Земјоделски институт, Скопје (2026-2027)
	10.3	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	Ѓошева-Ковачевиќ, Марија; Димитров, Лазо; Дрвошанова, Биљана; Ѓамовски, Виктор; Неделковски, Душко; Бардакоски, Зоран; Србиновски, Владо; Еделински, Златко	Агро-екотуризам: теоретски и научен пристап, практични чекори и примери за агро-екотуризам	Земјоделски институт/2026
	10.4	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.			
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии				
	11.1	Дипломски работи			
	11.2	Магистерски работи			
	11.3	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови доказ за објавени шест научни трудови во референтна научна публикација (чл. 136 став (8) од ЗВО)				
	12.1				
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.			
	12.2	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.			
	12.3	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните четири години			
		Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ Конференција/година
		1			
		2			
		3			

1.	Име и презиме	**Биљана Дрвошанова**		
2.	Дата на раѓање	31.01.1983		
3.	Степен на образование	Доктор на науки		
4.	Наслов на наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања	Научен соработник		
5.	Податоци за завршеното образование односно стекнати академски и научни степени	Образование	Година	Институција
		Високо образование	2009	Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје
		Магистерски студии	2012	Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје
		Докторски студии	2023	Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистерски студии	Подрачје	Поле	Област
		4.01	4.01.02	4.01.02.04
7.	Подрачје, поле и област на научен степен доктор на науки со соодветен коден број на научната област на докторирање согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Подрачје	Поле	Област
		4.01	4.01.02	4.01.02.04
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран во која научна област со соодветен коден број согласно Меѓународната Фраскатиева класификација од 2015 година и релевантни домашни акти со кои се утврдуваат научно-истражувачките полиња од трето ниво-области	Институција	Звање во кое е избран	Научна област
		УКИМ, Земјоделски институт – Скопје	Научен соработник	Градинарство

9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии			
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии		
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција
		1.		
		2.		
		3.		
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии		

		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.	Одржливи технологии во градинарството	Органско и биодинамично растително производство / УКИМ, Земјоделски институт - Скопје	
		2.			
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии			
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.			
		2.			
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Kika Krasniqi, A.; Drvoshanova, B.	Effect of Grafting and Growing Environment on Yield Performance of Two Bell Pepper Cultivars.	Agriculturae Conspectus Scientificus. Vol 89, No 4, 383-389, 2024
		2.	Drvoshanova, B., Bandzo Oreshkovikj K., Poposka H.	Sustainable cultivation practices for mitigation of climate change on pepper (*Capsicum annuum* L.) crop.	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences Vol.77(2):9-15, 2023
		3.	Drvoshanova, B., Ivanovska, S., Jankulovska, M., Popsimonova, G.	Phenotypic diversity of local pepper *(Capsicum annuum L.)* varieties intended for dehydration.	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences Vol.77(2):16-25, 2023
		4.	Drvoshanova, B., Ivanovska, S., Jankulovska, M., Popsimonova, G.	Variation of fruit morphological traits in *Capsicum annuum* L. germplasm collection from North Macedonia.	Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences Vol.76(1):26-33, 2022
		5.	Drvoshanova, B., Ivanovska, S., Jankulovska, M., Popsimonova, G., Ibushoska, A.	Evaluation of fruit traits in pepper (type kapiya) collection from North Macedonia.	Acta Hortic. 1320, 25-32 DOI: 10.17660/ActaHortic.2021.1320.3 2021
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред.број	Својство (носител или учесник)	Наслов	Времетраење Институција од која што е организиран, финансиран, спроведен
		1.	Учесник (Експерт за одржливо земјоделско производство)	Заживување на традицијата - зачувување на природата	2025-2026 Амбасада на Република Словенија и Фонд за развој при Министерството за надворешни и европски работи на Република Словенија.

		2.	Учесник	Плевелната вегетација како резервоар на вирусни заболувања кај претставници од fam. *Solanaceae* и fam. *Cucurbitaceae*	V.2025 – III.2026 Земјоделски институт - Скопје
		3.	Учесник	COST Action 22146 - Harnessing the potential of underutilized crops (DIVERSICROP)	X.2023 – X.2027 COST Association (EU)
		4.	Учесник	Утврдување на здравствениот статус на 10 локални сорти везена пиперка од ген банката, регенерација на семенскиот материјал и евалуација на приносните компоненти	III.2023 – III.2024 Земјоделски институт - Скопје
		5.	Учесник (Клучен експерт)	TCP/RER/3802: Creating enabling environments for enhanced climate resilience in agriculture	III.2021 – VIII.2022 FAO (Food and Agriculture Organisation)
	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Ѓошева-Ковачевиќ, Марија; Димитров, Лазо; Дрвошанова, Биљана; Ѓамовски, Виктор; Неделковски, Душко; Бардакоски, Зоран; Србиновски, Владо; Еделински, Златко	Агро-екотуризам: теоретски и научен пристап, практични чекори и примери за агро-екотуризам	Земјоделски институт/2026
		2.			
		3.			
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
		Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.	Drvoshanova Biljana	Guide for post-harvest activities for tomato.	Regional Rural Development Standing Working Group in South Eastern Europe, 2024
		2.	Drvoshanova Biljana	Guide for post-harvest activities for pepper.	Regional Rural Development Standing Working Group in South Eastern Europe, 2024
		3.	Drvoshanova Biljana, Ibushoska Afrodita, Vangelovski Ivan	Guide for sustainable management of plastic tunnels.	National Federation of Farmers, 2021
		4.			
11.	Менторства				

	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните пет години			
		Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр. 5
Додаток на диплома (Diploma supplement)

1. Податоци за носителот на дипломата	
1.1 Име	
1.2. Презиме	
1.3. Датум на раѓање, место и држава на раѓање	
1.4. Матичен број	
2. Податоци за стекнатата квалификација	
2.1. Датум на издавање	
2.2. Назив на квалификацијата	Магистер по органско и биодинамично растително производство
2.3. Име на студиската програма, односно главно студиско подрачје, поле и област на студиите	Органско и биодинамично растително производство
2.4. Име и статус на високообразовната/научната установа која ја издава дипломата	УКИМ Земјоделски институт - Скопје
2.5. Име и статус на високообразовната/научната установа која ја администрираа дипломата (доколку е различна)	УКИМ Земјоделски институт - Скопје
2.6. Јазик на наставата	Македонски јазик
3. Податоци за степен (циклус) на квалификацијата	
3.1. Вид на квалификацијата (академски/стручни студии)	Академски студии
3.2. Степен (циклус) на квалификација	Втор циклус на студии
3.3. Траење на студиската програма, години и ЕКТС	1 (една) година, 60 ЕКТС
3.4. Услови за запишување на студиската Програма	Да има завршено прв циклус на студии на соодветни или сродни студии (240 кредити)
4. Податоци за содржините и постигнатите резултати	
4.1. Начин на студирање (редовни, вонредни)	Редовни
4.2. Просечна оценка во текот на студиите	
5. Податоци за користење на квалификацијата	
5.1. Пристап до понатамошни студии	Квалификацијата е завршна и овозможува пристап на трет циклус на студии, под услови предвидени со закон
5.2. Професионален статус (ако е применливо)	
6. Дополнителни информации	
6.1. Дополнителни информации за студентот	
6.2. Дополнителни информации за високообразовната установа	УКИМ Земјоделски институт - Скопје, Бул. 16-та Македонска бригада, тел: 02/3230 910, www.zeminst.ukim.edu.mk,
7. Заверка на додатокот на дипломата	
7.1. Датум и место	
7.2 Име и потпис	(место за потпис-не се печати) (место за потпис-не се печати) ---------- ---------- Проф. д-р Душко Неделковски Проф. д-р Биљана Ангелова

7.3. Функција на потписникот	Директор	Ректор
7.4. Печати	печат на единицата	печат на УКИМ
8. Податоци за системот на високото образование во Р.С. Македонија		
8.1. Видови високообразовни установи, односно установи што вршат високообразовна дејност		
8.2. Вид на студии		
8.3. Акредитација на високообразовната институција, односно установата што врши високообразовна дејност		
8.4. Структура на високообразовните универзитетски (академски) студиски програми		
8.5. Услови за запишување на студиите		
8.6. Систем на оценување		

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИТЕТ ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ
ОДБОР ЗА АКРЕДИТАЦИЈА НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
AGJENCIA PËR CILËSI NË ARSIMIN E LARTË
BORDI PËR AKREDITIM I ARSIMIT TË LARTË

Бр.-Nr. 08-228/6

09 06 2022 година

Врз основа на член 48 став (2) точка 6, член 145 став (2) и член 227 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија" бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр.178/21), Одборот за акредитација на високото образование на Република Северна Македонија, на својата 19 седница одржана на 01.06.2021 година, донесе

РЕШЕНИЕ

за акредитација на студиската програма „Органско и биодинамично растително производство", втор циклус на академски студии - постдипломски студии (60 ЕКТС), на Земјоделски институт при Универзитет „Св. Кирил и Методиј" Скопје

1. Се акредитира студиската програма „Органско и биодинамично растително производство", втор циклус на академски студии - постдипломски студии (60 ЕКТС), на Земјоделски институт при Универзитет „Св. Кирил и Методиј" Скопје, согласно Законот за високо образование*, Уредбата за нормативите и стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност („Службен весник на Република Македонија" бр.103/10, 168/10 и 10/11) и Класификацијата на научно-истражувачки подрачја, полиња и области според Меѓународната фраскатиева класификација (дадена како Прилог 1 на наведената Уредба).

2. Акредитација за студиската програма од точка 1 на ова решение е за период од пет студиски години, почнувајќи од студиската 2021/2022 година.

3. По завршување на студиите на студиската програма од точка 1 од ова решение, студентот се стекнува со 60 ЕКТС кредити и се стекнува со академски назив: Магистер по биотехнички науки-органско и биодинамично растително производство /во меѓународен промет академски студии назив: Master in Biotechnical Sciences - organic and biodynamic plant production.

4. Научно - истражувачко подрачје: 4 Биотехнички науки
Научно – истражувачко поле: 403 Растително производство
Научно – истражувачка област: 40309. Друго (област -Органско производство и др).

5. Вкупниот број на студенти кои можат да бидат запишани на наведената студиска програма од точка 1 на ова решение изнесува 10 студенти.

6. Ова решение е конечно и влегува во сила со денот на донесувањето.

О б р а з л о ж е н и е

По предходно донесената Одлука бр. 02-316/2 од 26.02.2021 година од страна Сенатот на универзитетот, за усвојување на студиската програма „Органско и биодинамично растително производство , втор циклус на академски студии - постдипломски студии (60 ЕКТС), на Земјоделски институт, Универзитет „Св. Кирил и Методиј" Скопје, до Агенцијата за квалитет во високото образование, односно до Одборот за акредитација на високото образование, достави барање со нивен бр.0802 - 164/2 од 22.03.2021 година (наш бр. 08 - 228/1 од 22.03.2021 година) за прифаќање на елаборат, односно за акредитација на предметната студиска програма.

Одборот за акредитација на високото образование, орган на Агенција за квалитет во високото образование, на 15-та седницата одржана на 07.04.2021 година, формира Стручна комисија за разгледување на барањето за акредитација, со придружната документација и подготвување на извештај, по однос на барањето и документацијата.

Врз основа на позитивната оценка содржана во извештајот на стручната комисија, бр.08 - 228/3 од 08.06.2021 година, согласно Законот за високо образование*, Уредбата за нормативите и стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност („Службен весник на Република Македонија" бр.103/10, 168/10 и 10/11) и Класификацијата на научно-истражувачки подрачја, полиња и области според Меѓународната фраскатиева класификација и Правилникот за организацијата, работата, начинот на одлучување, методологијата за акредитација и евалуација, стандардите за акредитација и евалуација, како и други прашања во врска со работата на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование („Службен весник на Република Македонија" бр.151/12), Одборот за акредитација на високото образование, на својата 19 та седница одржана на 01.06.2021 година, одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Правна поука: Решението за акредитација на студиска програма е конечно и против него може да се поднесе тужба до Управниот суд.

Претседател
на Одборот за акредитација на високото образование

Проф. д-р Татјана Стојаноска Иванова

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИТЕТ ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Кеј Димитар Влахов 4, II спрат
Центар, Скопје
Тел. 02/3220509

REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
AGJENCIA PËR CILËSI NË ARSIMIN E LARTË

Dimitar Vlahov 4, kati II
Qendër, Shkup
Tel. 02/3220509

Бр.08- 643/4

07.07. 2022

Врз основа на член 145 став (6) и член 227 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.178/21), директорот на Агенцијата за квалитет во високото образование, донесе

Р Е Ш Е Н И Е

за почеток со работа студиската програма од втор циклус на академски студии - постдипломски студии (60 ЕКТС) по „Органско и биодинамично растително производство“ на Земјоделски институт при Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје

1. Со ова решение се утврдува дека се исполнети условите за почеток со работа на студиската програма од втор циклус на академски студии - постдипломски студии (60 ЕКТС) по „Органско и биодинамично растително производство“ на Земјоделски институт при Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје.
2. Ова решение влегува во сила со денот на донесување.

О б р а з л о ж е н и е

По добивање на Решение за акредитација бр.08-228/6 од 05.06.2022 година од страна на Одборот за акредитација на високото образование, Земјоделски институт при Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје се обрати со барање бр.03-279/1 од 29.06.2022 година, до Агенцијата за квалитет во високото образование, под наш бр. 08-643/1 од 29.06.2022 година, за утврдување на условите за почеток со работа на студиската програма од втор циклус на академски студии - постдипломски студии (60 ЕКТС) по „Органско и биодинамично растително производство“ на Земјоделски институт при Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје.

Директорот на Агенцијата за квалитет во високото образование, со Решение бр.08-643/2 од 29.06.2022 година, формира Комисија за утврдување на исполнетоста на условите за почеток со работа на студиската програма наведена во точка 1 на ова решение.

Комисијата, на ден 01.07.2022 година, изврши увид и изготви Извештај бр.08-643/3 од 06.07.2022 година, каде е наведено дека, за студиската програма од втор циклус на академски студии - постдипломски студии (60 ЕКТС) по „Органско и биодинамично растително производство“ на Земјоделски институт при Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, се исполнети условите согласно одредбите утврдени со Законот за високото образование и Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/10, 168/10 и 10/11).

Имајќи го во предвид изнесеното, се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение, може да се заведе управен спор, со поднесување на тужба до Управниот суд на Република Северна Македонија, во рок од 30 дена од денот на приемот на ова решение.

ДИРЕКТОР/ DREJTOR
Dr. Agim Rushiti

Доставено до:
- Високообразовната установа
- Архива

изработил: Милена Ефремовска
одобрил: Севгил Муртезан

Програма за избор на директор на Земјоделскиот институт Скопје
Мандатен период: 2025–2028

Вовед

Земјоделскиот институт – Скопје, со својата долга традиција и експертиза, претставува еден од позначајните столбови на земјоделскиот развој во Република Македонија. Во услови на брзи климатски, економски и технолошки промени, улогата на Институтот станува сè поважна – не само како научно-истражувачка установа, туку и како активен чинител во трансферот на знаење, развојот на земјоделската политика и директната поддршка на производителите.

Во оваа програма за работа, која ги опфаќа годините од 2025 до 2028 година, се поставуваат јасни насоки за институционален развој, јакнење на научноистражувачките капацитети, дигитална трансформација, образовната дејност и поврзување со земјоделската практика. Програмата е водена од потребата за современ и интегриран пристап, каде што науката, апликацијата и образованието се тесно поврзани и насочени кон практични резултати.

Планираните активности се распоредени по години и се темелат на пет клучни приоритети: наука, апликација, образование, дигитализација и организациски развој. Овие приоритети не се разгледуваат изолирано, туку се преплетуваат и меѓусебно се потпираат, што овозможува еден кохерентен, долгорочен развоен модел за Институтот. Програмата ги зема предвид и националните стратешки цели во земјоделството, како и регионалните и европските трендови во однос на одржливото производство, биотехнологијата, дигиталните решенија и адаптацијата кон климатските промени. Таа е наменета да послужи како работна рамка, но и како документ што ќе ја насочува мисијата на Институтот во следните три години.

Универзитет СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ во Скопје
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ
Примено: 06.05.2025
Орг. Един. | Број: 0207-245/1 | Прилог: | Вредност:

16-та Македонска Бригада 3-а
1000 Скопје, Република Македонија
т: +389 2 3230-910
ф: +389 2 3114 283
info@zeminst.edu.mk
www.zeminst.ukim.edu.mk

Визија

Земјоделскиот институт Скопје да се позиционира како водечка национална и регионална научна институција во областа на земјоделството, преку интегрирање на науката, практичната примена и едукацијата, поткрепени со современи дигитални алатки.

Клучни столбови на програмата

1. Наука – Јакнење на научноистражувачкиот капацитет

Во насока на позиционирање на Земјоделскиот институт Скопје, како водечка научна институција на национално и регионално ниво, клучен фокус ќе биде ставен на поттикнување и унапредување на научноистражувачката дејност преку следниве активности:

Формирање на интердисциплинарни тимови составени од истражувачи од различни научни области (одржливо земјоделско производство, биотехнологија, адаптација кон климатските промени, растителни генетски ресурси, екологија и други), со цел интегриран пристап кон решавање на комплексни предизвици во земјоделството и зголемување на квалитетот на истражувањата.

Зголемување на учеството во национални и меѓународни проекти, вклучително и програми како Horizon Europe, COST, IPA и други. Ќе се воспостави структурирана поддршка за подготвување и аплицирање на проекти, преку формирање на посебна единица за истражувачки проекти, како и обуки за пишување и управување со проектни апликации.

Поддршка на млади истражувачи преку создавање поволна средина за развој на академска кариера. Ќе се обезбеди менторска поддршка и финансиска логистика за вклучување во докторски и постдокторски студии, во соработка со универзитетите и меѓународни истражувачки центри.

Поттикнување на објавување на научни трудови во списанија со висок импакт-фактор, преку обезбедување пристап до научни бази, рецензентска поддршка и мотивациски мерки (финансиски и институционални признанија). Ова ќе придонесе за

зголемување на научната продуктивност и институционалната видливост на меѓународно ниво.

Зајакнување на издавачката дејност на Институтот, преку ревитализација и редовно издавање на сопствено научно списание, кое ќе биде индексирано во релевантни бази на податоци. Ќе се промовира отворен пристап, дигитализација и меѓународна соработка со рецензенти и автори.

Програмска цел: Наука– Јакнење на научноистражувачкиот капацитет

Подцел	Активности	Индикатори за успех
1.1 Поттикнување на интердисциплинарни тимови	- Идентификација на приоритетни истражувачки области - Организација на тематски состаноци и иницијативи за внатрешна соработка - Поттикнување на внатрешна и меѓусекторска комуникација	- Број на формирани тимови - Број на заеднички проекти/истражувања
1.2 Зголемување на учество во национални и меѓународни проекти	- Обуки за апликации за Horizon Europe, COST, IPA и др. - Воспоставување координативна единица за проекти - Следење и промоција на повици	- Број на аплицирани проекти - Број на добиени проекти - Износ на средства од надворешни извори
1.3 Поддршка на млади истражувачи	- Стипендии и финансиска поддршка за докторанди и постдокторанди - Менторски програми - Соработка со универзитети и истражувачки центри	- Број на поддржани млади истражувачи - Број на реализирани истражувања/тезни - Зголемување на задржан истражувачки кадар
1.4 Објавување и научна продуктивност	- Финансиска поддршка за објави во списанија со висок импакт-фактор - Обуки за пишување научни трудови - Организација на конференции и симпозиуми	- Број на објавени трудови - Цитираност и индекс на влијание - Учество на научни настани
1.5 Зајакнување на издавачка дејност	- Редовно издавање на научното списание - Дигитализација и индексирање на списанието - Вклучување на странски автори и рецензенти	- Број на издадени броеви годишно - Вклученост во меѓународни бази - Зголемена читаност и достапност

2. Апликација – Поврзување на науката со земјоделската практика

Една од централните улоги на Земјоделскиот институт – Скопје е трансформацијата на научните сознанија во практични решенија за земјоделците, агробизнисите и политиката за рурален развој. Во рамки на оваа програма, апликацијата на знаењето се позиционира како мост помеѓу истражувањето и теренската реалност, обезбедувајќи дека резултатите од научната работа директно се прелеваат во подобрување на земјоделското производство. Апликацијата на науката во земјоделската практика претставува клучен фактор за унапредување на продуктивноста, одржливоста и конкурентноста на аграрниот сектор во Македонија.

Една од основните форми на поврзување на науката со праксата е развојот на демонстративни фарми и модели на одржливо земјоделство. Овие фарми служат како живи лаборатории каде што се применуваат и тестираат нови земјоделски технологии и практики во реални услови. Овие фарми ќе бидат платформа за тестирање на нови технологии, земјоделски иновации и биолошки методи на заштита, како и за промоција на агроеколошки пристапи. Теренските активности ќе бидат проследени со редовни мониторинзи и научни евалуации, со цел документација на влијанието врз продуктивноста, почвата, биодиверзитетот и економската ефикасност. Демонстративните фарми истовремено ќе претставуваат и образовни центри каде што ќе се организираат теренски обуки, семинари и презентации, што овозможува директна интеракција помеѓу научниците и земјоделците.

Советодавните и консултантските услуги се уште еден важен сегмент од апликативната дејност на Институтот. Овие услуги се движат од проценка на почвени и климатски услови, преку фитопатолошка дијагностика и препораки за ѓубрење, до интегрирано управување со болести и штетници. Посебно внимание ќе биде посветено на мали и средни земјоделски стопанства, кои често имаат ограничен пристап до стручна поддршка. Овие услуги се базирани на најновите научни истражувања и се прилагодени на локалните услови и потреби, со што значително се зголемува нивната ефикасност и релевантност.

Во насока на јакнење на јавниот интерес и полесна меѓуинституционална координација, Институтот ќе иницира и зајакне соработка со Министерството за земјоделство,

шумарство и водостопанство, како и со Агенцијата за поддршка на руралниот развој. Ќе се работи на развој на заеднички програми, прирачници и годишни советувања, со цел ширење на најдобрите земјоделски практики. Во оваа рамка, апликацијата не се гледа само како пренос на знаење, туку како динамичен процес на интеракција – каде теренот и земјоделецот се рамноправни партнери на науката. Преку воспоставување повратна врска, Институтот ќе го моделира своето истражување според реалните потреби на практиката, обезбедувајќи ефикасност, применливост и долгорочно влијание врз земјоделскиот сектор.

Покрај тоа, организацијата на стручни советувања најмалку еднаш годишно претставува важен механизам за континуирана едукација и размена на искуства меѓу земјоделците, научниците и експертите. Вакви настани овозможуваат презентација на нови истражувања, технички достигнувања и успешни практики, како и дискусии за актуелните предизвици и можности во земјоделството. Стручните советувања ја поттикнуваат и мрежната соработка и создаваат платформа за иновации и развој.

За зголемување на видливоста на Институтот своите реализирани активности на годишно ниво, ќе ги презентира преку Отворен ден - настан кој ќе им овозможи на земјоделци, студенти, истражувачи, медиуми и поширокаата јавност директен увид во тековните проекти, научни достигнувања и модерни технологии што се применуваат во Институтот. Овој настан би вклучувал интерактивни презентации, посети на експерименталните полиња и лаборатории, работилници и панел-дискусии со експерти од различни области. Со ваков пристап, Институтот ќе го зајакне дијалогот со јавноста, ќе ја зголеми транспарентноста на своето работење и ќе ја поттикне соработката со други академски и практични засегнати страни.

Програмска цел: Апликација – Поврзување на науката со земјоделската практика

Подцел	Активности	Индикатори за успех
2.1. Развој на демонстративни фарми и модели на одржливо земјоделство	- Формирање на демонстративни фарми за одржливо земјоделство - Примената на агроеколошки и интегрирани методи на производство - Обука и демонстрации за земјоделци и заинтересирани страни	- Број на формирани демонстративни фарми - Број на обучени земјоделци и учесници на демонстрации

2.2. Советодавни и консултантски услуги за фармери и агробизниси	- Обезбедување на техничка поддршка и консултантски услуги - Препораки за подобрување на производствените процеси и примена на нови технологии	- Број на земјоделци и агробизниси кои користат услуги - Оценка на задоволството на корисниците
2.3. Развивање и воведување на иновативни земјоделски технологии	- Воведување на нови земјоделски технологии (прецизно земјоделство, биотехнологија, агроекологија) - Пренос на научни резултати во практична примена	- Број на воведени нови технологии и нивната примена - Степен на усвојување на иновациите од страна на земјоделците
2.4. Зголемување на соработката со Министерството за земјоделство, АПРЗ и други институции	- Програми за заедничка работа со Министерството и други релевантни институции - Соработка во креирање на земјоделски политики и препораки	- Број на реализирани заеднички проекти и иницијативи - Влијание на предложените политики на национално и регионално ниво

3. Образование – Пренос на знаење кон новите генерации

Образовната мисија на Земјоделскиот институт – Скопје е подеднакво важна како и неговата научна и апликативна дејност. Преносот на знаење кон младите генерации и активната едукација на сите чинители во агросекторот претставуваат основа за одржлив развој, современи земјоделски практики и градење на силна национална експертиза. Во рамки на оваа петгодишна програма, образованието се позиционира како динамичен и вклучувачки процес, кој се одвива преку повеќе формати и насоки.

Прво, Институтот ќе се насочи кон продлабочување на соработката со високообразовните установи во земјата и странство, со цел креирање на заеднички студиски програми, практична настава и интердисциплинарни академски иницијативи. Преку воспоставување формални партнерства, ќе се поттикне двонасочна размена: универзитетите ќе добијат пристап до теренска и лабораториска инфраструктура, додека Институтот ќе ги вклучи студентите во тековни проекти и истражувања.

Второ, ќе се развијат програми за неформално образование на земјоделци, ученици и стручна јавност. Овие програми ќе опфаќаат краткорочни обуки, практични работилници, зимски и летни школи, но и нови иновативни формати како теренски демонстрации, учење преку работа и интерактивни предавања со употреба на

дигитални алатки. Секоја едукативна активност ќе биде насочена кон применливост, јасна вредност и воспоставување на континуирана врска помеѓу учесниците и Институтот.

Трето, образованието ќе биде проширено и со развој на програми за доживотно учење. Преку сертифицирани модули, онлајн курсеви и отворени предавања, Институтот ќе понуди постојан пристап до современи знаења и практики во агросекторот, особено за оние кои се веќе активни во професијата, но сакаат да ги надградат своите капацитети.

Особено внимание ќе се посвети на улогата на истражувачите и вработените во Институтот како ментори. Секој истражувач ќе биде охрабрен да води најмалку еден студент или млад кадар, со што ќе се овозможи персонализиран развој, практична експертиза и градење на кадар кој може да ја продолжи научната и професионална мисија на институцијата.Со овие активности, Институтот ќе го поттикне образованието и истражувањето во земјоделството, обезбедувајќи дека идните генерации ќе имаат високо ниво на стручност и ќе бидат подготвени да се справат со предизвиците на современото земјоделство.

Програмска цел: Образование – Пренос на знаење кон новите генерации

Подцел	Активности	Индикатори за успех
3.1. Продлабочување на соработката со високообразовни институции	- Воспоставување формални партнерства со универзитети во земјата и странство - Развивање на заеднички студиски програми и практична настава	- Број на склучени договори за соработка - Број на заеднички студиски програми - Број на студенти вклучени во практична настава или проекти
3.2. Развивање на програми за неформално образование	- Организирање на краткорочни обуки, летни/зимски школи и теренски демонстрации - Примена на дигитални алатки во едукативни активности	- Број на реализирани обуки и работилници годишно - Број на учесници по тип на активност - Процент на активности што користат дигитални алатки
3.3. Воспоставување програми за доживотно учење	- Развивање на сертифицирани курсеви, онлајн модули и отворени предавања за професионалци	- Број на понудени програми за доживотно учење - Број на учесници кои успешно ги завршиле програмите - Број на издадени сертификати
3.4. Менторство и вклучување на истражувачите во едукацијата	- Поттикнување на истражувачите да менторираат студенти или млади кадри - Вклучување на млади во тековни истражувачки проекти	- Број на истражувачи вклучени како ментори - Број на менторирани студенти или млади професионалци - Број на млади вклучени во проекти

3.5. Зголемување на институционалната видливост преку едукативни активности	- Јавно објавување на активности и резултати - Промоција на програмите преку медиуми и дигитални канали	- Број на јавни настапи, објави и промоции - Посети на веб-страница или едукативна платформа - Повратна оцена/анкети од учесници

Крос-секторски приоритет: Дигитализација

Дигитализацијата претставува хоризонтален приоритет во развојната програма на Земјоделскиот институт – Скопје, кој ги поврзува сите останати столбови: науката, апликацијата, образованието и организацискиот развој. Во време кога дигиталните технологии ја редефинираат улогата на податоците, анализата и одлучувањето, Институтот се обврзува да го води процесот на информатичка трансформација во аграрниот сектор.

Во рамки на оваа програма, дигитализацијата ќе се спроведува систематски и во фази. Најнапред, ќе се воспостави дигитална база на сите постоечки лабораториски, генетски и агротехнички податоци. Оваа фаза ќе овозможи интеграција на податоци од различни сектори во Институтот, создавајќи основа за внатрешна интероперабилност и брз пристап до информации.

Понатаму, ќе се развие функционална дигитална платформа која ќе служи како мост помеѓу истражувачите, земјоделците и институциите. Преку оваа платформа ќе се споделуваат резултати од истражувања, упатства, совети и визуелизации на податоци во реално време. Таа ќе биде алатка не само за комуникација, туку и за соработка, заедничко решавање на проблеми и учество во креирање на аграрни политики.

Дигиталната трансформација ќе вклучува и развој на мобилни апликации со конкретна поддршка за земјоделците – предвидување на болести, препораки за ѓубрење, климатски анализи и известувања за ризици. Со користење на big data анализи, сателитски податоци и географски информациони системи (ГИС), Институтот ќе овозможи прецизна и навремена поддршка при земјоделското одлучување.

Покрај техничките алатки, посебен фокус ќе биде ставен на обука на вработените за користење и управување со дигитални системи. Дигитализацијата ќе се вгради и во

образовните активности преку онлајн обуки, дигитални модули и виртуелни лаборатории.

На крајот на програмскиот период, Институтот има за цел да биде препознаен како носител на дигитална трансформација во земјоделскиот сектор – институција што ја користи технологијата не само за подобрување на сопствената ефикасност, туку и за унапредување на земјоделството на национално и регионално ниво.

Организациски развој

Ниту една институционална трансформација не е можна без силна, добро организирана и адаптибилна внатрешна структура. Организацискиот развој е основата врз која се надградуваат научните, апликативните и образовните дејности на Земјоделскиот институт – Скопје. Во рамките на оваа програма, организацискиот развој е замислен како процес на модернизација, внатрешна мобилизација на ресурси и создавање услови за долгорочна институционална одржливост.

Најпрво, Институтот ќе спроведе внатрешна реорганизација насочена кон зголемување на ефикасноста, транспарентноста и координацијата помеѓу одделенијата. Ќе се изврши ревизија на постојните административни и технички процеси, со цел елиминирање на дупликати, намалување на бирократски пречки и воведување на јасно дефинирани одговорности и надлежности.

Истовремено, ќе се воведат механизми за редовно планирање, следење и евалуација на резултатите. Преку воспоставување на годишни оперативни планови и индикатори за перформанси, Институтот ќе ги следи своите активности на транспарентен и мерлив начин. Овие алатки ќе обезбедат навремено прилагодување кон новите услови и проактивно управување со промените.

Професионалниот развој на кадарот ќе биде во срцето на организацискатa политика. Ќе се поттикнува континуирана обука, интердисциплинарна соработка, мобилност и учество на меѓународни програми. Институтот ќе работи и на создавање поволна работна средина – преку јасна комуникација, мотивирачко лидерство и поддршка на иновативни иницијативи од вработените.

Дополнително, ќе се изработат стратегии за финансиска одржливост преку комерцијализација на резултати, услуги и експертиза. Овие активности ќе овозможат

делумен финансиски автономен приход, кој ќе се реинвестира во истражување, технологија и човечки капитал.

На крајот на програмскиот период, Институтот се стреми да биде современо управувана, транспарентна и флексибилна институција, каде секој сегмент функционира во синергија со останатите, а секој вработен има јасна улога, поддршка и можност за професионален напредок.

Очекувани резултати до 2028 година

Со реализацијата на оваа тригодишна програма, Земјоделскиот институт – Скопје очекува да постигне видливи, мерливи и одржливи резултати на неколку клучни нивоа. Овие резултати ќе бидат доказ за ефективноста на поставените политики, како и основа за понатамошен развој и унапредување на улогата на Институтот во аграрниот систем на државата.

Во доменот на науката, се очекува значително зголемување на бројот на научноистражувачки трудови, објавени во списанија со ~~висок~~ импакт-фактор, како и активна вклученост на Институтот во најмалку пет меѓународни истражувачки конзорциуми. Ќе се поттикне продуктивноста на младите истражувачи преку вклучување во докторски и постдокторски програми, што ќе резултира со зголемена генерациска реновација и континуитет.

Во сферата на апликацијата, ќе биде воспоставена мрежа од демонстративни фарми со цел да се тестираат и демонстрираат иновативни земјоделски практики. Ќе се развијат прирачници и модели за поддршка на земјоделците, засновани на податоци и теренски искуства. Советодавните активности ќе станат редовни и структурирани, а повратните информации од земјоделската заедница ќе бидат интегрирани во истражувачкиот процес.

Во рамки на образованието, Институтот ќе воспостави функционална соработка со високообразовни институции, што ќе резултира со заеднички студиски програми и интегрирана практична настава. Ќе бидат обучени стотици учесници преку кратки курсеви, обуки и работилници, а онлајн платформите ќе овозможат доживотно учење достапно за поширокатa јавност.

На полето на дигитализацијата, се очекува формирање на интегрирана дигитална инфраструктура – бази на податоци, дигитална платформа за знаење и мобилни апликации. Овие алатки ќе ја поддржат не само внатрешната ефикасност на Институтот, туку и ќе обезбедат модерен пристап до информации за сите чинители во земјоделството.

Во аспект на организацискиот развој, Институтот ќе имплементира ефикасни административни и управувачки практики, засновани на транспарентност, отчетност и мерливи индикатори. Финансиската одржливост ќе се засили преку диверзификација на приходите, а професионалниот развој на вработените ќе биде институционализиран.

На крајот од 2028 година, Земјоделскиот институт – Скопје ќе биде современа, отворена и силно позиционирана институција, која е препознатлива по својата научна извонредност, теренска релевантност и активен придонес во развојот на земјоделството во државата и пошироко.

Заклучок

Програмата за работа на Земјоделскиот институт – Скопје за периодот 2024–2028 претставува сеопфатна рамка за институционален раст, научен напредок и практична поддршка на земјоделството. Таа е насочена кон интеграција на знаењето, технологијата и образованието во служба на одржлив развој. Со јасно дефинирани цели и активности, Институтот се позиционира како водечки фактор во современиот аграрен систем. Очекуваните резултати ќе го зацврстат неговото национално и регионално значење. Оваа програма е залог за иднината на земјоделството базирано на наука, иновации и одговорност.

16-та Македонска Бригада 3-а
1000 Скопје, Република Македонија
т: +389 2 3230-910
ф: +389 2 3114 283
info@zeminst.edu.mk
www.zeminst.ukim.edu.mk

Временска рамка за реализација на програмата (2025–2028)

Година	Наука	Апликација	Образование	Дигитализација
2025	Формирање на истражувачки тимови Почеток на апликации за проекти	Анализа на потреби на фармерите Планирање демонстративни полиња	Мапирање на образовни партнери Планирање програми	Планирање дигитална инфраструктура Почеток дигитализација на податоци
2026	Прва генерација на млади истражувачи Почеток на меѓународни проекти	Воспоставување на демонстративни фарми Советодавни центри	Работилници за студенти и земјоделци Нови студиски програми	Платформа за знаење Пилот мобилна апликација
2027	Објави во SCI списанија Настапи на конференции	Проширување на апликативни проекти Иновации во земјоделство	Менторирање млади кадри	Интеграција со бази на податоци Агроаналитички алгоритми
2028	Евалуација на перформанси Подготовка на нова стратегија	Систематизација на резултати и модели	Меѓународни обуки и размена	Целосна дигитална трансформација

Со почит,
Проф. д-р Душко Неделковски

16-та Македонска Бригада 3-а
1000 Скопје, Република Македонија
т: +389 2 3230-910
ф: +389 2 3114 283
info@zeminst.edu.mk
www.zeminst.ukim.edu.mk

ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ-СКОПЈЕ
Универзитет „Св. Кирил и Методиј"

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Универзитет СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ
Бр. 0202-747/1
02-12-2026 год.
СКОПЈЕ

До
Советот за квалитет на
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" во Скопје

ГОДИШЕН АКЦИСКИ ПЛАН (2025/2026)

со конкретни мерки за отстранување на слабостите и унапредување на квалитетот на дејноста

Податоци за високообразовната установа	
Назив	Република Северна Македонија, Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје, Земјоделски институт - Скопје
Седиште	16та Македонска бригада 3А Скопје
Контакт-информации	02/323 0910
Овластено лице на установата (име и презиме, службени контакт-информации)	Проф. д-р Душко Неделковски, Директор 02/3230910 d.nedelkovski@zeminst.ukim.edu.mk
Членови на Советот за квалитет на единицата	од редот на наставниците: - д-р Биљана Дрвошанова, претседател - д-р Катерина Банџо Орешковиќ - д-р Марија Ѓошева-Ковачевиќ Од редот на студентите - Виктор Рајчин Од стопанството - Катерина Костовска
Учебна година за која се однесува Годишниот акциски план	2025/2026
Датум на усвојување од страна на Советот за квалитет на единицата	29.09.2025
Датум на усвојување од страна на Наставно-научниот совет на единицата	07.10.2025
Годишниот акциски план	☐ Се доставува првпат. ☐ Се доставува вторпат, со коригирани технички забелешки. ☑ Се доставува вторпат, по завршена дорабоктка.

Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје * Република Северна Македонија * Земјоделски институт Скопје

Место, датум

26.11.2025 год.

МП

Овластено лице на установата
(потпис)

1. Приказ на состојбата – клучни наоди од Извештајот за самоевалуација

Предности	Слабости
СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ ⇒ Постои основен систем за обезбедување на квалитет на образованието, вклучувајќи редовни евалуации и употреба на различни алатки преку кои се вклучени студентите и другите засегнати страни. ⇒ Во рамките на институтот активно функционира Одборот за соработка и доверба со јавноста во кој членуваат претставници на основачот и релевантни претставници на деловната заедница. **СТАНДАРД 2: КРЕИРАЊЕ, ОДОБРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ** ⇒ Студиските програми на Земјоделскиот институт на втор циклус студии се акредитирани и усогласени со важечките законски решенија во Република Северна Македонија, што обезбедува правна валидност и квалитет на образованието. ⇒ Студиските програми се креирани врз основа на континуирано следење и анализа на современите потреби на општеството и земјоделството, вклучувајќи ги и промените предизвикани од климатските промени, дигитализацијата и технолошкиот развој, што овозможува релевантност и современост на образованието. **СТАНДАРД 3: УЧЕЊЕ, НАСТАВА И ВРЕДНУВАЊЕ НАСОЧЕНО КОН СТУДЕНТОТ** ⇒ Наставата вклучува различни интерактивни методи како семинарски трудови, панел дискусии, и истражувачки проекти, кои ги ангажираат студентите активно во процесот на учење и развој на критичко размислување. ⇒ Статутот и другите акти и правилници на Земјоделскиот институт - Скопје обезбедуваат структурирана основа за изведување на наставата и оценувањето на студентите, што осигурува конзистентност и правна сигурност.	**СТАНДАРД 2: КРЕИРАЊЕ, ОДОБРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ** ⇒ Постојат само две акредитирани програми на втор циклус студии, што може да ги ограничи можностите за привлекување на нови студенти, да влијае на привлекувањето на разните интереси и експертиза во Институтот и истите да не соодветствуваат на потребите на пазарот. ⇒ Институтот нема верифицирани национални програми за неформално образование во земјоделството и руралниот развој, кои ќе соодветствуваат со потребите на пазарот. ⇒ Институтот нема потпишано договори за соработка за реализација на практична настава на студенти. **СТАНДАРД 5: НАСТАВЕН КАДАР** ⇒ Институтот нема интерна процедура за евидентирање и следење на објавени трудови на наставно-научниот кадар. ⇒ Ограничени финансиски средства на Институтот за унапредување на наставниот кадар. **СТАНДАРД 6. РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДДРШКА НА СТУДЕНТИТЕ** ⇒ Отсуството на доволни финансиски средства за научно-истражувачки проекти негативно влијае на објавувањето на трудови во релевантни меѓународни списанија. ⇒ Немање на достапни ресурси за лица со посебни потреби и установата треба да работи на зголемување на ресурсите за лицата со посебни потреби, особено во делот на аудио-визуелни ресурси како и непречен физички пристап до просторијата. **СТАНДАРД 7. УПРАВУВАЊЕ СО ИНФОРМАЦИИ**

СТАНДАРД 4: ЗАПИШУВАЊЕ И НАПРЕДУВАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДИПЛОМИ И СЕРТИФИКАТИ

⇒ Институтот строго се придржува до однапред утврдените прописи кои го регулираат запишувањето, напредувањето, дипломирањето и издавањето на сертификати. Ова осигурува транспарентност и доследност во сите фази на студирањето.

⇒ Институцијата има развиено и применува функционални системи и алатки за следење на напредокот на студентите, како што е IKNOW системот, што овозможува ефикасно управување и контрола на академскиот процес.

СТАНДАРД 5: НАСТАВЕН КАДАР

⇒ Институтот располага со искусен и компетентен наставен кадар, кој е способен да ги пренесе своите знаења и вештини на студентите, базирани на долгогодишно научно-истражувачко искуство.

⇒ Процесите за вработување и унапредување на наставниот кадар се транспарентни, праведни и усогласени со законските норми, што гарантира доверба, сигурност и конзистентност во изборот на кандидатите.

СТАНДАРД 6. РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДДРШКА НА СТУДЕНТИТЕ

⇒ Институтот континуирано инвестира сопствени средства во подобрување на наставата преку набавка на наставни помагала, збогатување на библиотечниот фонд и информатичката технологија. На студентите им се достапни библиотека, предавална со аудио-визуелна опрема, лаборатории, експериментална микровинарија и оранжерија, како и 20 хектари земјоделска површина за научно-истражувачка работа и практична настава.

⇒ Студентите имаат директен и непосреден контакт со професорите и се активно вклучени во научната и наставната дејност на Институтот.

⇒ Институтот нема централизирана дигитална платформа за зачувување и размена на информации од различен карактер.

СТАНДАРД 8. ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА

⇒ Со оглед на незадоволителниот број на запишани студенти на втор циклус, континуирано се истакнува потребата од поактивна промоција на студиските програми и подобрување на видливоста на Институтот.

СТАНДАРД 9. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

⇒ Непостоење на меѓународна соработка во областа на едукацијата на студентите на втор циклус студии со странски универзитети.

СТАНДАРД 7. УПРАВУВАЊЕ СО ИНФОРМАЦИИ ⇒ Земјоделскиот институт-Скопје редовно прибира и анализира податоци кои се релевантни за дејностите кои ги обавува за подобро планирање на тековни и идни активности со цел подобрување на образовната и научно-истражувачка дејност на институтот. ⇒ Прибирањето и обработката на личните податоци, особено личните податоци на студентите, се врши во согласност со одредбите на Законот за заштита на лични податоци, применувајќи соодветни технички и организациски методи за безбедност на податоците и Правилникот за безбедност на обработката на личните податоци. **СТАНДАРД 8. ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА** ⇒ Редовно објавување податоци за активностите на Институтот на неговите веб и фејсбук страни, организирање на сопствени промотивни настани и гостувања на телевизиски програми. ⇒ Објавени информации на веб страната достапни за сите заинтересирани за студиските програми и условите за запишување. **СТАНДАРД 9. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА** ⇒ Активно унапредување на меѓународната соработка на Институтот, преку потпишување на нови меморандуми за соработка, зголемување на мобилноста на наставно-научниот кадар, продлабочување на соработката со постоечките меѓународни партнери, приклучување на Институтот на повеќе мултилатерални програми за научна и високообразовна соработка. ⇒ За прв пат оваа учебна година на студиските програми на Институтот е запишан еден странски студент.	
Можности	**Закани**
СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ	**СТАНДАРД 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КВАЛИТЕТ**

⇒ Усвојување на Годишен календар за активности поврзан со евалуација, во кој ќе се предвидува редовно спроведување на евалуација преку анкетирање на студентите и вработените во единицата.

СТАНДАРД 2: КРЕИРАЊЕ, ОДОБРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ

⇒ Изготвување на интерен акт за уредување на постапката за изработка и одобрување на студиските програми за втор циклус на студии.

⇒ Ревизија и акредитација на нови атрактивни и иновативни програми од вториот циклус на студии и нивна соодветна промоција.

СТАНДАРД 3: УЧЕЊЕ, НАСТАВА И ВРЕДНУВАЊЕ НАСОЧЕНО КОН СТУДЕНТОТ

⇒ Понатамошен развој и примена на иновативни и педагошки методи би можело значително да го подобри учењето и компетенциите на студентите.

СТАНДАРД 4: ЗАПИШУВАЊЕ И НАПРЕДУВАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДИПЛОМИ И СЕРТИФИКАТИ

⇒ Изработка на специјализирани правила кои ќе ги уредат сите аспекти на студирањето на вториот циклус, што ќе го подобри академскиот процес и ќе ги зголеми можностите за студентите.

⇒ Примената на нови правила и постапки за признавање на претходно фо рмално и неформално учење може да го олесни процесот на мобилност и напредок на студентите, овозможувајќи им поголема флексибилност.

СТАНДАРД 5: НАСТАВЕН КАДАР

⇒ Приемот на нов кадар е главна и единствена можност за ублажување на постојните недостатоци во структурата на кадарот, кои треба да овозможат унапредување на наставата и научноистражувачката работа.

⇒ Зголемување на финансиските средства за научно-истражувачки проекти може да резултира со повеќе објавени трудови и зголемување на меѓународната репутација на Институтот.

⇒ Институтот може со својот кадар и научно-истражувачките капацитети во

⇒ Поради ограничените финансиски и кадровски ресурси, може да биде предизвик успешното спроведување на сите активности и програми планирани во Стратегијата и Акциониот план на УКИМ и Земјоделскиот институт.

⇒ Евентуалните промени во законските и регулаторните околности може да влијаат на постоечките политики и процедури за обезбедување на квалитет, што може да создаде потреба за дополнителни прилагодувања и усогласувања.

СТАНДАРД 2: КРЕИРАЊЕ, ОДОБРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ

⇒ Зголемена конкуренција од други високообразовни организации и истражувачки институции со иновативни студиски програми кои ги следат новите барања и техничко-технолошки достигнувања во земјоделско-прехранбениот сектор и руралниот развој.

СТАНДАРД 3: УЧЕЊЕ, НАСТАВА И ВРЕДНУВАЊЕ НАСОЧЕНО КОН СТУДЕНТОТ

⇒ Доколку постои дисконтинуитет во развојот и прилагодувањето на наставните методи, може да претставува ризик од застарување на програмите, што ќе доведе до намалување на интересот на студентите.

⇒ Недостаток на доволно поддршка за иновации во наставата може да го намали квалитетот на образованието.

⇒ Недостаток на финансиски и технолошки ресурси би можел да го ограничи развојот и примената на нови наставни методи и технологии.

СТАНДАРД 4: ЗАПИШУВАЊЕ И НАПРЕДУВАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДИПЛОМИ И СЕРТИФИКАТИ

⇒ Доколку не се изработат и имплементираат детални правила за вториот циклус на студии, постои ризик од намалување на интересот на студентите и да изберат други образовни институции кои нудат појасни процедури.

СТАНДАРД 5: НАСТАВЕН КАДАР

⇒ Лоша кадровска политика и незаинтересираност на надлежните

партнерство со други релевантни организации да аплицира на меѓународни научно-истражувачки проекти, со што ќе се овозможи изработка на трудови со висок квалитет.

⇒ Институтот може да го искористи својот кадар и научно-истражувачките капацитети за развој на нови, атрактивни и иновативни студиски програми кои ќе привлечат поголем број студенти.

СТАНДАРД 6. РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДДРШКА НА СТУДЕНТИТЕ

⇒ Поради непосредниот контакт студент – професор, уште поголема вклученост на студентите во работата на Институтот и можности за полесно пронаоѓање на нови вработувања.

⇒ /Поголема искористеност на постоечките капацитети на институцијата, од експериментални оранжерии до современо опремени лаборатории, може значително да ја зголеми конкурентноста на институцијата при аплицирање на научно-истражувачки проекти и поголема заинтересираност за упис на студенти.

СТАНДАРД 7. УПРАВУВАЊЕ СО ИНФОРМАЦИИ

⇒ Со подобрување на управувањето на информациите, зголемување на продуктивноста во научно-истражувачката и наставната дејност на Институтот.

СТАНДАРД 8. ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА

⇒ Со зголеменото информирање на јавноста за работата на Институтот, се подобрува неговата промоција во јавноста и се зголемуваат можностите за понатамошна соработка со други научни институции и неговата атрактивност кај студентите.

СТАНДАРД 9. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

⇒ Со продлабочување на постоечките меѓународни соработки се зголемува можноста за мобилност на студентите и се создаваат можности за создавање на институции за нови вработувања. Доколку не се примат нови наставници, научни работници и соработници и административен кадар постои ризик од нормално извршување на основните дејности на институтот, за што е основан.

⇒ Постојаното намалување на бројот на запишани студенти може да доведе до дополнителни предизвици во одржувањето на квалитетот на наставата и финансирањето на Институтот.

СТАНДАРД 6. РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДДРШКА НА СТУДЕНТИТЕ

⇒ Неможноста и недобивањето дозвола за вработување на нови лица во стручно-административната служба може да го доведе во прашање функционирањето на службата.

⇒ Со намалување на бројот на запишани студенти, се доведува во прашање постоењето на актуелните студиски програми.

СТАНДАРД 7. УПРАВУВАЊЕ СО ИНФОРМАЦИИ

⇒ Поради недостатокот на формален регистар за значајни настани, активности и процеси, намалување на транспарентноста во работењето на институцијата и намалена навремена информираност на вработените.

СТАНДАРД 8. ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА

⇒ Недоволната промоција и информираност за студиските програми, доведува до намалување на интересот и намален број на запишани студенти.

СТАНДАРД 9. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

⇒ Континуираниот недостаток на финансиски средства може да ја намали можноста за учество во меѓународни проекти и објавување трудови, што би влијаело на репутацијата на Институтот.

⇒ Со недоволна ангажираност околу мобилноста на студентите и непостоење на формално тело за меѓународна соработка и интернационализација што ќе се грижи за меѓуинституционалните

заедничка студиска програма со странски универзитети.	соработки, се намалува атрактивноста на студиските програми и доведува до запишување на помал број студенти.

СТАТУС НА СТАНДАРДИ И ИНДИКАТОРИ	
Стандарди кои се целосно исполнети	1, 3
Стандарди кои се делумно исполнети	Стандардите: 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Индикатори кои се делумно исполнети	Индикаторите: 2.3, 4.1, 5.2, 6,1, 8.1, 9.4
Стандарди кои не се исполнети	/
Индикатори кои не се исполнети	Индикаторите: 2.6, 5.6, 6.2, 6.6, 7.4
Најдобри практики и научени лекции во последната учебна година (се наведуваат до 5)	- Зголемените финансиски средства наменети за финансирање и имплементација на научно-истражувачки проекти во рамките на Земјоделскиот институт придонесоа за унапредување на мобилноста на наставно-научниот кадар, како и за поголемо учество на меѓународни конференции и зголемен број на објавени научни трудови. - Редовното информирање на јавноста на социјалните мрежи, организирањето на промотивни настани и гостувањата на телевизиските програми за научно-истражувачките дејности на Институтот се одразија добро на неговата промоција и поради тоа оваа практика поинтензивно ќе се примени во иднина и за афирмирање на студиските програми. - Унапредувањето на меѓународната соработка на Институтот, во однос на претходните години, придонесе за зголемување на мобилноста на наставно-научниот кадар и воспоставување на нови соработки и можности за научно-истражувачки проекти. Во иднина, овие соработки може да резултираат и со воспоставување на нова заедничка студиска програма. - Воспоставувањето и ставањето во функција на IKNOW системот овозможи поголема информираност и транспарентност на студентите околу сите фази на студирањето на вториот циклус студии.
Најголеми предизвици и недостатоци во обезбедување на квалитетот (се наведуваат до 5)	- Старосната структура на кадарот на Институтот не е задоволителна. Значаен дел од научниот кадар во наредните години ќе излезе од активниот состав на институцијата. Стручно-административната служба е со ограничен капацитет. Често се користат надворешни капацитети за стручноадминистративни работи кои се дополнителен финансиски товар, а функционирањето е отежнато. Помошен, технички кадар има во недоволен број. Овие состојби се во најголема мера резултат на

	лошата кадровска политика и незаинтересираноста на надлежните институции. Предизвик ќе биде зголемување на научниот подмладок, вработување на стручно-административен и помошно-технички кадар. - Слаб е интересот за студирање на втор циклус студии, со мал број на запишани студенти, што во одредена мера се должи на недоволната промоција на студиските програми. Во Институтот нема студентска служба и задачите на администратор за втор циклус студии ги обавува дел од научно-наставниот кадар. - Нема годишен календар на активности на институцијата поврзана со самоевалуацијата. - Меѓународно врмежување и интернационализација со цел креирање на нови меѓународни студиски програми и зголемување на студентската мобилност.

ПРЕДЛОГ КОНКРЕТНИ МЕРКИ ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ НА СЛАБОСТИТЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ДЕЈНОСТА[1]								
Стандард	**Индикатор**	**Мерка**	**Вредност Г1**	**Проектирана вредност Г2**	**Рок**	**Надлежно тело**	**Ресурси**	**Ризик**
2.	2.3. А	М1 Анализа на потребите на пазарот за дизајнирање на компетитивни студиски програми, ревидирање на постојните и предлози за подготовка на нови програми - Евалуација на анкетите и изготвување на извештај - Ревидирање на постоечки програми - Подготовка на нови програми	0[2]	+1	Јуни 2026	Наставно-научен колегиум за втор циклус студии	УКИМ Земјоделски институт – Скопје	Недоволно време за координација и комуникација помеѓу различните учесници во процесот, што може да резултира со задоцнување или непочитување на роковите за подготовка и усвојување на анализата на потребите на пазарот./ Среден ризик
2.	2.3. Б	М2 Верификација на програма за неформално образование преку	0[3]	+1	Септември 2026	Наставно-научен кадар при УКИМ Земјоделски институт – Скопје	УКИМ Земјоделски институт – Скопје	Недоволна информираност за административните процедури за верификација на

[1] За еден индикатор може да се предложат повеќе мерки.

[2] М3Г1 Број на документи за потребите на анализа на пазарот и предлози за нови програми

[3] М4Г1 Број на поднесени програми за верификација на неформално образование

		Центарот за Образование на Возрасни (ЦОВ). - Идентификација на програма за неформално образование за развојните потреби на општеството и економијата - Подготовка и апликација на програмата						програмите. / Среден ризик
2.	2.6.	М3 Зголемување на бројот на студенти кои реализираат практична настава - Склучување меморандум за соработка со приватна компанија од областа на земјоделството	0[4]	+1	Септември 2026	Наставно-научен кадар при УКИМ Земјоделски институт – Скопје	УКИМ Земјоделски институт – Скопје; Приватна компанија со која што е склучен Меморандум за соработка	Незаинтересираност за соработка кај приватниот сектор. / Низок ризик

[4] М4Г1 Број на студенти кои реализирале практична настава

		- Реализирање на практична настава						
5	5.2.	M4 Зголемување на бројот на индексирани публикации во Web of Science и Scopus. - Интерна процедура за континуирано евидентирање и следење на објавени трудови на наставно-научниот кадар на ЗИ - Годишен самоевалуациски извештај за сопствените истражувачки резултати на секој член на академскиот кадар	4[5]	+10%	Септември 2026	Директор	Финансиски ресурси, од сопствени средства на УКИМ Земјоделскиот Институт	Недоволно финансиски средства за современа научно-истражувачка опрема и нејзино одржување./ Среден ризик

[5] M7Г1 Број на индексирани публикации за последните 5 години

		- Минимум една објавена публикација во Web of Science и Scopus во последните 5 години од секој член на академскиот кадар						
5	5.6.	М5 Број на организирани обуки за наставниот кадар во функција на развој на проактивни и иновативни методи за настава и неформални обуки, како и за развој на нивните педагошки и технички вештини (вклучувајќи вештачка интелигенција, зелени технологии или вештини, одржливост итн.).	0[6]	+1	Септември 2026	Директор; Наставно-научен колегиум за втор циклус студии	Финансиски ресурси, од сопствени средства на УКИМ Земјоделскиот Институт	Обезбедување на финансиски средства од сопствени извори за унапредување на капацитетите на наставниот кадар за реализација на наставата и обуки. Пронаоѓање на соодветни обуки за развој на проактивни и иновативни методи за настава./ Среден ризик
6	6.1.	М6 Зголемување на бројот на поднесени и добиени национални	2[7]	+50%	Септември 2026	Директор	Финансиски ресурси, од сопствени средства на УКИМ	Ризик од одобрување на проектите поради недоволно вмрежување со партнери. Недоволно

[6] М8Г1 Број на реализирани обуки

[7] М8Г1 Број на поднесени национални научно-истражувачки проекти

		научно-истражувачки проекти. - Финансирање на проекти од сопствени средства					Земјоделскиот Институт	финансирање на научно-истражувачка работа од институциите./ Среден ризик
6.	6.2.	M7 Поставување на инфраструктура за овозможување на пристап за лица со физичка попреченост. - Изградба на пристапна рампа за лица со физичка попреченост	0[8]	+1	Септември 2026	Директор	Финансиски ресурси, од сопствени средства на УКИМ Земјоделскиот Институт	Немање доволно финансиски средства за поставување на рампата./ Среден ризик
7.	7.4.	M8 Иницијализација за формирање на централизирана дигитална платформа (ЦДП) за зачувување и размена на податоци. - Идентификација на информации кои ќе бидат	0[9]	+1	Септември 2026	Директор	Финансиски ресурси, од сопствени средства на УКИМ Земјоделскиот Институт Човечки ресурси од УКИМ Земјоделскиот Институт	Немање доволно финансиски средства за поставување на ЦДП. Недоволно време за координација и комуникација помеѓу различните учесници во процесот. / Среден ризик

[8] М9Г1 Број на пристапни рампи

[9] М10Г1 Број на иницијализирани ЦДП

		дел од платформата - Дизајн на концептот на интранетот - Техничка имплементација - Обука на вработените за користење на системот - Одржување и унапредување на системот - Интеграција на алатката Microsoft Teams на Земјоделскиот институт во рамките на УКИМ.						
8.	8.1.	М9 Подготовка на дигитален информативен материјал за промоција на новите	0[10]	+1	Септември 2026	Наставно-научен колегиум за втор циклус студии	Финансиски ресурси, од сопствени средства на УКИМ	Ненавремена акредитација на новите студиски програми./ Висок ризик

[10] М11Г1 Број на дигитални промотивни материјали за промоција на новите студиски програми

		студиски програми и нивна дистрибуција до целните групи. - Изготвување на нов промотивен материјал за новите студиски програми и нивна промоција					Земјоделскиот Институт	
9	9.4.А.	М10 Зголемување на бројот на поднесени и добиени меѓународни научно-истражувачки проекти. - Аплицирање на проекти на меѓународни фондови - Учество на наставно-научниот кадар	2[11]	+10%	Септември 2026	Директор	УКИМ Земјоделскиот Институт	Ризик од одобрување на проектите поради недоволно вмрежување со партнери. / Среден ризик
9	9.4.Б.	М11 Учество на наставно-	7[12]	+10%	Септември 2026	Директор	Финансиски ресурси, од	Недостиг од финансиски средства

[11] М6Г1 Број на редовни професори кои учествуваат во меѓународни научно-истражувачки проекти

[12] М6Г1 Број на наставно-научен кадар што учествува на меѓународни конференции/мобилност во странство

		научниот кадар на меѓународни конференции/ мобилност во странство					сопствени средства на УКИМ Земјоделскиот Институт	за учество на меѓународни конференции. / Среден ризик
9.	9.4.В.	М12 Иницирање на меѓународна соработка со странски универзитети за реализација на обуки во образованието - Потпишување на меморандуми за соработка со странски универзитети	2[13]	+1	Септември 2026	Научен совет	Финансиски ресурси, од сопствени средства на УКИМ Земјоделскиот Институт	Недостиг од финансиски средства за реализација на обуката. Некооперативност од странски институции./ Среден ризик

[13] М12Г1 Број на нови потпишани меморандуми со странски универзитети